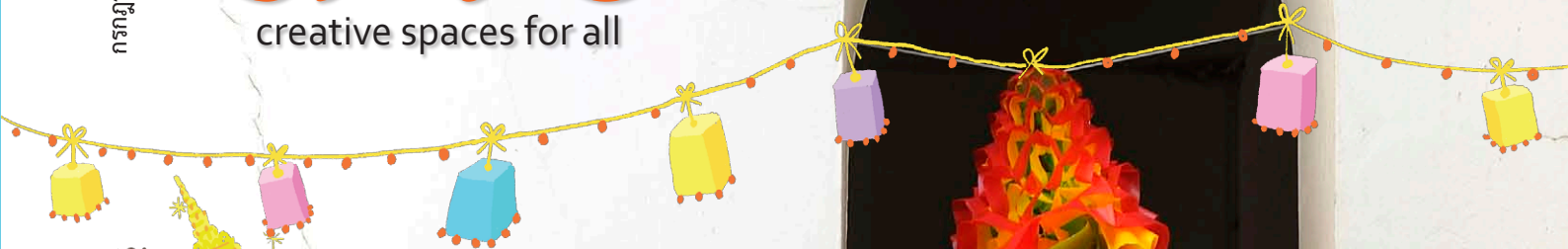
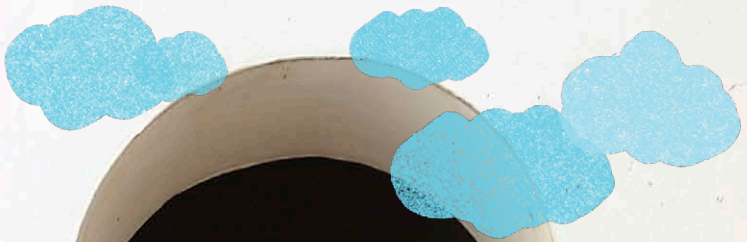

ดีจัง

creative spaces for all

3 คนต้นคิด เปิดสวิตช์ สังคมเรื่องแสง

เด็กสาขาพาเที่ยว

ศิลปะเขื่อนยืม

- ปรากฏการณ์พวงมโหตร
- จังหวะแจ๊สโกฟลิกชีวิต
- หุ่นคนที่สอนน้อง
- บ้านละครยิ้มน้อยยิ้มใหญ่

ชุมชน 3 ดี : สื่อดี พื้นที่ดี ภูมิดี กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

รู่เท่าทันสร้างสรรค์สื่อ

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน
www.childmedia.net

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) องค์กรแห่งนวัตกรรมเพื่อสร้างระบบและกลไกที่ยั่งยืนสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชนนั้น ก่อตั้งในปี พ.ศ.2549 โดยความร่วมมือของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก ในช่วงแรกใช้ชื่อว่าแผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน ใช้ชื่อย่อ สสย. มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์สื่อและการเผยแพร่สื่อ ที่มีคุณภาพต่อเด็กเยาวชน ครอบครัวและสังคม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งภาครัฐ เจ้าของสื่อ ผู้ผลิตสื่อ ภาคธุรกิจ ภาคสังคม ชุมชน และครอบครัว ตลอดจนเด็กและเยาวชน

ภารกิจ

1. พัฒนาคุณภาพสื่อและช่องทางสื่อและพื้นที่สร้างสรรค์ ได้แก่ พัฒนาช่องทางวิทยุเพื่อเด็ก พัฒนาสื่อใหม่และสื่อทางเลือก สนับสนุนกิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ต้นแบบสนับสนุนการพัฒนากระบวนการสื่อสร้างสรรค์ของเด็กในสภาวะยากลำบาก
2. พัฒนาระบบการเท่าทันสื่อ ได้แก่ สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้เท่าทันสื่อในโรงเรียน ในตำบลและ กลไกของสื่อสร้างสรรค์เพื่อเด็กในภูมิภาคต่างๆ
3. งานพัฒนาองค์ความรู้ ผลิตสื่อสารสังคม ได้แก่ สนับสนุนงานศึกษา วิจัย พัฒนาหลักสูตรเครื่องมือการเรียนรู้เท่าทันสื่อ
4. ผลักดันนโยบาย กฎหมาย และสร้างความร่วมมือ สนับสนุนและผลักดันให้เกิด ร่าง พ.ร.บ.กองทุนสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

กรกฎาคม 2557

ฉบับปฐมวัย

คณะร้อยเรียง นิตยสาร “ดีจัง”

ที่ปรึกษา

ดร.โคทม อาริยา รศ.ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์
ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ คุณสุดา ติวยานนท์

ดร.นิตยา เกียรติยิ่งอังสุลี

ดร.สายฤดี วรกิจโกศาทร

รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์

บรรณาธิการ

เข็มพร วิรุณราพันธ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ศศิกานต์ พิษขุนทด รัฎฐดา ลากหนูน

กองบรรณาธิการ

งามตา ปัทมานันท์ จิตติกานต์ ทองบุญ

สุมาลี พะสิม สิรินาถ น้อยมูลศรี

ศิลปกรรม

ศิริพร พรศิริวิเวช

นักวาด

นันทวัน วาตะ

นักถ่ายภาพ

สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์

เจ้าของ

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.)

เลขที่ 6/5 ซอยอารีย์ 5 ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท

กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์/แฟกซ์ 02-6171919-20

E-mail: childmedia@childmedia.net

FB: สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน สสย.

ข้อเขียนและรูปภาพทุกชิ้นในนิตยสารนี้ขอ
สงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย หากนำไปเผยแพร่ซ้ำ ไม่ว่าจะ
จะเป็นบางส่วนหรือทั้งหมด ต้องได้รับการยินยอม
เป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของก่อน

เวลาที่คนเรามีความสุข และยิ้มออกมา ยิ้มของเรา จะทำให้คน
รอบข้างสัมผัสได้ถึงความสุขนั้น เป็นความสุขจากภายในที่ถ่ายทอดออกมา
โดยไม่ต้องการเครื่องมือใดใดมาชีวิตก็สามารถบอกได้ว่า นี่คือนิ้มแห่งความสุข
ยิ้มจากสุขที่เกิดจากภายใน...สุขง่ายๆ ที่ไม่ต้องซื้อหา สุขที่เกิดจาก
การได้สร้างสรรค์ ได้ลงมือทำ ได้ร่วมแรงร่วมใจ ได้ช่วยเหลือเกื้อกูล ได้อยู่
ร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายได้อย่างพอดี ได้เป็นส่วนหนึ่งสร้างพื้นที่
ในโลกใบนี้ให้น่าอยู่

“ดีจัง” ...เป็นนิตยสารรายสะดวก ที่รวบรวมเรื่องราวของคน
หลากหลาย ที่กำลังปฏิบัติการแต่มีรอยยิ้ม ให้กับเด็กๆ เยาวชน และคนใน
สังคม ทั้งแบบยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ ยิ้มหวาน ยิ้มกว้าง ฯลฯ โดยมีเครื่องมือง่ายๆ
ที่ใครๆ ก็ทำได้ แม้ว่าชื่อจะฟังดูยากสักหน่อย คือ “พื้นที่สร้างสรรค์” และ
สื่อสร้างสรรค์ แต่จริงๆ แล้ว ถ้าได้ทำความเข้าใจสักนิด จะเห็นว่าทุกคน
สามารถที่สร้างพื้นที่เล็กๆ ให้กลายเป็นพื้นที่ความสุขได้ ทุกอย่างรอบตัว
กลายเป็นสื่อสร้างสรรค์ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมหัศจรรย์

หวังว่าผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ จะได้แรงบันดาลใจมากมาย จะมี
อาการยิ้มไปอ่านไป และเปลือยพูดคำว่า “ดีจัง” ออกมาโดยไม่รู้ตัว

และหวังไปกว่านั้นว่า คุณจะเป็นคนหนึ่งที่ลุกขึ้นมาสร้างรอยยิ้ม
ให้คนรอบข้างในแบบของคุณบ้าง

สังคมของเรา กำลังต้องการรอยยิ้มแห่งความสุข ...เป็นที่สุด...
ว่าม้าย

เข็มพร วิรุณราพันธ์

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.)

กำแพงวัดพลับพลาไทย เพชรบุรี © สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์

ดีจัง

creative spaces for all กรกฎาคม 2557 / ฉบับปฐมวัย

04 ดีจังรอบโลก

06 คนเปิดโลก /

BANGKOK World Puppet Carnival 2014
สัมพันธ ุ รอยยิ้ม ความสุข

10 วงล้อดีจัง

16 มุมมอยิ้ม /

ขอคืน “พื้นที่ความสุข” ให้เด็ก

18 ยำยิ้ม /

ศิลปะเขี่ยนยิ้ม...เปิดพื้นที่ดีจังจากเขว้างถึงตะเข็บชายแดน

32 ปั้นแต่ง...ดีจัง /

พวงมโหตร ทำเองได้ง่ายจัง

34 คุยกัน...ดีจัง /

3 คนต้นคิด เปิดสวิตซ์สังคมเรื่องแสง

- วรพจน์ โอสถากริรัตน์ พี่ใหญ่แห่งกลุ่มดินสอสี นักปั้นพื้นที่ยิ้ม
- จำลอง บัวสุวรรณ ครูใหญ่แห่งเมืองเรื่องแสง
- เตือนใจ สิทธิบุรี คนปรุงยิ้มจากใต้ถุนบ้าน ถึงใจกลางพัทลุง

50 Info-graphic / ความสุขของเด็ก

52 ปลื้มใจ...จัง /

- ชัยภูมิ ป่าแส แสงแห่งความหวังชาวลาหู่ रिमतेเข็บชายแดน
- รังสรรค์ ดีไสว ทศกัณฐ์ เด็กโขนเมืองเพชร
- ปิยวรรณ อ่วมจันทร์ หุ่นคนที่สอนหุ่นคนน้อง จิรนนท์ จันทรสว่าง
- ทองแสง ชัยแก้ว ขยายกิ่งก้านใบ...ในตัวตน

60 Info-graphic / ระวีงภัย “ซ่อน”...สอนลูกเมื่อดูทีวี

62 ศิลปะ...บ้านเราดีจัง

64 เด็กพาเที่ยว /

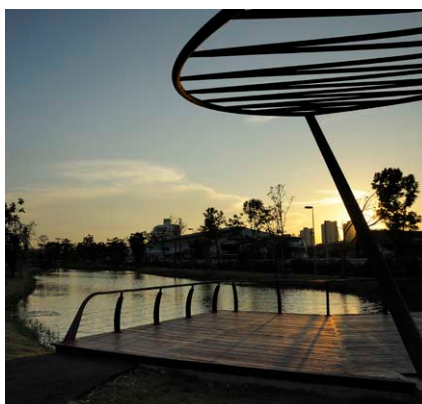
เดินเที่ยวบ้านกองผักปัง...หมู่บ้านลาหู่ เมืองนะ

68 พื้นที่สร้างสรรค์

70 บอกต่อสื่อนี้...ดีจัง

73 คนเรื่องแสง / เธอคือ ‘รักยิ้ม’ ของแผ่นดิน

เพชรบุรี...ดีจัง!

18

18 ย้ายยิ้ม /

ศิลปะเขยื้อนยิ้ม...เปิดพื้นที่ดีจั้งจากเขาวังถึงตะเข็บชายแดน

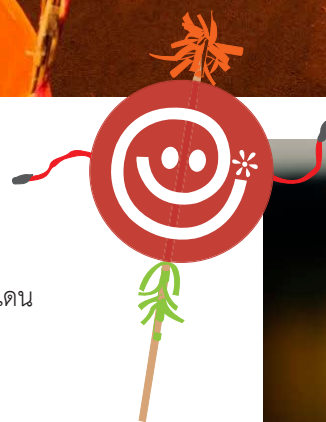
34 คุยกัน...ดีจั้ง /

3 คนต้นคิด เปิดสวิตซ์สังคมเรื่องแสง

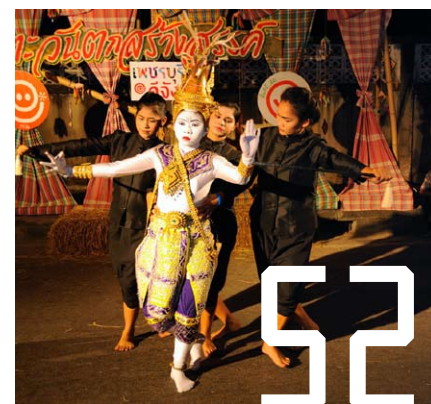
- วรพจน์ โอสธากิริรัตน์ พี่ใหญ่แห่งกลุ่มดินสอสี นักปั้นพื้นที่ยิ้ม
- จำลอง บัวสุวรรณ ครูใหญ่แห่งเมืองเรื่องแสง
- เตือนใจ สิทธิบุรี คนปรุงยิ้มจากใต้ถุนบ้าน ถึงใจกลางพัทลุง

52 ปลื้มใจ...จั้ง /

- ชัยภูมิ ป่าแส แสงแห่งความหวังชาวลาหู่ ริมตะเข็บชายแดน
- รังสรรค์ ดีไสว ทศกัณฑ์ เด็กโขนเมืองเพชร
- ปิยวรรณ อ่วมจันทร์ หุ่นคนที่สอนหุ่นคนน้อง จิรนนท์ จันทร์สว่าง
- ทองแสง ชัยแก้ว ขยายกิ้งก้านใบ...ในตัวตน

34

52

ปฏิบัติการบันไดสายรุ้งกลาง อิสตันบูล

ชายชาวตุรกีวัย 64 ปี เขียนทวิตเตอร์ชวนเพื่อนบ้านและคนในเมืองอิสตันบูล ประเทศตุรกีลุกขึ้นปฏิวัติเงียบ...บันไดปูนเก่าๆ ทั่วๆ สกปรกๆ ข้างบ้านที่แถมเห็นอยู่ทุกวันถูกขัดล้าง ละเลงสีจนกลายเป็นบันไดสีรุ้งเพียงชั่วข้ามคืน...ไม่เพียงเท่านั้น นายอูซึยีน เซทิเนล ยังทุ่มเงินหลายร้อยดอลลาร์ พาอาสาสมัครไปช่วยกันระบายสีบันได สร้างสีสันทางเท้าไปทั่วเมือง มีการถ่ายรูปเผยแพร่ลงโซเชียลมีเดียกันอย่างกว้างขวาง เท่านั้น...คนเมืองก็ยิ้มแย้มมีความสุขกันทั่วเมืองแล้ว

ที่มา: <http://www.goodnewsnetwork.org/civics/brightly-painted-stairway-in-turkey-starts-color-revolution-against-drab-gray.html>

กราฟฟิตี้ ขีดเขียนแบบคุณสะอาด

“คนล้างไปเมืองนอก” เราอาจจะคุ้นชินข้อความขำขันบนท้องถนนของคนมือซนที่ชอบเขียนบนกระຈรกรถด้านหลัง หรือข้างรถที่เขรอะเลอะไปด้วยฝุ่น แต่ พอลล์ เครอทิส อคา มุส

(Paul Curtis, aka ‘Moose’) ศิลปินนักโฆษณาชาวอังกฤษนิกรสนุกสร้างงานศิลปะ “กราฟฟิตี้กลับหัว (Reverse Graffiti) หรือกราฟฟิตี้สะอาด (Clean Graffiti)” ที่ใช้น้ำอัดฉีดกับความคิดสร้างสรรค์อัดใส่กำแพงหรือพื้นเท่านั้น

“กราฟฟิตี้กลับหัว” จะทำในพื้นที่ที่ผู้คนส่วนใหญ่เรียกว่า “เป็นพื้นที่ที่ง่าย จะถูกกฎหมาย” เพราะการทำความสะอาดบางสิ่งไม่ผิดกฎหมายแต่การสร้างสรรคภาพบนทรัพย์สินของบุคคลใดบุคคลหนึ่งอาจจะถูกมองว่าเป็นการล่วงล้ำได้

อย่างไรก็ดี การทำความสะอาดกำแพงไม่ผิดกฎหมาย แต่หากเป็นในรูปของการโฆษณาอาจจะผิดกฎหมาย ปัจจุบันบริษัทโฆษณานิยมนำกลยุทธ์การตลาดแบบกองโจรของสื่อรูปแบบนี้ไปใช้ในการโฆษณาบริษัท สินค้าและรณรงค์

“กราฟฟิตี้กลับหัว” นี้เป็นการงานศิลปะแบบชั่วคราวย่อยสลายได้และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นผิว ถือเป็นงานศิลปะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งตรงกันข้ามกับรูปแบบกราฟฟิตี้เดิมที่ใช้กระป๋องสีพ่นขีดเขียนกำแพง...อยากเห็นลวดลายจากศิลปินไทย หรือเทศบาลไทยแล้วลิเนี่ย!

ที่มา: เรียบเรียงจาก Sonia Jackett <http://landarchs.com/reverse-graffiti-activism-art-vandalism/>

พลังคนทำงานกู-เกิ้ล = พลังสร้างสรรค์โลก

คงไม่ผิดปากนักหากจะกล่าวว่า Google กำลังขับเคลื่อนโลก...

วัฒนธรรมการพัฒนาองค์กรและการสร้างบรรยากาศการทำงานของบริษัท Google ที่มีพนักงานกว่า 50,000 คน นั้น น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง...“พื้นที่ที่จะช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กร และ วัฒนธรรมองค์กรจะทำให้เกิดพลังสร้างสรรค์พื้นที่ทำงาน” วิลล์ โรบินสัน หัวเรือใหญ่วิศวกรด้านซอฟต์แวร์ ของสำนักงานกูเกิ้ล ชิคาโกกล่าว

พื้นที่สำนักงานของบริษัทกู-เกิ้ลจึงดูเป็นเหมือนทั้งที่ทำงานและที่เล่น...ที่ที่พวกเขาตกแต่งมุมของพวกเขาอย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นป้าย ไปจนถึงหัวสัตว์จำลอง มีมุมพักผ่อนหลายรูปแบบ ห้องคุยเล่น ห้องสวน ม้านั่งแขวนผนังและมุมสนุกๆ อีกนับไม่ถ้วนที่คนกู-เกิ้ลจะหนีมาหาไอเดียได้ ที่สำคัญจะมีมุมครัวใหญ่มากเกือบทุกชั้น คล้ายๆ บ้าน ที่จะมากิน มาคุย มาถามไถ่สารทุกข์สุกดิบกัน ที่ชั้น 9 จะมีมุมกาแฟที่มีอาหารกินฟรีทั้งวัน

พื้นที่กู-เกิ้ลสะท้อนวัฒนธรรมสองชั้น ที่จะสัมผัสได้ถึงความรู้สึกที่สะท้อนสัญลักษณ์ที่มีสีสัน ปนตลกโปกฮา แต่มีแหล่งข้อมูลมากมาย ให้แก่พนักงาน ทั้งเป็นข้อความผ่านเก้าอี้ถึงอาหารสุขภาพ เพราะกู-เกิ้ลเชื่อว่าการลงทุนกับการเปิดพื้นที่สร้างสรรค์เช่นนี้ เท่ากับเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาคนกู-เกิ้ลนั้นแหละ

“กู-เกิ้ลดูแลให้มีพื้นที่ที่เชื่อเชิญคนทำงานให้มีความสุข เราลงทุนเพื่อคุณ ดังนั้นคุณต้องลงทุนกับพวกเขาด้วย ทำให้คุณทำอย่างที่คุณต้องการเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีกว่าให้บริษัท” บริทตัน พิคคิโอลินี ผู้จัดการอาวุโสด้านการพัฒนาธุรกิจทั้งหมด

ที่มา: <http://chicagocreativespace.com/google/>

เว็บบึงทะเลสีเขียว ที่พักผ่อน หย่อน-ใจคนกรุงกว่า 120 ไร่

กรุงเทพมหานคร โดยสำนักสิ่งแวดล้อม แปลงพื้นที่ว่างเปล่าเป็นสวนสาธารณะ 4 แห่งกว่า 120 ไร่ ให้เป็นพื้นที่สีเขียวของคนกรุง...

อีกไม่นานพื้นที่ว่างเปล่าใต้ทางพิเศษและใต้ทางต่างระดับ บริเวณปากซอยวัชรพล ถนนรามอินทรา 34 ไร่ กรมการทางพิเศษยกให้เป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกายและจัดกิจกรรมในชุมชน โดยจัดสรรพื้นที่ จำนวน 4.6 ไร่ สร้างเป็นสวนสาธารณะสำหรับสุนัข (Dog Park) แห่งแรกในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร

ในซอยสุวินทวงศ์ 47 เขตหนองจอก พื้นที่กว่าที่ 7 ไร่ บริเวณวัดราษฎร์บำรุง จะเปลี่ยนเป็นสวนสุขภาพของชุมชน ที่โรงเรียนบางยี่ขันวิทยาคม แถวซอยจรัญสนิทวงศ์ 42 เขตบางพลัด จะมีสวนสาธารณะรังสรรค์ใหม่กว่า 3 ไร่ และที่ซอยประชาร่วมใจ เขตมีนบุรีอีก 78 ไร่ เตรียมพบกับสวนสาธารณะระดับชุมชน (Community Park) ในอีกไม่ช้า...แค่ฟังแผนความตั้งใจก็ชุ่มชื่นปอดทะลุถึงหัวใจ...ยยย

ที่มา: <https://www.facebook.com/publicpark2>

ชมเชิดโลก
เรื่อง ฮ.สุก

BANGKOK

World Puppet Carnival 2014

สัมพันธ์ รอยยิ้ม ความสุข

“...อยากให้เป็นงานฮาร์โมนี คือ ทั้งภาคเอกชน ภาครัฐ ภาคเอ็นจีโอ จับมือทำงานด้วยกัน ออกมาเป็นงานที่อบอุ่น เป็นมากกว่าแค่อีกหนึ่งอีเวนต์...”

ในปีนี้ ประเทศไทยได้รับเลือกจากผู้จัดงานเทศกาลกาลหุ่นโลก (World Puppet Carnival) ให้เป็นเจ้าภาพจัด Bangkok World Puppet Carnival 2014 ที่กรุงเทพฯ โดยจะมีคณะหุ่นจากทั่วโลกกว่า 50 ประเทศ 80 คณะ โคจรมาพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานทางศิลปะและวัฒนธรรมอันงดงาม ร่วมแสดงหุ่นเฉลิมฉลองเทศกาล ระหว่างวันที่ 1-10 พฤศจิกายนนี้

ครูหนีด...นิมิตร พิพิธกุล ประธานมูลนิธิหุ่นสายเสมา ศิลปะเพื่อสังคม นับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เทศกาลระดับโลกนี้เกิดขึ้นในบ้านเรา

ครูหนีด...นิมิตร พิพิธกุล ย้อนประวัติศาสตร์ให้ระดับความรู้ว่า “หุ่นสาย” หรือ “String Puppet” เป็นหุ่นเก่าแก่ที่สุดของโลก ส่วนใหญ่พบในแถบยุโรป มีอายุราว 800-1,000 ปี

ขณะที่ของไทย พบหลักฐาน หุ่นสายมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา นับตั้งแต่ หุ่นหลวง หุ่นกระบอก หุ่นวังหน้า และหุ่นละครเล็ก

ครูหนีด เล่าต่อ สำหรับการเทศกาลพบปะกันในกลุ่ม “คนหุ่น” นั้น ความจริงแล้ว มีการจัดกันอยู่เรื่อยๆ โดยเฉพาะประเทศในทวีปยุโรป แต่ที่โด่งดังได้รับความนิยมนมาก คือ งานหุ่นโลก จัดที่ กรุงปราก ประเทศสาธารณรัฐเช็ก ที่ก่อนหน้านี้ คณะหุ่นสายเสมา เคยส่งผลงานการแสดงหุ่นสายเข้าประกวดและได้รับรางวัลมาแล้วสองครั้ง

และที่ผ่านมาเขาเคยไปเจรจากับ องค์กรผู้จัด World Puppet Carnival เสนอให้มาจัดงานในประเทศไทย แต่คณะหุ่นสายเสมายังเป็นเพียงนักแสดงกลุ่มเล็กๆ ประกอบกับรัฐบาลไทยยังมองไม่เห็นภาพชัดเจนว่าประเทศจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง เวลานั้นจึงไม่สำเร็จ

กระทั่งเมื่อปีที่แล้ว เทศกาลหุ่นโลก ได้เดินสายไปจัดที่กรุงจาร์กาตา ประเทศอินโดนีเซีย ในงาน WAYANG World Puppet Carnival 2013 เป็นการจัดการภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลโดยดำเนินงานผ่านองค์กรสาธารณกุศลในนามมูลนิธิอาซารี ประจวบเหมาะพอดีที่ช่วงดังกล่าวคณะหุ่นสายเสมาได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิเรียบร้อยแล้ว จึงเห็นเป็นช่องทางเหมาะสมในการไปเจรจา (อีกครั้ง) ขอให้เทศกาลหุ่นโลกมาจัดงานที่ประเทศไทยในปี 2014

ประธานมูลนิธิหุ่นสายเสมาฯ บอก เดิมเทศกาลหุ่นโลก ประจำปี 2014 มีแผนไปจัดที่เกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย แต่เขาได้เข้าไปเจรจากับตัวแทนองค์กรผู้จัด พร้อมระบุ ประเทศไทยมีความเหมาะสม สามารถตอบโจทย์ความต้องการจัดงานได้ทุกด้าน

“ถ้าอยากได้พื้นที่มีโรงละครอยู่ใกล้กัน เป็นพื้นที่ Art Culture จริงๆ เกาะรัตนโกสินทร์คือคำตอบ หากกรุงปราก มีแม่น้ำมีพระราชวัง เกาะรัตนโกสินทร์มีเหมือนกัน ขอให้คุณมาดูที่ประเทศไทยเถอะ” ครูหนีด บอก...เสนอไปอย่างนั้น

และแล้วความตั้งใจก็เป็นจริง เพราะทางสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม รับเป็นเจ้าภาพภาคีหลัก และมีอีกหลายหน่วยงาน อาทิ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ องค์การมหาชน (สสปน.) เข้าร่วมสนับสนุนการจัดงานเทศกาลหุ่นโลกในปีที่กรุงเทพฯ อย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว

ครูหนิด บอกด้วยว่า ล่าสุด มี 124 ประเทศ แจ้งความจำนงค์ยืนยันที่จะมาร่วมงานครั้งนี้ เว้นเสียแต่เกิดความไม่มั่นใจในสถานการณ์ทางการเมืองของบ้านเราก็คงจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ คือ พวกเขายินดีมาร่วมงาน

สำหรับกลุ่มผู้เข้าร่วมชมงานที่ตั้งไว้ ครูหนิด ยืนยัน งานนี้เหมาะสำหรับคนทุกเพศ-วัย หุ่นบางประเภทเหมาะสำหรับเด็ก บางประเภทเหมาะสำหรับผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตามพื้นที่การจัดงานจะแบ่งโซนไว้ชัดเจนเป็นหมวดหมู่ อย่าง หุ่นนิ้ว หุ่นมือ หุ่นขนาดเล็ก

หุ่นของชุมชน จะอยู่ในโซนสำหรับเด็กและครอบครัว เพื่อความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมด้วย

หัวเรี่ยวหัวแรงคนสำคัญ ยังฉายภาพให้จินตนาการตามถึงความวิจิตรของงานครั้งนี้ด้วยว่า

“หุ่นจากทุกมุมโลกจะมารวมในงานนี้ทั้งหมด อย่างหุ่นเงาพวกหุ่นหนังใหญ่ หุ่นหนังตะลุง ตั้งเวทีที่บริเวณท้องสนามหลวงพอดกเย็น...เริ่มทำการแสดงโดยมีฉากหลังเป็นวัดพระแก้ว คงเป็นภาพการนำเสนอวัฒนธรรมที่สวยงามหาชมได้ยาก”

นอกจากนี้ยังมี “ขบวนคาร์นิวัล” สวยงามอลังการ จากตัวแทนแต่ละประเทศ ซึ่งในส่วนของไทยจะเป็นการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมและเป็นต้นฉบับจริง เช่น ฟ้อนกิ่งกะหร่า จะเชิญกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่มาเข้าร่วม เพื่อเป็นโอกาสแสดงให้เห็นว่าบ้านเรามีวัฒนธรรมหลากหลายและอยู่ร่วมกันได้

ถามถึงความคาดหวังจากงานนี้ ครูหนิด ตอบทันทีว่า อยากให้เป็นงานฮาร์โมนี คือ ทั้งภาคเอกชน ภาครัฐ ภาคเอ็นจีโอ จับมือทำงานด้วยกัน ออกมาเป็นงานที่อบอุ่น เป็นมากกว่าแค่อีกหนึ่งอีเวนต์ และให้เป็นทางหนึ่งในการช่วยฟื้นฟูประเทศทั้งด้านภาพลักษณ์และเศรษฐกิจ

แล้วคนไทยจะร่วมกันเป็นเจ้าภาพได้อย่างไร ประธานมูลนิธิหุ่นสายเสมาฯ ระบุว่า การสนับสนุนที่ดีที่สุดคือ ช่วยกันเผยแพร่และช่วยกันสร้างการมีส่วนร่วม

“หุ่น ไม่ใช่เรื่องที่ใครจะหวงเป็นเจ้าของ แต่เป็นเรื่องที่ต้องมีการสร้างและนำไปใช้ประโยชน์พัฒนาสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน และสังคม เหล่านี้คือสิ่งที่คนไทยจะต้องได้จากเทศกาลครั้งนี้” ครูหนิด สรุปอย่างนั้น

ติดตามหรือสอบถามรายละเอียด “เทศกาลหุ่นโลก” ได้ที่

มูลนิธิหุ่นสายเสมา ศิลปะเพื่อสังคม

16/225 หมู่ 2 ซอยวิภาวดี 58 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 02-956-4180, 089-222-9974

อีเมล semathai@live.com เว็บไซต์ www.semathai.com

Facebook/ [มูลนิธิหุ่นสายเสมา ศิลปะเพื่อสังคม](https://www.facebook.com/semathai)

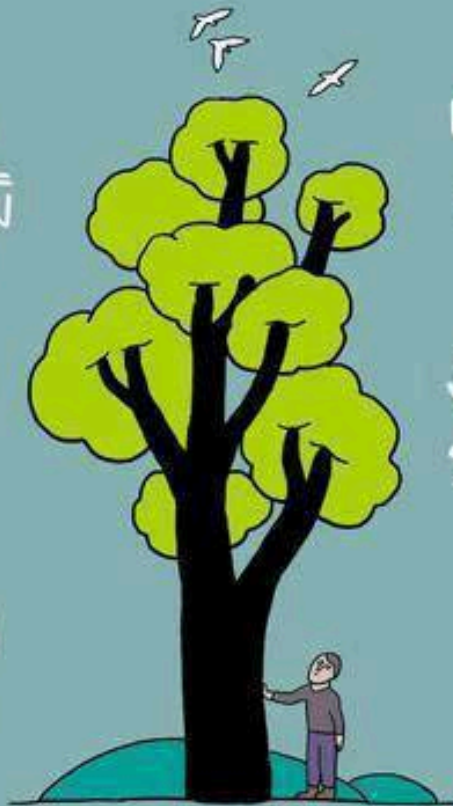
เทศกาลหุ่นโลก
กรุงเทพฯ 2014

คำแนะนำจากต้นไม้

จงยืนหยัด
อย่างภาคภูมิใจ
:

รู้พร้อมๆ กับ
ทิวทัศน์
:

ดื่มน้ำมาก
เพียงพอ
:

เติบโต
ต่อ ยอด
:

งามตาม
ธรรมชาติ
:

ไม่ลืม
รากเหง้า
:

SPARK & INSPIRE

facebook.com/SPARK by TMB

รอบหกเดือนที่ผ่านมา แม้สถานการณ์ในบ้านเมืองไทยจะอยู่ในภาวะ “หม่นครึ้ม” แต่มุมเล็กๆ หลายต่อหลายมุม ยังคงขับเคลื่อนวงล้อแห่งความหวัง หมุนสร้างอนาคต ปั่นสังคมแห่งความสุข ปลุกพื้นที่สร้างสรรค์ จึงอยากบอกกล่าวเล่าขานถึงทุก “รอยยิ้ม” ที่เกิดขึ้น ซึ่งล้วนช่วยสร้างสานให้สังคมเรานี้ “ดีจัง”

ยังยิ้มกับศตช. (ศิลปะตลอดชีวิต)

กลุ่ม “ยังยิ้ม” จับมือสภาเด็กและเยาวชนอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส เปิด “ลานเด็กดี พื้นที่สร้างสรรค์ พลังเยาวชน” ที่อาคารอเนกประสงค์อำเภอสุคีริน ให้น้องๆ ได้ระบายสี ละเลงความสุข สร้างสรรค์งานศิลปะและร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อม โดยพี่ๆ ใจดีจากโครงการศึกษานอกห้อง มหาวิทยาลัยมหิดล ส่งสมุดระบายสี นกเงือกเล่มสวยมาให้ น้องๆ รู้จักนกเงือกสายพันธุ์หายาก ไม่ว่าจะ นกเงือกปากดำ นกเงือกกรามช้าง นกเงือกหัวหงอกและ นกเงือกปากย่น ที่อาศัยอยู่ในเขตรักษาพันธุ์ฮาลาบาลา บ้านหลังใหญ่ของนกเงือกซึ่งพบนกเงือกถึง 7 ชนิด จากทั้งหมด 13 ชนิด ที่มีการสำรวจพบในเมืองไทย

น้องๆ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ได้มีโอกาสพบกับ “ยังยิ้ม” และกิจกรรมศิลปะและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นศิลปะตลอดชีวิต (ศตช.) เรียกยิ้มได้...ตลอดทั้งปี

ภาพโดย © Sumnarana

ภาพโดย © มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก

ละเลงสีปฏิวัติ รองเมือง...เรื่องยิ้ม

โครงการรองเมือง...เรื่องยิ้ม นำโดยมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กจัดกิจกรรม “ละเลงสี ปฏิวัติ” ทวงแปลงโฉมกำแพงและริมฟุตบาท สภาพไม่น่าเดิน ย่านกำแพงหัวลำโพง ถนนรองเมือง ให้สะอาดสะอ้านและน่ามองยิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างสรรค์และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและชุมชน ซึ่งในงานครั้งนี้มีการประกาศรับเยาวชนอาสาสมัครใจดี มีหัวใจศิลป์ จำนวนกว่า 200 ชีวิต มาร่วมด้วยช่วยกัน เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์ให้กับเด็กไทยในชุมชนกลางกรุง

ภาพโดย © มูลนิธิฟื้นฟูทรัพยากรทะเลสยาม

กัปตันบางสะพาน

ปลูกต้นกล้าอาสาสมัคร รักษ์ทะเลสยาม

มูลนิธิฟื้นฟูทรัพยากรทะเลสยาม ร่วมกับเครือข่ายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ดำเนินโครงการ “กัปตันบางสะพาน ปลูกต้นกล้าอาสาสมัคร รักษ์ทะเลสยาม” ขึ้น ณ เกาะทะลุ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ของเด็ก-เยาวชนในกลุ่มเป้าหมายจาก โรงเรียนทั้งในพื้นที่และต่างจังหวัด ประกอบด้วย เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการนนทบุรี อยุธยานุสรณ์ พัรวารีวิทยาคม บ้านดอนสง่า กะเปอร์วิทยา และบางสะพานวิทยา ภายใต้แนวคิด “KIDS เปลี่ยนโลก”

โดยมีตัวแทนจากหน่วยงานด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อาสาสมัครช่วยกันถ่ายถอดประสบการณ์ความรู้ ผ่านกิจกรรมการหา คำตอบด้วยกระบวนการแก้ปัญหา กิจกรรมเชิงสาธิต และกิจกรรมเชิง ทดลอง นับตั้งแต่ การปลูกปะการัง ดำน้ำศึกษาชีวิตสัตว์ใต้ท้องทะเล เรียนรู้ธนาคารปูม้า ศึกษาวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านของชาวบ้าน รวมทั้ง ยังได้พูดคุยกับชาวบ้านเกี่ยวกับการการทำประมงแบบอนุรักษ์ด้วย

สร้างสุขเด็กปฐมวัย

ทีมสื่อสร้างสรรค์พระจันทร์พเนจร ออกเดินสายตาม “โครงการหุ่นสร้างสุข เพื่อสุขภาวะในเด็กปฐมวัย” หวังสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและคุณครูเด็กปฐมวัย ผ่านละครหุ่น ในเรื่องการลดความเสี่ยงและป้องกันภัยพิบัติให้กับชุมชน

เริ่มต้นที่โรงเรียนวัดบ้านไร่ จังหวัดสงขลา ถัดมาเป็น โรงเรียนวัดบ่วงช้าง โรงเรียนบ้านตันไทร โรงเรียนวัดหัวหมอน จังหวัดพัทลุง

ช่วงกิจกรรม ขั้นตอนทำสื่อหุ่นมือจากเศษวัสดุเหลือใช้ ทุกคนล้วนตั้งใจกันมาก แถมได้ยินเสียงผู้ปกครองหัวเราะคิกคัก เป็นระยะตอนทดลองเล่น บรรยากาศทั้งอบอุ่นและสนุกสนาน

ภาพโดย © เตือนใจ สิทธิบุรี่

ภาพโดย © สสย.

รายการทีวี ในดวงใจครอบครัว

เครือข่ายครอบครัวเฝ้าระวังและสร้างสรรค์สื่อ โดยการสนับสนุนจากสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้จัดพิธีมอบรางวัล “รายการโทรทัศน์ในดวงใจครอบครัว” ครั้งที่ 5 ขึ้น ที่โรงแรมปรีณิวาเลช

โดย นางอัญญาอร พานิชพึงรัก ประธานเครือข่ายครอบครัวเฝ้าระวังฯ กล่าวถึงงานครั้งนี้ว่า เป็นการคัดเลือกและสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศต่อรายการที่จัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ รายการเด็กที่ส่งเสริมคุณค่าในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับอายุในช่วงอายุ 3-5, 6-9, 10-12 ปี และมีการมอบรางวัลให้กับรายการที่ได้รับการคัดเลือกสูงสุด อาทิ รายการประเภท “ป3+” ได้แก่ รายการโรโบคาร์โพลินหน่วยกู้ภัย ผู้พิทักษ์จากสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ รายการ Super Why ? จากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส รายการประเภท “ต6+” ได้แก่ รายการคิดวิทย์ จากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส รายการรอบรู้เจ้าหนูซิด จากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส รายการทำให้อ่าน จากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

หวัง “หุ่นโลก” สร้างปรองดอง

ภาพโดย © มูลนิธิหุ่นสายเสมา

เทศกาลหุ่นโลก กรุงเทพฯ 2014 จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1-10 พฤศจิกายนนี้ ณ บริเวณพื้นที่รอบเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ มีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงด้านศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทย ต่อนานาชาติ ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ สร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านศิลปะหุ่นโลกและหุ่นไทยให้กับเด็กเยาวชน

ล่าสุดมีคณะหุ่นจากทั่วโลกตอบรับเข้าร่วมงาน 124 คณะ จากกว่า 71 ประเทศ

สำหรับการจัดงานครั้งนี้ จะมีการเปิดพื้นที่บริเวณรอบเกาะรัตนโกสินทร์ให้แสดงงานหุ่นตลอดการจัดงาน อาทิ โรงละครแห่งชาติ โรงละครวังหน้า หอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สนามหลวง ลานสังคีตศาลา หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้าฯ และที่สำคัญภายในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ **จะมีการจัดนิทรรศการหุ่นไทยในสมัยรัชกาลที่ 9** หุ่นอนุรักษ์ หุ่นพื้นบ้าน หุ่นร่วมสมัย รวมถึงการสัมมนาประวัติศาสตร์หุ่นโลกด้วย ทั้งนี้คาดว่าจะมีผู้เข้าชมงานทั้งชาวไทยและต่างชาติจำนวนไม่ต่ำกว่าแสนคน

จุดพลังเยาวชนเปลี่ยน ตะวันออก

ผ่านไปแล้วนะคะกับงาน “มหกรรมตะวันออกดีจัง ตอน พลังเยาวชนเปลี่ยนตะวันออก” จัดโดยภาคีเครือข่ายตะวันออกดีจัง 8 จังหวัด จัดขึ้น ณ ตึกแดง อำเภอแหลมสิงห์ จ.จันทบุรี

เครือข่ายตะวันออกดีจัง 8 จังหวัด ประกอบด้วย 8

จังหวัดคือ จ.ตราด จ.ชลบุรี จ.จันทบุรี จ.ฉะเชิงเทรา จ.ระยอง จ.นครนายก จ.สระแก้วและ จ.ปราจีนบุรี โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในพื้นที่ทั้งเทศบาลแหลมสิงห์

การจัดงานครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชน กิจกรรมภายในงานมีการเดินชมชนด้วยการขึ้นรถรางเพื่อให้รู้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสถานที่ต่างๆ ในอำเภอแหลมสิงห์ เช่น คุกซีโก้และตึกแดง เป็นต้น ยังมีชมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของ ภาคเครือข่ายทั้ง 8 จังหวัด มีกลุ่มเด็ก เยาวชนและครอบครัวเข้าร่วมกว่าจำนวน 1,500 คน

ชายแดนนี้ดีจัง

กลุ่มเยาวชน Rays of Youth ภายใต้โครงการพื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กในสภาวะยากลำบาก อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก จัดงานเปิดพื้นที่สร้างสรรค์ “ชายแดนนี้ดีจัง” ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มเด็กต่างชาติ (พม่า) ร่วมกับครูศูนย์การศึกษาในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 7 ศูนย์ กลุ่มผู้ประกอบการต่างชาติและมูลนิธิไร่พรหมแดน

พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ซึ่งทางชุมชนและเด็กๆ ได้ร่วมกันออกแบบ พื้นที่ในฝันเพื่อเป็นสนามเด็กเล่นให้กับเด็ก เป็นพื้นที่สำหรับสื่อสารด้านศิลปวัฒนธรรม การแสดงต่างๆ เพื่อการเรียนรู้และสืบทอด รวมทั้งเป็นพื้นที่ๆ ถ่ายทอดและแสดงความคิดต่างๆ ได้อีกด้วย

ภาพโดย © กมลรัตน์ อู่อรุณ
มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก

ถอดบทเรียนภาคีเครือข่าย

พื้นที่นี้...ดีจัง

ติดปีกบินสู่ 3 ดี ครบวงจร

เครือข่ายพื้นที่นี้...ดีจัง จัดงานถอดบทเรียนการทำงาน พื้นที่สร้างสรรค์ เพื่อวางแผนการทำงานขับเคลื่อนพื้นที่สุขภาวะเมือง 3 ดี

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน ร่วมกับภาคีเครือข่ายพื้นที่นี้...ดีจัง จัดงาน “ติดปีกบิน” พื้นที่นี้...ดีจัง 3 ดี ครบวงจร เพื่อถอดบทเรียนการทำงานการทำพื้นที่สร้างสรรค์ให้กับเด็กและเยาวชนของภาคีเครือข่าย พื้นที่นี้...ดีจัง และเครือข่ายโครงการหลอมรวมพื้นที่สุขภาวะ ที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ.นครราชสีมา พร้อมทั้งร่วมกันวางแผนขับเคลื่อนงาน เป็น 3 ครบวงจร นั่นคือ **สื่อดี พื้นที่ดี และภูมิดี**

โดยได้ข้อสรุปของเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานที่ทำให้ของภาคีเครือข่ายทั้ง 2 กลุ่ม คือ 1. ต้นทุนดี (5 ภูมิ) ธรรมะ ธรรมชาติ วัฒนธรรม สื่อ ปัญญาที่ดี การมีส่วนร่วมที่ดี 2. พื้นที่ดี กิจกรรมดี การสื่อสารดี 3. เครือข่ายดี (ขยายเครือข่าย) เครื่องมือดี (สื่อที่ใช้ประสบผลสำเร็จ) เยาวชนดี 4. ต้นทุนดี เครือข่ายดี สื่อดี จากนั้นก็จะวางแผนขับเคลื่อนงานสู่ 3 ดีครบวงจร นั่นคือ สื่อดี พื้นที่ดี และภูมิดี ต่อไป

ภาพโดย © กาหลง นักเดินทางระยะสั้น

ภาพโดย © สวิษฐา ชินพงศธร

“เมืองคองยิ้ม” ดีจัง...อีสานตุ้มโฮม

ดีจังอีสานตุ้มโฮม โดยกลุ่มเมืองคองยิ้ม จังหวัดศรีสะเกษ จัดงาน “ดีจัง” อีสานตุ้มโฮม เมืองคองยิ้ม ณ โรงเรียนเมืองคอง (คองวิทยา) อ.ราชันีศไศล จ.ศรีสะเกษ เป็นความร่วมมือของทั้งชุมชน 9 หมู่บ้าน โดยการนำวิถีชีวิตเรื่องของการกินการอยู่ของชาวเผ่าเยอมา让孩子และเยาวชนได้เรียนรู้ รวมทั้งวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ เช่น สะโน ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีของชนเผ่าเยอที่กำลังจะสูญหายไปตามกระแสค่านิยม ให้เด็กได้เรียนรู้รากเหง้าของตนเองสามารถสืบทอดภูมิปัญญาต่อไปได้ งานนี้มีผู้เข้าร่วมกว่า 800 คน

ภาพโดย © กมลรัตน์ อู่อรุณ
มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก

พื้นที่เกษตรสร้างสรรค์ พื้นที่เพื่อเด็กบนดอย

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก **เปิดพื้นที่ เกษตรสร้างสรรค์ เป็นพื้นที่เล่น** พื้นที่ออกกำลังกายที่อยู่ในแปลงเกษตรของโรงเรียนบ้านแม่เงา จ.แม่ฮ่องสอน ครูและนักเรียนช่วยกันสร้างเครื่องเล่นทั้งสามรถใช้ได้ทั้งเด็กและคุณครู

คุณครูเล่าว่า เมื่อพื้นที่นี้เปิดใช้สอยเราจะเห็นภาพเด็กๆ รดน้ำ ผักไป เล่นไป นอกจากพื้นที่ตรงนี้จะทำให้เด็กแข็งแรง เพราะพื้นที่เล่นแล้ว เด็กๆ ยังอยากที่จะเข้ามาดูแลแปลงผักที่ปลูกไว้เป็นแหล่งอาหารของพวกเขาด้วย เด็กๆ ได้รับทั้งสุขภาวะทางกาย และทางจิตใจ แม้พื้นที่จะมีบริเวณไม่ใหญ่ ไม่กว้าง แต่ก็สร้างรอยยิ้มบนใบหน้าของเด็กๆ ได้

ชาวบ้านหมู่บ้านคลิตี้ล่าง จัดงานทำบุญบรรพบุรุษและจัดทำบุญลำห้วย

ชาวบ้านหมู่บ้านคลิตี้ล่าง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี จัดงาน **“ทำบุญบรรพบุรุษและจัดทำบุญลำห้วย”** หลังจากศาลปกครองมีคำสั่งให้กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) พื้นฟูลำห้วยคลิตี้ที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่ว ในการจัดงานครั้งนี้เพื่อระดมทุนสร้างและพัฒนาระบบน้ำประปาภูเขา เพื่อให้ชาวคลิตี้ล่างมีน้ำสะอาดใช้จนกว่าจะสามารถใช้น้ำในลำห้วยได้

นายกำธร สุวรรณมาลา กรรมการหมู่บ้าน เล่าว่า หลังจากศาลปกครองมีคำสั่งให้กรมควบคุมมลพิษพื้นฟูลำห้วยคลิตี้ ตอนนี้อย่างผ่านมา 1 ปีแล้ว ยังไม่มีความคืบหน้าแต่อย่างใด มีเพียงเจ้าหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษ และจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงมาศึกษาและเก็บข้อมูลของลำห้วย ทั้งๆ ที่ตลอดระยะเวลา 16 ปีที่ผ่านมา ทางกรมควบคุมมลพิษลงมาเก็บข้อมูลมาโดยตลอด จึงอยากรู้ว่าศึกษามาตลอด 16 ปี ไม่พอหรืออย่างไร เพราะตอนนี้ชาวบ้านต่างก็หวังที่จะได้กลับมาใช้น้ำในลำห้วยโดยเร็ว

ภาพโดย © จามร เข้าใจคิด

มูลนิธิ
อุบลอุบล

เรื่อง สรวง สิทธิสมาน / ภาพประกอบ กาแฟดำไม่เผ็ด

ขอคืน

“พื้นที่ความสุข” ให้เด็ก

ครั้งแรกที่ได้ยินคำว่าพื้นที่สร้างสรรค์ ผมคิดว่าเป็นพื้นที่หรือสถานที่ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ความคิด ปัญญา พื้นที่สร้างสรรค์สำหรับผมคงจะเป็นสถานที่ประเภท พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด วัฒนา-อาราม สวนสาธารณะ หรือแหล่งที่ส่งเสริมเรื่องการรู้ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวสำคัญกับวัยรุ่นอย่างผมมากจึงควรที่จะมีสถานที่เหล่านี้ให้มากขึ้น

ผมอธิบายความหมายของคำว่า “พื้นที่สร้างสรรค์” ในทัศนคติของผมไปพอสมควรแล้ว คงจะพอได้รู้ว่าพื้นที่สร้างสรรค์มีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก แต่สังคมในปัจจุบันนี้มีพื้นที่สร้างสรรค์น้อยเหลือเกิน สิ่งที่เห็นรอบสถานศึกษาในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นร้านเหล้า ผับ บาร์ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสถานที่ที่โคจร ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อวัยรุ่นเลย แทนที่รอบสถานศึกษาจะเป็นร้านหนังสือ

ร้านเสื้อผ้า หรือร้านนม ซึ่งมีประโยชน์ต่อการศึกษา แต่ในสังคมปัจจุบันกลับพบเห็นได้น้อยมาก ทำให้วัยรุ่นมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เวลาจะนัดกันก็นัดเจอกันที่ร้านเหล้า แทนที่จะนัดตัวหนังสือกันที่ร้านนม หรือร้านหนังสือ แต่กลับมีร้านประเภทนี้อยู่รอบสถานศึกษาน้อยมาก

เมื่อปีก่อนผมไปเรียนซัมเมอร์ที่มหาวิทยาลัยเสฉวน เมืองเฉิงตู ประเทศจีน พื้นที่ล้อมรอบมหาวิทยาลัยจะเป็นแมนชั่น ซึ่งส่วนใหญ่จะขายอุปกรณ์ที่ต้องใช้สำหรับการเรียนการสอน เช่น เครื่องเขียน หนังสือ เครื่องกีฬา ร้านอาหาร และยังมีร้านกาแฟให้นักศึกษาเข้าไปตัวหนังสือกันได้อีกด้วย สิ่งเหล่านี้คือการส่งเสริมนักศึกษาให้ไปในทิศทางที่ดี ซึ่งก็เป็นพื้นที่สร้างสรรค์

แม้จะมีร้านเหล้า และคาราโอเกะบ้าง แต่เท่าที่สังเกตเด็กวัยรุ่นก็ไม่ได้เข้าไปใช้บริการ

สิ่งที่ผมคิดว่าควรจะมีในสังคมไทยปัจจุบัน ผู้ใหญ่ในสังคมควรจะให้ความสำคัญเรื่องพื้นที่สร้างสรรค์มากกว่านี้ และไม่ควรให้มีพื้นที่ที่ไม่สร้างสรรค์มาอยู่ใกล้กับสถานศึกษา เพราะถ้าสามารถทำได้ จะทำให้เด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศในภายภาคหน้า ได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ พัฒนาตัวเอง และนำความสามารถไปใช้พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติต่อไปได้ ดังนั้นการมีพื้นที่สร้างสรรค์ในสังคมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อผมและเพื่อน ๆ วัยรุ่นมากครับ

นายสรวง สิทธิสมาน
ม. 5 ร.ร.วชิราวุธวิทยาลัย

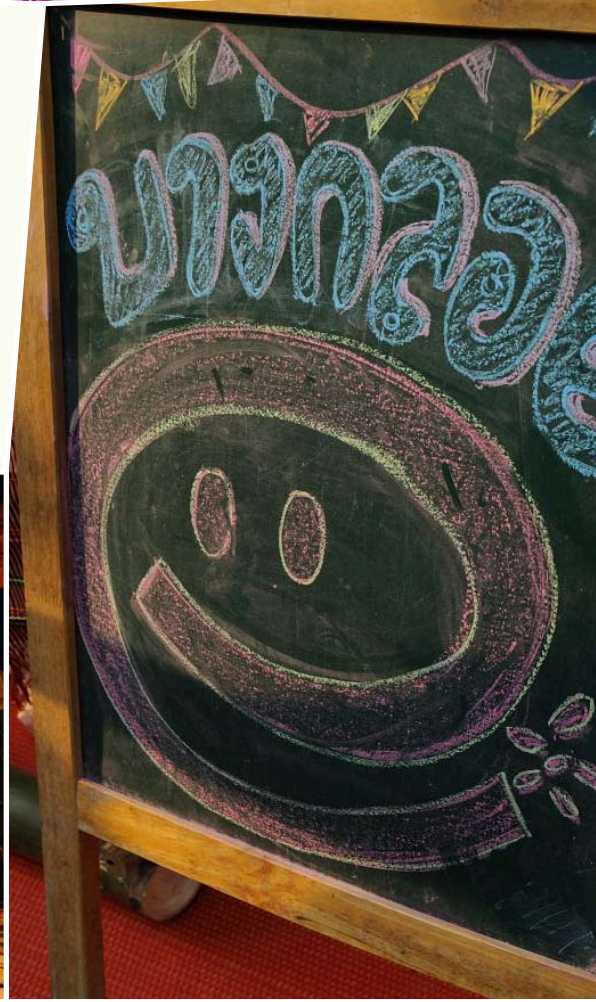

สรวง สิทธิสมาน วัย 16 ปี
ลูกชายนายคำคุณ สิทธิสมาน
และนางสรวงมณฑล สิทธิสมาน
เรียนอยู่ชั้น ม. 5 โปรแกรม
ภาษาจีน โรงเรียนวชิราวุธ
วิทยาลัย ชอบเล่นกีตาร์และ
ชอบภาษาจีน มีความตั้งใจ
และมุ่งมั่น จะไปเรียนต่อ
ประเทศจีนครับ

ศิลปะเขื่อนยี่ม...
เปิดพื้นที่ดีจังจากเขารัง
ถึงตะเข็บชายแดน

คำอ้อม

เรื่อง ทีมงาน “ดีจัง”

ภาพ สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์

ยุทธการเติมรอยยิ้มของแผ่นดิน ผ่านกิจกรรมของเครือข่ายพื้นที่ สร้างสรรค์ทั่วประเทศ ภายใต้โครงการพื้นที่นี้...ดีจัง เพื่อสุขภาวะ เด็ก เยาวชน และชุมชน ต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 5

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) สนับสนุนให้เกิดพื้นที่ดี และกิจกรรมสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ได้ร่วมเรียนรู้คิดค้นนำเสนอ จัดกิจกรรม เปิดพื้นที่สร้างสรรค์ สร้างสุขสำหรับทุกวัย ให้สังคมเกิดความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญ และร่วมผลักดัน พื้นที่สร้างสรรค์ ทั้งมิติทางกายภาพ ความคิด สื่อ และสังคม ผ่านกิจกรรมศิลปะแขนงต่างๆ การเรียนรู้วิถีชุมชน การอ่านสำหรับเด็ก การเล่นเพื่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ฯลฯ โดยเฉพาะ กับกลุ่มเด็กด้อยโอกาส อาทิ กลุ่มเด็กชาติพันธุ์ กลุ่มเด็กพิการ รวมถึงเด็กๆ ในหมู่บ้านชนบท เด็กๆ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กลุ่มละอ่อนดอย กลุ่มรักษ์ลาหู่ กลุ่มเครือข่ายกะเหรี่ยง กลุ่มลูกหว่า กลุ่มดีฮือ... อีสานบ้านเฮา กลุ่มดอกไม้ยิ้ม กลุ่มสะเตงยิ้ม กลุ่มยางยิ้ม กลุ่มลูกกระนาค กลุ่มกึ่งก้านใบ กลุ่มเด็กเล่นเงา กลุ่มใบไม้...เขาใหญ่ดีจัง

“ดีจัง” ฉบับปฐมยิ้ม ขอพาท่านเยี่ยมชมลานศิลปะ ลานสร้างสรรค์ที่เขื่อนยิ้มให้ เด็กๆ รอบตัว จากครูตัวน้อยๆ สอนทำพวงมโหตร ที่เขาวัง คุยกับแม่แพทาย แห่งบ้านลาดเพชรบุรี ที่เปิดลานบ้านสอนเชิดหุ่นคน ก่อนไปชมเวทีบ้านละครยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ที่อุตรดิตถ์ กระทั่งลัดเลาะผ่านขุนเขา ไปดูเด็กๆ เต็มแจ้โกลังชายแดนไทย-พม่า ที่หมู่บ้านลาหู่ เชียงดาว แล้วคุณจะพบว่า ศิลปะเขื่อนยิ้มและขยับแผ่นดินได้จริงๆ...

ปรากฏการณ์ พวงมโหตร

กระดาศว่าว “เขย่า” เมืองเพชรฯ

“...ไม่ได้ไปตลาดสองสามวัน พอไปอีกครั้ง อู้หู! ...มีพวงมโหตรแขวนอยู่ในตลาดเต็มไปหมด มีทุกแผงทุกช่อง หลายคนอยากมีส่วนร่วมมากขึ้น หลังจากนั้นขอความร่วมมืออะไร แทบไม่มีใครปฏิเสธเลยล่ะ”

“สวัสดิ์ดีค่ะ...”

...สนใจลองแวะทำพวงมโหตร ก่อนได้นะคะ ทำฟรีประมาณ 5 นาทีก็เสร็จแล้วค่ะ”

เสียงแจ่มๆ ของสาวน้อยวัยใส ทักทายเชื้อเชิญผู้คนซึ่งกำลังใช้เวลาช่วงวันหยุด เดินเล่นหย่อนใจบริเวณ ศาลาเชิงเขา เขาวิงเคเบิลคาร์ ที่ตั้งอยู่ในเขตตัวเมืองเพชรบุรีนั้น สามารถเรียกความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่หลายคนคงเกิดคำถามในใจ

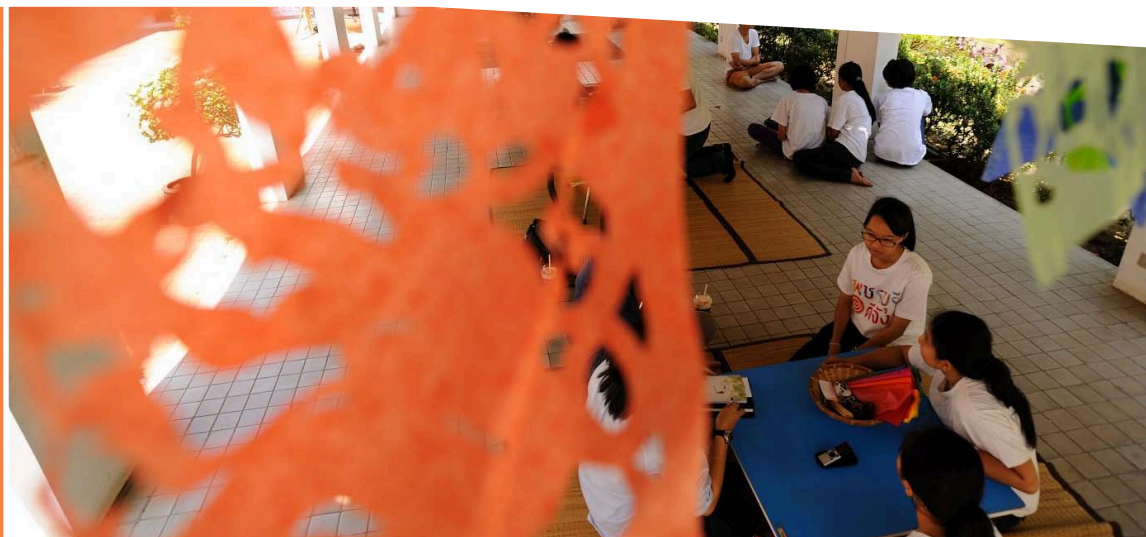
“พวงมโหตร...คืออะไร”

“เด็กพวกนี้เป็นใคร” และ “มาทำอะไรกันที่นี่”

-1-

“พวง-มะ-โหด คือ พวงอู๊วะทำจากกระดาศว่าว ใช้ประดับประดาตามงานบุญ ที่ปัจจุบันหาดูได้ยากแล้ว ส่วนพวกเราเป็นลูกหลานคนเมืองเพชร รวมตัวกันในนามกลุ่มลูกหัวว่า เพื่อทำกิจกรรมสืบสานงานสกุลช่างของจังหวัด เพชรบุรีค่ะ”

หนูแดง -สุนิสา ประทุมเทือง อายุ 20 ปี ในฐานะพี่ใหญ่ของ “กลุ่มลูกหัวว่า” อาสาเป็นตัวแทนให้ข้อมูล เริ่มต้น ก่อนย้อนความเป็นมาให้ฟังเพื่อรู้จักกันมากขึ้น

“กลุ่มลูกหว่า” เกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้ สมัยที่เรียนชั้น ม.2 มีพวกรุ่นพี่ และ คุณครูจำลอง บัวสุวรรณ มาชวนให้ใช้เวลาช่วงปิดเทอมไปอบรมงานสกุลช่างเมืองเพชร ตอนนั้นยังไม่รู้ว่าคืออะไร แต่อยากไปเข้าร่วมเพราะอยู่บ้านไม่ค่อยมีอะไรทำ

ครั้งนั้น กลุ่มลูกหว่าใช้เวลาวันสัปดาห์กันตระเวนไปตามบ้านครูช่าง เพื่อเรียนรู้งานสกุลช่างเมืองเพชร หลายวิชา อาทิ การตอกหนังใหญ่ งานปั้นหัวโขน เขียนลายหัวละคร งานปั้นหัวสัตว์ การตอกกระดาษ การทำพวงมโหตร เป็นต้น

ต่อมาจึงหารือกันเพื่อหาทางเผยแพร่งานสกุลช่างฯ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายขึ้น เลยรวมตัวกันไปขออนุญาตใช้ศาลาเชิงเขา ใกล้กับเคเบิลคาร์ขึ้นเขาวังเป็นที่ทำการ

ทางผู้ใหญ่ผู้ดูแลก็ใจดีเหลือหลาย อนุญาตให้เข้าไปใช้สถานที่ได้ฟรี มาเป็นเวลานานกว่าหกปีแล้ว

“เราอยากสืบสานงานสกุลช่างเมืองเพชร อย่างเช่น พวงมโหตร เพราะกำลังจะสูญหายไป และเท่าที่เรียนมาคิดว่าทำง่ายผู้ใหญ่หรือเด็กสามารถทำได้ เมื่อทำเสร็จแล้วเชื่อว่าจะเกิดความภูมิใจในตัวเอง” หนูแดง บอกถึงความตั้งใจของกลุ่มฯ

ปัจจุบัน เหล่าสมาชิกกลุ่มลูกหว่า ซึ่งเป็นบรรดาลูกหลานเมืองเพชร จากหลายอำเภอนับสิบชีวิต จะมารวมตัวกันทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น ตอกลายกระดาษ สอนทำพวงมโหตร ปั้นหัวโขน ฯลฯ กันที่บริเวณศาลาเชิงเขาตั้งกล่าว เป็นประจำทุกวันเสาร์ ตั้งแต่แปดโมงครึ่งไปจนถึงสี่โมงเย็น

“จะเปิดศาลาให้น้องๆ จากหลากหลายโรงเรียนมาทำกิจกรรม เป็นพื้นที่ให้ได้เล่น ได้แบ่งปัน ทุกคนจะมีความรับผิดชอบของตัวเอง พอถึงเวลาก็แยกย้ายกันไปทำหน้าที่ เช่น กลุ่มหนึ่งประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักท่องเที่ยว กลุ่มสอง ทำหน้าที่สอนทำพวงมโหตร” พี่ใหญ่ของกลุ่มลูกหว่า ยกตัวอย่างให้เห็นภาพ

จริงจังกับการทำพวงมโหตร มาต่อเนื่อง ส่งผลให้งานศิลปะจาก “กระดาษว่าว” หลากสีนี้ เป็นที่รู้จักแพร่หลายขึ้นตามลำดับ

ครั้งถึงหัวของการจัดงานมทกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ “เพชรบุรี...ดีจัง” ครั้งที่สอง เมื่อปี 2555 กลุ่มลูกหว่า อาสาเป็นส่วนหนึ่งของการทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ให้บรรดาลุง-ป้า-น้า-อา ในชุมชนออกมาร่วมกิจกรรมคนละไม้ละมือ

“เราไปชวนคนในตลาด บอกให้รู้จะมีงานเพชรบุรีดีจัง แต่ไม่มีใครสนใจ งานเพชรบุรีดีจังคืออะไร เคายังไม่รู้ ชวนให้ทำกิจกรรมขอความร่วมมือก็สายหน้า” หนูแดง ย้อนเหตุการณ์เมื่อครั้งนั้น

แต่นั้นไม่ได้ทำให้ความตั้งใจหดหาย พอช่วงบ่ายใกล้ตลาดวายในวันถัดมา หนูแดงและสมาชิกกลุ่มลูกหว่า พกพา “หมัดเด็ด” หวังใช้เป็นสื่อกลางเข้าถึงผู้คนได้ง่ายขึ้น

“คราวนี้ถือกระดาษใส่อุปกรณ์การทำพวงมโหตรไปหาพ่อค้าแม่ขายในตลาดทรัพย์สินฯ แยกย้ายกันเชิญชวนให้มาช่วยกันทำ เพื่อสืบสานงานช่างสกุลเมืองเพชร ปรากฏผลตอบรับดีขึ้น หลายคนบอกเคยเห็นแต่ลืมไปแล้ว พอคนหนึ่งทำ ผงข้างๆ ก็อยากทำบ้าง

หลังจากนั้นไม่ได้ไปตลาดสองสามวัน พอไปอีกครั้ง อู้หู! ...มีพวงมโหตรแขวนอยู่ในตลาดเต็มไปหมด มีทุกแผงทุกช่อง หลายคนอยากมีส่วนร่วมมากขึ้น หลังจากนั้นขอความร่วมมืออะไรแทบไม่มีใครปฏิเสธเลยล่ะ”

หนูแดง เล่าด้วยเสียงตื่นเต้น เหมือนเรื่องราวเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวาน ก่อนฉีกยิ้มกว้าง แววตาเป็นประกาย

-3-

หันมาพูดคุยกับ อ๊พ- พิทยา กิจชนะพาณิชย์ นักเรียนชั้น ม.5 โรงเรียนคงคาราม กันบ้าง อ๊พ บอก เข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มลูกหว่า ตั้งแต่ ม.1 ลองแกลังพูดเหย่...ไม่มีอะไรทำหรือไง อ๊พ สวนทันควีน...สีหน้าจริงจัง

“ใช้คะ ไม่มีอะไรทำจริงๆ อยู่บ้านดูแต่โทรทัศน์ เล่นคอมพิวเตอร์ บางทีเบื่อ ไปนอนเลย”

จนวันหนึ่ง มีโอกาสไปช่วยงานอบต.ท่ายาง เห็นซุ่มจัดกิจกรรมของกลุ่มลูกหว่าทำพวงมโหตรกัน เลยเข้าถามไถ่ เพราะเห็นสวยดีเลยอยากทำเป็นบ้าง

ทุกวันนี้ อ๊พ กลายเป็นรุ่นพี่ในกลุ่มฯ ทำหน้าที่เชิญชวนและสอนให้นักท่องเที่ยวทำพวงมโหตร และยังเป็นฝ่ายหารายได้ของ “กองทุนเพชรบุรีดีจัง” อีกด้วย

“พอได้มาเข้ากลุ่มทำกิจกรรม ชีวิตครอบครัวของหนูเปลี่ยนไปมาก แต่ก่อนไม่ค่อยได้คุยกัน แต่เดี๋ยวนี้คุณพ่อมาช่วย

ถ่ายรูปทุกงาน คุณแม่จะทำหน้าที่โพสต์ความเคลื่อนไหวของกลุ่ม มีเรื่องให้ถามไถ่กันมากขึ้น”อ๊พ เล่าไปยิ้มไป

ส่วน กีบ- ฐิติชญา ชัยชาติ นักเรียนชั้น ม.6 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ เล่าบ้างว่า เข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มลูกหว่า เมื่อสองปีที่แล้ว ช่วงแรกลองเข้ามาเป็นอาสาสมัครช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ ก่อน ต่อมาได้นั่งซุ่ม เป็นพี่ซุ่ม หัวหน้าซุ่ม หัวหน้าประชาสัมพันธ์

และเมื่องาน “เพชรบุรีดีจัง” ครั้งล่าสุด ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงานด้านจราจรด้วย

“เคยพาน้องชายที่อยู่ ป.5 มาทำพวงมโหตร พอกลับบ้านเอาไปอวดที่บ้าน แม่เห็นก็อยากทำบ้าง จากบ้านเจียบๆ ก็มีเรื่องคุยกัน และพ่อแม่เข้าใจมากขึ้นว่าหนูออกจากบ้านแต่เช้าทุกวันเสาร์มาทำอะไร” กีบ คุยฟังอารมณ์ดี แถมกระซิบบอกแม่ใกล้เอนทรานซ์แล้ว แต่ทุกวันเสาร์จะต้องตื่นตั้งแต่หกโมงเช้า เพื่อตีตัวขึ้นรถไฟ จากอำเภอท่ายาง มาร่วมกิจกรรมทำหน้าที่ในกลุ่มฯ ไม่มีขาด ชนิด “รอวันศุกร์ จ้องวันเสาร์” กันเลยทีเดียว...

เมื่อถามถึงความตั้งใจในอนาคต
หนูแดง พี่ใหญ่ของกลุ่มฯ บอกหนักแน่น

“พวงมโหตร ทำให้คนรู้จักพวกเราเยอะ จึงอยากสืบสานงานนี้ต่อไปเรื่อยๆ อยากเปิดพื้นที่สร้างสรรค์ให้มากขึ้น อยากให้ทุกคนมีความสุข พอเห็นคนอื่นมีความสุข เราก็ยิ้มได้...คนเดียว”

พวงมโหตร

“พวงมโหตร” อ่านออกเสียงว่า “พวง-มะ-โหด” มาจากคำว่า “มโหฬาร ตระการตา” อาจเป็นคำที่หลายคนไม่ทราบความหมาย ไม่เคยได้ยิน ทั้งที่อาจจะเคยผ่านตามาแล้ว

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 อธิบายไว้ว่า พวงมโหตร เป็นพวงอุบะ (พวงดอกไม้) ซึ่งห้อยประดับอยู่ที่ต้นตาลฉัตร ทำด้วยผ้าตาดทอง ส่วนต้นตาลฉัตร คือ ต้นฉัตรที่มีรูปเป็นมุมฉาก 2 ทบอย่างลูกตาล เพื่อปักให้ฉัตรอยู่ตรงเศียรพระพุทธรูป

แต่ “พวงมโหตร” ในที่นี้ หมายถึงพวงมโหตรแบบบ้านๆ ที่ติดอยู่ตามธงราวห้อยระย้าตามสถานที่งานมงคล งานบุญ มีให้เห็นบ้างตามวัดในชนบท ทำด้วยกระดาษสี ดอกกลายเป็นรูปนกษัตริย์ปัจจุบันหาดูได้ยาก

กระดาษที่ใช้ทำพวงมโหตร ก็คือ กระดาษว่าวรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พับให้เป็นสี่เหลี่ยมแล้วใช้กรรไกรตัด จากนั้นก็นำมาซ้อนกันร้อยด้านแขนงประดับ เป็นพวงอุบะหรือพวงดอกไม้ ใช้ร่วมกับธงราว

พวงมโหตร มีชื่อเรียกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ภาคเหนือมักเรียก ตุ้งไส้หมู ภาคอีสานเรียก พวงมาลัย ภาคกลางตอนบนเรียก พวงเต่าร้าง ส่วนภาคกลางตอนล่างรวมทั้งเพชรบุรี เรียก พวงมโหตร ส่วนภาคใต้ไม่นิยมทำ เพราะมีฝนตกบ่อย ขณะที่พวงมโหตรทำจากกระดาษ จึงเปียกขาดง่าย

(ข้อมูลอ้างอิง : กลุ่มลูกหว่า ชุมชนสืบสานงานสกุลช่างเมืองเพชร)

หุ่นคนพี่สอนน้อง ไขว่ไขว่...รุ่นสู่รุ่น

“...ถ้าไม่ทำแบบนี้แล้วพวกเด็กมีปัญหาจะไปอยู่ไหน เด็กที่ชอบงานศิลปะ อยากรู้ เล่น อยากรู้แสดง จะไปเล่นตรงไหนกันได้บ้าง”

แม้บรรยากาศหลังม่าน ก่อนถึงเวลาการแสดง แสงจะแรงริบ อยู่นิ่งๆ แต่ใบหน้าของสาวใหญ่วัยกลางคน ที่บรรดาเด็กๆพากันเรียกหาไม่ขาดระยะ ว่า “แม่เพทาย” กลับดู แน่วแน่มีสมาธิ

ไม่ยี่หระกับอากาศร้อนระอุที่ทำเอาเหงื่อซึมโทรมกาย กระทั่งเสื้อยืดตัวเก่าของเธอเปียกชื้น...เห็นได้ชัด

-1-

หลังการแสดง “พระรามตามกวาง” ของ กลุ่มละครหุ่นคนพี่สอนน้อง ผ่านไปอย่างงดงาม ท่ามกลางเสียงปรบมือจากผู้ชม นับร้อยที่ทยอยมาเที่ยวชมงาน “เพชรบุรีดีจัง” ครั้งล่าสุด

“แม่เพทาย” ของเด็กๆ พกพาอารมณ์ปลาบปล้ำมาพูดคุยกัน

“ชื่อ อรวรรณ ลีละกุล เด็กๆ ชอบเรียกกันว่าแม่เพทาย พี่เพเดิมเป็นคนอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ปีนี้อายุ 54 ปีแล้วจ๊ะ” คือ ข้อมูลแนะนำตัวแบบกันเอง

เมื่อขอเรียกคำแทนตัวเธอเหมือนกับเด็กๆ อย่างที่คุ้นเคย แม่เพทาย ส่งยิ้มพยักหน้า ก่อนเล่าให้ฟังต่อ คุณพ่อของเธอเป็นนักแสดงโขนรุ่นแรกๆของเพชรบุรี ส่วนตัวเธอ ได้รับการ

ถ่ายทอดวิชามาบ้าง รวมทั้งได้ศึกษาวิชานาฏศิลป์ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งหนึ่ง จึงทำให้มีความรู้ความสามารถอยู่พอตัว

ทุกวันนี้ยึดอาชีพ รับผิดชอบชุดใช้ในการแสดง ชุดเจ้าสาว และรับแต่งหน้า มีร้านชื่อ “เพทาย” เป็นทั้งบ้านและที่ทำงานหากิน ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับโรงเรียนบ้านลาดวิทยา พอดิบพอดี

และอาจเพราะไม่มีลูกของตัวเอง แม่เพทาย จึงค่อนข้าง “ใส่ใจ” เหล่านักเรียน ที่สัญจรเดินผ่านไปมาหน้าร้านของเธอแทบทุกเช้า-เย็น

รวมทั้งยังต้องการสานต่อความตั้งใจของคุณพ่อของเธอ ที่เคยสั่งเสียไว้

“ช่วงที่พ่อป่วยหนัก ท่านเรียกไปคุย บอกฝันมานานแล้ว อยากให้สานต่อนาฏศิลป์ของไทย แต่ถ้าสอนวิชาให้เด็กๆ อย่าเก็บสตางค์พวกเค้า และถ้าเด็กมีปัญหา ต้องช่วยให้คำปรึกษาเด็กด้วย” แม่เพทาย ย้อนความทรงจำ ถึงจุดตั้งต้นสำคัญ

ครั้งคุณพ่อจากไปไม่มีวันกลับ คุณแม่และตัวเธอ จึงช่วยกันดัดแปลงลานหลังบ้าน หวังใช้เป็นสถานที่สอนวิชารำ วิชาโขนให้กับเด็กๆ ที่สนใจ โดยไม่เก็บค่าสอนแม้แต่บาทเดียว

นึกแปลกใจเด็กกลุ่มไหนสนใจมาเรียนด้วย แม่เพทาย อธิบายเสียงเรียบ

“มาจากหลายแหล่ง บางคนมีปัญหาทางบ้าน ก็เข้าไปถามอยากเรียนรำมัย สอนให้ฟรีนะ เด็กบางคนอยากรำเป็น จะได้ไปรับจ้างรำตามงานศพเพื่อหารายได้”

-2-

เปิดบ้านให้เป็นลานเรียนรำนาฏศิลป์ หวังให้เยาวชนในอำเภอบ้านลาด ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี

จนเป็นที่รู้จักกัน บ้าน “แม่เพทาย” เป็นทั้งแหล่งวิชาและแหล่งพักพิง

“ใครมายังไงรับหมด เด็กบางคนหนีแม่มาไม่อยากอยู่บ้าน มานั่งเล่นแป๊บๆ ก็ยังได้ เราถือว่าได้ช่วยพ่อแม่ช่วยเขาทางหนึ่ง แต่พอมาบอยขึ้น อยู่นานขึ้น พ่อแม่รู้เขารู้แล้วว่าคุณไม่ได้หนีเที่ยวไปไหน” แม่เพทาย พูดถึงเหตุการณ์เคยประสบ

สงสัยใช้เวลาตอนไหนสอน เพราะตัวเองต้องทำมาหาเลี้ยงครอบครัวเหมือนคนทั่วไป แม่เพทาย ไขข้อข้องใจ ตกเย็นช่วงหลังเลิกเรียนวันจันทร์-ศุกร์ เด็กๆ จะพากันมา “สูม” เล่นบ้าง ร้องบ้าง รำบ้าง สลับสับเปลี่ยนกันไป

แต่ก่อนถึงเวลานั้น เธอจะต้องหุงข้าว ทำกับข้าวเตรียมไว้ เพราะมันใจเด็กต้องหิวโซกันมาแน่ๆ

“เคยมีคนรอบข้างติงทำแบบนี้มีแต่หมดเปลือง แต่เขาไม่คิดว่าถ้าไม่ทำแบบนี้แล้วพวกเด็กมีปัญหาจะไปอยู่ไหน เด็กที่ชอบงานศิลปะ อยากรู้ เล่น อยากรู้แสดง จะไปเล่นตรงไหนกันบ้าง” แม่เพทาย บอกสีหน้าจริงจัง

ก่อนเล่าให้ฟังถึงการฝึกฝน ตามปกติจะซ้อมกันจนถึงหัวค่ำ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมารอรับลูกหลาน แต่ถ้าช่วงไหนรับงานแสดงไว้ ต้องอยู่จนตึกตื่น อาจมีเด็กบางคนมาค้างคืนที่บ้าน ช่วงแรกผู้ใหญ่หลายคนไม่ไว้ใจ แต่ตอนนี้ไม่ค่อยมีปัญหาแล้ว

“ปีๆ หนึ่งออกงานบ่อยเหมือนกัน ตามโรงแรม ตามโรงเรียน ถ้าขอมาก็ไป แต่ไม่เคยเรียกร้องอะไร ไม่เคยทำกล่องรับบริจาค ขอแค่ให้เค้ารู้ว่าเด็กๆ พวกนี้มาจากบ้านเราก็ออแล้ว” แม่เพทาย บอกจากใจ

-3-

ขอความรู้เกี่ยวกับแสดงละคร”หุ่นคน”ที่ดูเหมือนเป็นการประยุกต์ศิลปะหลายแขนง แม่เพทาย เล่าที่มา แต่เดิมอำเภอบ้านลาด มีคณะ “ตฤณสีที่พี่น้อง” ทำการแสดงหุ่นกระบอก แต่ใน

ระยะหลังไม่มีคนสืบทอด จึงไปขอเป็นศิษย์ เพราะเกรงวิชาจะสูญหาย

แม้มีวิชานี้ติดตัว แต่หุ่นกระบอก เริ่มหายากและมีราคาแพงจึงไม่ได้สอนต่อให้เด็กๆ เป็นเรื่องเป็นราว

กระทั่งได้มาเรียนวิชาละครหุ่นคนกับ อาจารย์มนตรี ตราโมท รวมทั้งได้เป็นศิษย์ของทนายทศพร ศุภสาร ยังเขียวสด หรือที่รู้จักกันดีในนาม “โจหลุยส์” อีกด้วย

“พอท่านอาจารย์มนตรี เสียแล้ว เราไปไหว้บอกกล่าวขอวิชาละครหุ่นคน นำมาสานต่อ เพราะกลัวจะหายไป” แม่เพทาย บอกความตั้งใจ

หลังจากนั้นจึงนำวิชา “ละครหุ่นคน” มาฝึกฝนให้กับเด็กๆ อย่างจริงจัง ทำให้มีศิษย์รุ่นแล้วรุ่นเล่า ได้รับการถ่ายทอดวิชาตามภูมิลำเนาผสมผสานกันไปอย่างเต็มภาคภูมิ

หลังสวมบทบาททั้งแม่ ทั้งครู มายาวนานกว่ายี่สิบปี แม่เพทาย เกิดความคิดอยาก“ผ่อนมือ” และปล่อยให้เป็นที่ของรุ่นพี่-รุ่นน้อง ดูบ้าง

“ศิษย์รุ่นแรกๆ หลายคนจบปริญญาตรี ปริญญาโท กันแล้ว ภูมิใจที่เห็นเขาได้ดี แล้วก็ดีใจที่พวกเขาไม่ลืม มีเวลาเมื่อไหร่จะต้องมาช่วยสอนน้องๆ มาต่อเพลง มาต่อท่ารำให้กัน” แม่เพทาย เล่าถึงที่มาของกลุ่มละครหุ่นคนพี่สอนน้อง ซึ่ง ณ วันนี้ กำลังงอกงามในฐานะเครือข่ายเยาวชน เพชรบุรี...ดีจัง

ก่อนยิ้มน้อยๆส่งท้าย เผยความตั้งใจที่ยึดถือตลอดมา และจะยึดถือตลอดไป

“ที่ทำทุกอย่างเพราะไม่อยากเห็นเด็กซึมเศร้าจับใจ ไม่อยากให้เด็กเอาแต่ไปเล่นเกมส์ ดิเดยา หรือ มีปัญหาอะไรจนต้องหลงผิด หลงทาง”

“และจะทำแบบนี้ไปจนกว่า...ชีวิตจะหาไม่”

บ้านละคร...

ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่

ไผ่เล่น คิดเป็น เห็นสุข

“พอจบละคร จึงกลับมาที่การตั้งคำถาม แล้วจะต้องทำยังไง ถึงจะเป็นแบบนั้นหรือไม่เป็นแบบนั้นได้ เหล่านี้ที่น่าจะเป็น กระบวนการที่ทำให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลง”

แม้วันก่อน แสนเห็นดเหนียวกับภารกิจสำคัญ เพราะต้อง เป็นหัวเรี่ยวหัวแรง ประสานการจัดงาน “อุตรดิตถ์ดีเยี่ยม” ครั้งที่ เพิ่งผ่านมา และกว่าหน้าที่จะลู่อังก็ตึกตื่นค่อนข้างเข้าไปแล้ว

แต่ช่วงบ่ายๆของวันรุ่งขึ้น เตียว-ชาล สร้อยสุวรรณ แห่งสำนักกิจกรรมกึ่งก้านใบ หนุ่มร่างเล็ก บุคลิกดูคล่องแคล่ว วัย 36 ปี ยังมีใจสละเวลา มาเปิด “บ้านละคร...ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่” ใช้เป็นสถานที่พูดคุย ท่ามกลางบรรยากาศกันเอง

-1-

เริ่มต้นด้วยการถามไถ่บทบาทและความเป็นมาของสำนัก กิจกรรมกึ่งก้านใบ เพื่อทำความรู้จักกันให้มากขึ้น เตียว จึงย้อนอดีต เขาศึกษามาทางด้านสื่อสารมวลชน จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อราว 15 ปีที่แล้ว ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ สำหรับเด็ก ด้วยการออกค่ายตระเวนไปที่ต่างๆ กับบรรดาเพื่อน โดยตั้งชื่อเรียกขานกลุ่มตัวเอง “กึ่งก้านใบ”

ดำเนินบทบาทของกลุ่มฯ ได้ระยะหนึ่ง เกิดความคิด ความมี “เครื่องมือหลัก” ในการทำกิจกรรม จึงพยายามเสาะหา กระทั่งมาเจอกับ “ละคร” ซึ่งมีความสนใจเป็นทุนเดิมอยู่ก่อนแล้ว เลยไปขอเรียนรู้อาสาสมัครของการทำละครกับทาง “กลุ่ม มะขามป้อม” จนมีวิชาสามารถสร้างสรรค์ละครให้เป็นเครื่องมือ ในการทำกิจกรรมกับเด็กๆ ได้อย่างเหมาะสม

“นับแต่นั้นมา กิจกรรมหลักของกลุ่มกึ่งก้านใบ คือ การ ทำละครสร้างสรรค์ออกเล่นให้เด็กตามพื้นที่ต่างๆ ได้ดู และสอน ให้เด็กๆ ทำละครเองด้วย” เตียว เล่าถึงจุดเริ่ม

ก่อนเล่าอีกว่า ทำอย่างนั้นอยู่พักใหญ่ แต่กลับไม่เห็น “ดอกผล” งอกเงยเป็นรูปธรรม เหมือนทำแล้วก็หาย เลยต้อง คิดหาทางออกใหม่ให้กับชีวิตตัวเอง

“ช่วงนั้นมีปัจจัยหลายอย่างมาบรรจบกัน ทั้งเรื่องของวัย เศรษฐกิจ จึงอยากหาที่ลงหลักปักฐาน ประกอบกับสมาชิกในกลุ่ม แยกย้ายไปมีวิถีของตัวเอง เลยบอกกับเพื่อนๆ เฮ้ย! ถ้าไม่มีใครทำ ต่อขอพากันไปอยู่อุตรดิตถ์ บ้านเกิดเราละ ทุกคนก็โอเค” เตียว เล่าจุดเปลี่ยนสำคัญ

ซึ่งต่อมาไม่นาน เตียว พร้อมกับสมาชิกกลุ่มกึ่งก้านใบ รุ่นน้องอีก 3-4 คน ก็ได้รับโอกาส ให้ทำละครสร้างสรรค์ด้านเด็ก-เยาวชน ตามถนัด เป็นโครงการให้ความรู้ตามสถานศึกษาในจังหวัด อุตรดิตถ์ เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความรุนแรงในวัยรุ่น ฯลฯ ผ่าน สื่อละคร โดยการสนับสนุนของสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.)

-2-

เล่นบทบาททำละครเพื่อสังคมได้สองปีเศษ เตียว เกิด ความคิดต่อยอด ด้วยการสร้าง “พื้นที่ละคร” อย่างเป็นทางการ หวังให้เป็น “พื้นที่สร้างสรรค์” ทำหน้าที่เวทีสื่อกลางส่งสาระดีๆ สู่ผู้คนในชุมชน รวมทั้งยังเป็นห้องเรียนการละครเพื่อการเรียนรู้ ของเยาวชนทุกวัยด้วย

เดี่ยว เล่าต่อ จนเมื่อปี 2555 ออกหาเช่าบ้านหวังตัดแปลงให้เป็นโรงละคร แต่ด้วยความที่บ้านไม้สองชั้นเป้าหมาย มีสภาพไม่สู้ดีนัก บรรดาสมาชิกกึ่งกันใบ จึงต้องช่วยกันคนละไม้ละมือทำความสะอาดขนานใหญ่ ปิดกวาด เช็ดถู ทาสี จนได้ออกมาเป็น “บ้านละคร...ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่” อย่างที่เห็นทุกวันนี้

พอราวกลางปี 2556 จึงเริ่มทดลองให้มีการแสดงและกิจกรรมต่อเนื่องทุกเดือน “บ้านละครยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ เปรียบเป็นพื้นที่ให้เยาวชน คนทำงานแขนงต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ไม่ได้ซีตวงจำกัดแค่ศิลปะการละครเท่านั้น งานอ่าน งานวรรณกรรม งานภาพยนตร์ ที่เป็นงานศิลปะเชิงการเรียนรู้การพัฒนา สามารถโคจรมาพบกันได้หมด” เดี่ยว บอกความตั้งใจ

อย่างที่บอก ทุกเดือน บ้านละคร...ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ จะมีการแสดงละครจากเยาวชนกลุ่มต่างๆ ในจังหวัด ผลัดเปลี่ยนกันมานำเสนอเรื่องราวสะท้อนสังคมในแบบของตน จึงตั้งข้อสังเกตกิจกรรมดังกล่าวได้กระแสบรรยากาศอย่างไร

เดี่ยว นิ่งอยู่ครู่หนึ่ง ก่อนบอก รากฐานของคนอุดรติดได้ไม่ได้ดูละครกันเป็นประจำ ถ้าจะมีมหรสพดู คงเป็นลีกที่ใกล้เคียงความเป็นละครมากที่สุด แต่ก็แทบจะโดนตีแตกไปแล้วหลังจากราวอเล็กโทนเข้ามาแทนที่

เมื่อลีกค่อยๆ หายไป มหรสพพื้นบ้านกลายเป็นเรื่องไกลตัวของคนยุคนี้ การนำละคร เข้ามาเป็นสื่อหรือเครื่องมือในการสร้าง “พื้นที่สร้างสรรค์” จึงเป็นเรื่องใหม่

ประกอบกับความเข้าใจของคนส่วนใหญ่ มองว่าละครที่มีเนื้อหาว่าด้วยเรื่องปัญหาของเด็กและเยาวชน อย่าง เรื่องเพศ ความรุนแรงในวัยรุ่น การรู้เท่าทันสื่อ ฯลฯ ทำออกมาเพื่อให้เด็กดูเท่านั้น ทั้งที่ความจริงแล้วละครกำลังพูดกับทุกคนทุกวัยในสังคม

ฉะนั้น เขาจึงต้องทำงานหลายชั้น ในการนำละครมา “ติดตั้ง” ในชุมชน คือ ติดตั้งอย่างไร ให้มันใกล้ตัว ให้รู้สึกคุ้นชิน และดูได้ไม่จำกัดเพศหรืออายุ

และเพื่อให้ ละคร สามารถเป็นสื่อที่ “เข้าถึงใจ” คนในชุมชนได้จริง

ผลงานนำเสนอผ่านพื้นที่ “บ้านละคร...ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่” จึงต้องมีความใกล้ชิดทั้งสภาพแวดล้อม บรรยากาศ อาชีพ ส่วนเนื้อหาต้องเป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นเรื่องที่สื่ออื่นส่วนใหญ่ไม่พูดถึง

“ละครที่เราทำ และละครที่เยาวชนแต่ละกลุ่มนำมาถ่ายทอดผ่านพื้นที่บ้านละครแห่งนี้ มักเป็นการพูดเรื่องในชีวิตมาเล่าสู่กันฟัง มาแบ่งปันกัน พอเป็นการพูดถึงเรื่องตัวเอง มันก็กำลังบอกว่า สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่พวกเขาอยากเห็นหรืออยากให้เป็น”

“พอจบละคร จึงกลับมาที่การตั้งคำถาม แล้วจะต้องทำอย่างไรถึงจะเป็นแบบนั้นหรือไม่เป็นแบบนั้นได้ เหล่านี้มันน่าจะเป็นกระบวนการที่ทำให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลง” เดี่ยว อธิบายแนวคิดหลักในการสร้างงาน

และว่า นอกจากนี้ยังอยู่ในระหว่างทดลองนำเครื่องดนตรีเพลง ของคนอุดรติดได้ ที่ถูกหลงลืมไปแล้ว มาเชื่อมร้อยกับเนื้อหาละครเพื่อจะ “เข้าใกล้” ชุมชนได้มากยิ่งขึ้น

สนทนามาถึงตรงนี้ รู้สึกได้ว่าน่าจะเป็นงานท้าทายมากทีเดียว ที่จะมีการนำ “ละคร” มาเป็นเครื่องมือในการสร้าง “พื้นที่สร้างสรรค์”

เดี่ยว ยิ้มน้อยๆ พูดเสียงเรียบ รู้ตัวว่ายากและคิดเสมอว่าอาจเป็นไปได้ ในเชิงอยู่รอดจากการหารายได้ ซึ่งจนบัดนี้ก็ยังไม่กล้าเก็บค่าเข้าชม แต่รู้สึกว่ามีคนรักละคร...เหมือนอย่างที่เขารัก จะต้องมีคนที่มีร่วมสนับสนุน ช่วยประคับประคองให้สิ่งเหล่านี้อยู่ต่อไปได้

“แต่ถ้าไปไม่ได้จริงๆ ก็พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง” เดี่ยว บอกเสียงแผ่ว ก่อนขอตัวไปเตรียมงานต่อ

ลีลา...แจ้โก๋

เต้นเปลี่ยนทำนองชีวิต

“...อย่างการเต้นแจ้โก๋ เขาไม่เคยสนใจว่าเด็กจะเต้นเป็นหรือไม่เป็น เต้นเก่งหรือไม่เก่ง แต่สิ่งเดียวที่สนใจ คือ มันทำให้เด็กไม่ติดยาและดึงเด็กไม่ให้ออกไปจากชุมชนได้หรือเปล่า”

ตุ้ม...มม!

กลองจังหวะแรกจาก ด.ญ.อ้อ มือตี...หัวขบวน

ส่งสัญญาณให้บรรดาเพื่อนที่ยืนเรียงแถวหน้ากระดาน โค้งคำนับอ่อนน้อมต่อผู้ชมเบื้องหน้า เพื่อเป็นการเริ่มต้น

ก่อนเสียงฉาบจะดังขึ้นสลับกับเสียงกลองดัง กลายเป็นท่วงทำนองอีกทีก็ กระฉับกระเฉง บรรเลงสอดประสานกับลีลาเต้นพร้อมเพรียง ชมแล้วเพลินตา น่าเอ็นดู

-1-

“แจ้โก๋ เป็นภาษาลาหู่ แปลว่ากลอง ส่วนการเต้นแจ้โก๋ คือ การเต้นตามจังหวะกลองของชนเผ่า ลาหู่ ท่วงท่าของการเต้น บ่งบอกถึงวิถีชีวิต ช่วงมีงานมงคล อย่างปีใหม่ หรือ มีแขกผู้ใหญ่ มาเยี่ยมเยียน เราจะเต้นแจ้โก๋กันเพื่อแสดงความเคารพ”

เป็นข้อมูลเกริ่นนำจาก ไมตรี จำเริญสุขสกุล ชายไทย เชื้อสายลาหู่ วัย 31 ปี แห่งบ้านกองผักปัง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่ใช้โบสถ์คริสต์ประจำหมู่บ้านเป็นลานต้อนรับอาคันตุกะ

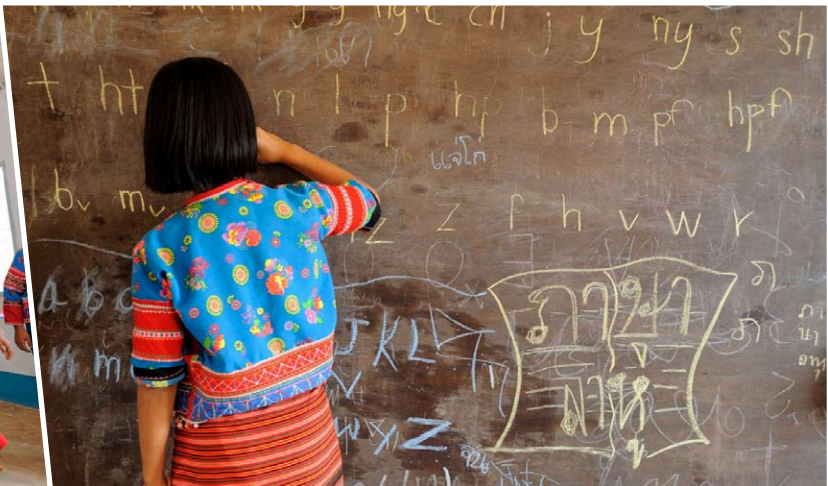
พร้อมเกณฑ์พลพรรค “ลาหู่่น้อย”นับสิบ มาทักทาย ด้วยการเต้นประจำเผ่า เรียกรอยยิ้มชื่นชมได้กระบุงโต

ก่อนย้อนความทรงจำ...กว่าจะมาเป็นประธานกลุ่มรักษาลาหู่

“ตอนเด็กๆ ผมค่อนข้างเกร มีแก๊งยกพวกตีกันเป็นกิจกรรมยามว่าง”

กระทั่งเรียนอยู่ชั้น ม.2 เเทมปลาย เห็นความเปลี่ยนแปลง รุนน่องในแก๊งหันไป “เล่นยา” กันหลายคน ทั้งยาบ้า ทั้งดมกาว

ตัวเขาซึ่งเป็นคนไม่ดื่ม-ไม่สูบอาจเพราะมีพ่อที่เข้มงวด มากจึงเกิดความคิด ต้องทำอะไรซักอย่างเพื่อไม่ให้มัน้องๆ ลาหู่... ถลาลึกลงไปมากกว่านั้น

-2-

“สิ่งที่เด็กอายุ 16 อย่างผมคิดได้ คือ มาร้องเพลงดีกว่าไปเสพยา ปรากฏว่ามีรุ่นน้องมาร่วมอยู่แค่สองคน นอกนั้นหายหมดเลย” ไมตรี เล่าเสียงอารมณ์ดี

เมื่อนักเลงหัวไม้กลายเป็นนักดนตรี ที่พยายามหา “แนวร่วม” ทางการเมือง

ช่วงแรกคนในหมู่บ้านมองว่าเขาเป็นคนขี้เกียจ ไม่ทำงาน สอนแต่ร้องรำทำเพลงไม่ได้สอนให้ทำมาหากิน เลยไม่ให้ลูกหลานมาคลุกคลี

ขณะเดียวกันเยาวชนในหมู่บ้าน เริ่มมีพฤติกรรมลักขโมยหวังหาเงินมาเสพยา พ่อแม่เลยไล่ตี ไล่ออกจากบ้านกันเป็นแถว

ครั้งหมดหนทาง หากมีใครชักคนให้พักพิงคงไม่เตลิดเปิดเปิงไป ไมตรี เลยใช้บ้านไม้หลังเก่าๆ ของเขาและลานดินรอบบ้านเป็นสถานที่หลบภัยของเยาวชนลาหู่ผู้หลงผิดรวมแล้วกว่า 20 ชีวิต

นี่ก็สงสัยไปชักชวนมายังไง ไมตรี หัวเราะเบาๆ ก่อนเล่า

“เขามากันเอง ไม่รู้จะไฉนยังไง แต่ผมทำกิจกรรมเพื่อเยาวชนอยู่แล้วก็ดีไปอย่างจะได้ไม่ต้องเหนื่อยไปตาม ตอนนั้นต้องออกขอบริจาคข้าวสารจากที่ต่างๆ มาเลี้ยง แต่ก็ไม่ค่อยได้นะ”

และแล้วเวลากลายเป็นเครื่องพิสูจน์ความตั้งใจ ผ่านไปได้เกือบปี เยาวชนลาหู่แห่งบ้านกองผักปัง จำนวน 52 คน สามารถหันหลังให้ยาเสพติดทุกชนิดอย่างเด็ดขาด

จากที่พอดกเย็นต้องพากันไปดมกาว เปลี่ยนมาเป็นช่วยงานร่วมทำกิจกรรมกลุ่มๆ อย่างขันแข็ง

“เมื่อก่อนเราจัดการแสดงปีละอย่างน้อยสองครั้ง เป็นงานใหญ่ของหมู่บ้าน จัดเพื่อให้เด็กๆ รู้สึกว่าสิ่งที่พวกเขาทำอยู่มีคุณค่า มีคนอื่นมอง มีคนมาเยี่ยมมาชม กระทั่งถูกเชิญไป เชียงราย แม่ฮ่องสอน ไปทำการแสดงของชนเผ่าลาหู่” ไมตรี เล่าถึงผลงานน่าภูมิใจ

-3-

เป็นฟันเฟืองสำคัญสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้เยาวชนบ้านกองผักปังได้ในระดับน่าพอใจแล้ว ในเวลาต่อมาพ่อของไมตรีตัดสินใจส่งลูกชายไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

แต่ด้วยฐานะค่อนข้างขัดสน การเข้าในระบบโรงเรียนตามปกติ จึงเป็นไปได้ยากเหลือเกิน

สุดท้าย ไมตรี ได้เข้าเรียนพระคัมภีร์ของกลุ่มคริสเตียนที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ใช้เวลากว่า 5 ปี จึงได้กลับบ้านเกิด

“ช่วงนั้นสมาชิกกลุ่มเหลืออยู่แค่ 3 คน ส่วนใหญ่แยกย้ายกันไปไม่มีใครครบถ้วน ทางงานทำบ้าง แต่เหลือคนแค่นั้นผมก็ไม่ถึงความตั้งใจเดิม เพราะหมู่บ้านเรายังมีเด็กๆ รุ่นใหม่อยู่” ไมตรี บอกความตั้งใจครั้งนั้น

เริ่มต้นกิจกรรมของกลุ่มอีกครั้ง ด้วยการลงทำ “มิวสิควิดีโอ” จากกล้องดิจิทัลตัวเล็กๆ กับคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ที่หยิบยืมมาจากเพื่อนต่างหมู่บ้าน หวังใช้เป็นสื่อรวมศูนย์

จากนั้นขยับไปทำ “หนังสือ” ออกมา 5-6 เรื่อง กระทั่งกลุ่ม “เพื่อนไร้พรมแดน” มาเห็นความพยายาม เลยอาสาสอนเทคนิคการถ่ายทำให้ แต่หลังจากได้รับการถ่ายทอดวิชามาแล้ว ไม่สามารถนำไปต่อยอดได้ เพราะภาพที่อยู่ในหัวของพวกเขา นั้นส่วนใหญ่ต้องใช้อุปกรณ์ราคาแพงเข้าช่วย

จึงหันมาใช้ การเดินแจ้โก้ เป็น “แม่เหล็ก” สำคัญ หวังดึงดูดเด็กๆ รุ่นปัจจุบัน ไม่ให้เข้าไปในวังวนยาเสพติด เหมือนที่เคยทำสำเร็จมาแล้ว

โดยผ่านคำแนะนำส่วนหนึ่ง จากทาง พี่ต๋ม-ดินสอสี ที่ปรึกษาโครงการพื้นที่สร้างสรรค์

“อินทรีย์ เพื่อนเผ่าม้งอยู่แมริม แนะนำให้ผมรู้จักกับโครงการพื้นที่สร้างสรรค์ แล้วถามสนใจทำกิจกรรมร่วมกันมั๊ย ผมบอกว่าสนใจ แต่ไม่ค่อยเจอใครเอาจริงเอาจังเท่าไร ซึ่งครั้งนี้ไม่เหมือนครั้งก่อนๆ สุดท้ายกลุ่มรักสุขภาพหมู่ได้เข้าเป็นเครือข่ายพื้นที่นี้ดีจัง” ไมตรี เล่า

-4-

“เดินแจ้โก้ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่เสนอเข้าไปในโครงการพื้นที่นี้ดีจัง โดยพี่ต๋มให้โจทย์มาว่า มีของดีในชุมชนอะไรที่อยากเอามาเปิดเป็นพื้นที่ เลยหยิบมาดูหลายตัว สุดท้ายลงตัวที่แจ้โก้ เพราะง่ายที่สุด” ไมตรี อธิบาย

ก่อนบอกต่อ กิจกรรมทั้งหลายที่พยายามสร้างขึ้นนั้น เขาไม่เคยสนใจว่าผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร
อย่างการเต้นแจ๊โก้ เขาไม่เคยสนใจว่าเด็กจะเต้นเป็นหรือไม่เป็น เต้นเก่งหรือไม่เก่ง แต่สิ่งเดียวที่สนใจ
คือ มันทำให้เด็กไม่ติดยาและติงเด็กไม่ให้ออกไปจากชุมชนได้หรือเปล่า

“ใช้การเต้นของเผ่ามาฝึกเพื่อให้เด็กมีกิจกรรมทำ มันได้ผล ยาเสพติดหายไปจริง คือ มันไม่ได้
หายไปจากชุมชน แต่หายจากเด็กหมู่บ้านเรา เพราะไม่มีเด็กเข้าไปยุ่งเกี่ยวเลย” ไมตรี บอกอย่างนั้น
หากความสำเร็จดังกล่าว ในสายตาของชายเชื้อสายลาหู่ผู้นี้ เป็นเพียงความสำเร็จ “ระดับหนึ่ง”
เท่านั้น

เพราะปัญหาหนักหนากว่ายาบ้า ที่หมู่บ้านของเขากำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ ก็คือ ความรัก
แบบหนุ่มสาวของเด็กชายหญิงวัยเพียงสิบกว่าขวบ

“เดี๋ยวนี้ เด็กผู้หญิงในหมู่บ้านอายุ 14 -15 หลายคนมีลูก หลายคนเป็นแม่มาแล้ว ไม่รู้
จะแก้งังใจ มันเป็นเรื่องของความรู้สึกเกิดขึ้นในใจ จะไปใช้มือดึงออกมาไม่ได้ มันยากจริงๆ
ยากกว่าเลิกยาอีก” ไมตรี ระบายความอัดอัด สีหน้าเครียด

ก่อนถอนหายใจเฮือกใหญ่...เป็นการส่งท้ายบทสนทนา

บ้านกองผักปัง เป็นหมู่บ้านเล็กๆ อยู่ใกล้แนวชายแดนไทย-พม่า ตั้งอยู่ในเขตตำบล
เมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ชาวบ้านในหมู่บ้านแห่งนี้เกือบทั้งหมดเป็นชนเผ่าลาหู่ และเกินครึ่งไม่มีสัญชาติ ด้วยข้อจำกัดนี้
จึงส่งผลกับฐานะความเป็นอยู่

สำหรับกลุ่มรักซ์ลาหู่ เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มเยาวชนลาหู่ เพื่อเรียนรู้ รักษาวัฒนธรรม
รวมถึงวิถีชีวิตที่ดั้งเดิม มีเป้าหมายให้เยาวชนลาหู่เป็นคนดีของสังคม

ท่ามกลางอากาศหนาวเย็นในทุกเช้า บรรดาเยาวชนลาหู่แห่งหมู่บ้านแห่งนี้ มักมารวมตัวกัน
ที่ลานดิน พูดคุยกันถึงความตั้งใจก่อนออกเดินเท้าไปโรงเรียน

“เราจะมาคุยกันว่าวันนี้ไปโรงเรียนจะทำอะไรกัน แล้วต้องทำสิ่งที่เราหวังให้ได้ เช่น จะไม่
พูดโกหก ก็ต้องทำให้ได้ในหนึ่งวันนั้น”

นี่คือตัวอย่างของความตั้งใจเป็น “คนดี” ของเด็กลาหู่...แห่งบ้านกองผักปัง

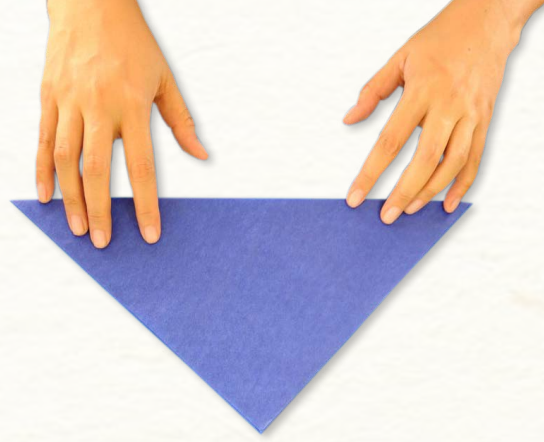

บ้านแดง...ดีจัง

เรื่อง กลุ่มลูกหว่า

เขียน/ภาพประกอบ กาแฟดำไม่เผ็ด

พวงมโหตร ทำเองได้ง่ายจัง

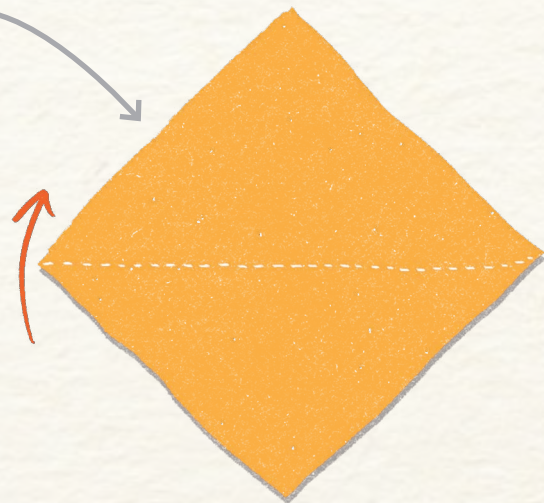
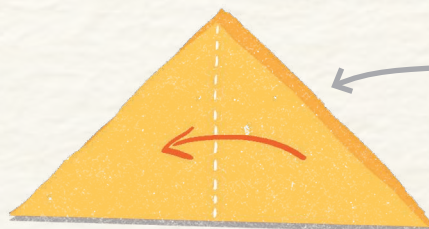
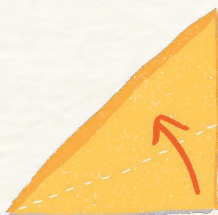

อุปกรณ์

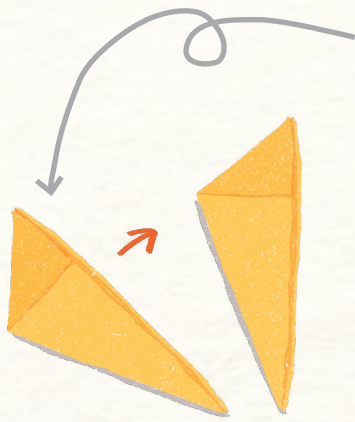
1. กระดาษวาวสีต่าง ๆ อย่างน้อย 3 สี
2. ด้าย หรือ เชือกสายป่านยาว ยาวประมาณ 1 ฟุต
3. กระดาษแข็งรูปวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 นิ้ว เจาะรูตรงกลางร้อยด้าย
4. กรรไกรตัดกระดาษ (ต้องเตรียมเองนะคะ)

วิธีทำ

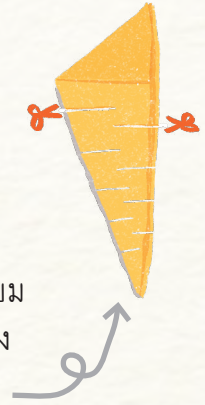
1. ขั้นแรกต้องตัดกระดาษวาวออกเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสก่อน เอาสีละ 1 แผ่น 3 สี ก็ 3 แผ่น ถ้าต้องการพวงมโหตรขนาดใหญ่ ก็ต้องใช้กระดาษที่ใหญ่ขึ้น

2. ต่อไปอีกพับกระดาษที่ตัดไว้ให้เป็นสามเหลี่ยมแล้วพับครึ่งสามเหลี่ยมนั้น ต่ออีก 2 ครั้ง

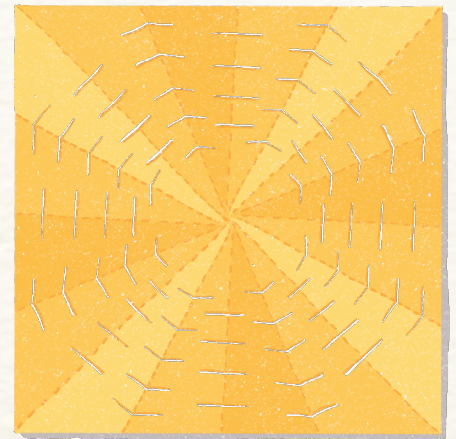
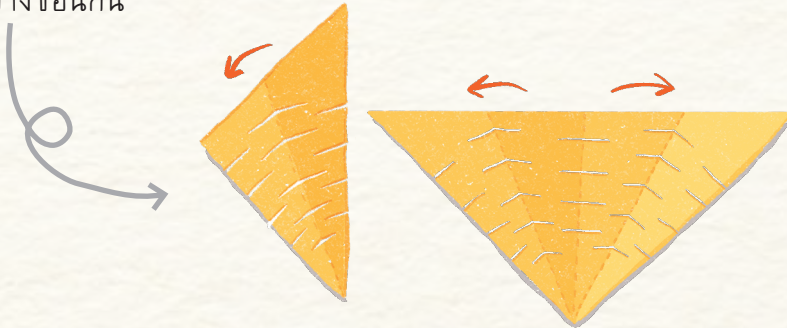

3. คราวนี้ห่มุนยอดสามเหลี่ยมเอาด้านสั้น (ด้านที่เปิดไม่ได้) ไปไว้ทางขวามือ แล้วพับ สั้นทับเข้าไปจนดูคล้ายสามเหลี่ยม 2 รูป ซ้อนทับกันอยู่ (ระวังพับผิดด้านนะคะ)

4. ต่อไปก็ใช้กรรไกรตัดกระดาษสามเหลี่ยม นั้นสลักฟันปลา โดยตัดจากยอดบนลงล่าง จนเกือบถึงชายด้านล่าง ให้มีระยะห่าง เท่าๆ กัน ตัดให้ลึกจนเกือบขาดได้เลยคะ ทำทั้ง 3 แผ่น เลยนะคะ

5. เมื่อตัดกระดาษครบแล้วก็คลี่กระดาษ ออกเป็นรูปสี่เหลี่ยม แล้วนำทั้ง 3 แผ่น มาวางซ้อนกัน

6. ใช้ปลายกรรไกรเจาะรูกลางแผ่นกระดาษทั้งสาม เพื่อร้อยด้าย อย่าลืมเจาะรูกระดาษแข็งรูปวงกลม รองด้านในก่อน จากนั้นจึงร้อยด้าย

7. ใช้มือจับแต่งให้กระดาษ ที่ซ้อนกันอยู่นั้นให้เป็นทรง จอมแห แล้วจับด้ายที่โผล่ ขึ้นมาด้านบนสะบัดแรงๆ สี่ ห้า ครั้ง ก็จะได้ดวงมโหตร ที่สวยงามแล้วละคะ

ลองทำดูสิคะ ง่าย ๆ แค่นี้เอง :)

เคล็ดลับ เวลาใช้กรรไกรตัดกระดาษ ถ้าตัดเฉียงขึ้นบนเล็กน้อย และตัดถี่ๆ และตัดให้เกือบขาดได้มากที่สุด ก็จะช่วยเพิ่มความงามให้กับดวงมโหตรได้อีกด้วย แต่ต้องระวังอย่าตัดเพลินจนกระดาษขาดเสียนะคะ

คุณด๋ข...ดิจ้ง

เรื่อง ภูดา

ภาพ สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์

3 คนต้นคิด เปิดสวิทซ์สังคมเรื่องแสง

มุมเล็กๆ หลายสิบแห่งบนผืนแผ่นดินไทยกำลังติดตัว กระเทาะเปลือก ระเบิดแสงจินตนาการ เปลี่ยนพื้นที่เสี่ยง เป็นพื้นที่สร้างสรรค์...เป็น “พื้นที่นี้...ดีจัง” ของทุกคน

มุม

เล็กๆ ที่เด็ก ครอบครัว ชุมชนได้มาเล่น เรียนรู้ ริเริ่ม ร่วมทำและแบ่งปัน ความสุข กลางลานดิน ใต้ถุนบ้าน ริมคลอง ใต้ต้นไม้ม่วงข้างโบสถ์ หรือทุ่งโล่ง ที่ไหนก็ได้ที่ทุกคนเข้ามาแล้วรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และสนุกสนาน...

มุมเล็กๆ ที่งดงามเหล่านี้ สังคมไทยเคยมีทุกครัวเรือน ทุกย่านบ้านช่อง แต่เราปล่อยให้ “พื้นที่เสี่ยง” ...ร้านเหล้า ร้านเกม แหล่งพนัน ร้านซีดีลามก สถานบันเทิง...เปิดแทรกซึม ห้อมล้อม เด็กๆ ของเราอย่างไม่รู้ตัว

ยุทธการ “พื้นที่สร้างสรรค์” จึงถือกำเนิดขึ้นจากผู้ใหญ่ใจดีได้ร่วมสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) ด้วยหวังใจให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักถึงปัญหา ช่วยขจัดและควบคุมสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษต่อเด็ก และร่วมมือร่วมใจกันสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเด็กอย่างรอบด้าน เพื่อให้เกิดพื้นที่ดีและกิจกรรมสร้างสรรค์ สำหรับเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง กว้างขวาง

คุยกัน..ดีจัง ฉบับปฐมวัย จึงจับเข่านั่งคุยกับ พี่ต๋ม วรพจน์ โอสภากิริรัตน์ จากกลุ่มดินสอสี คนจุดประกายขยายยิ้ม จำลอง บัวสุวรรณ...ครูผู้สร้างตำนานเพชรบุรีดีจัง เมืองเรื่องแสง และป่าป้อม ...เตือนใจ สิทธิบุรี คนสร้างสุขจากห้องสมุดใต้ถุนบ้านถึงจวนผู้ว่าฯ เมื่อถึงพืด

3 คนต้นคิด ที่เปรียบเสมือนหัวเรือใหญ่ผู้เปิดสวิทซ์สังคมเรื่องแสง เริ่มจากจุดแสงเล็กๆ ร้อยพันจุด จนหลอมรวมกลายเป็น “พื้นที่สร้างสรรค์” ที่เปล่งประกายแสงแห่งความสุขแก่ทุกคน...

วราพันธ์ โอสถาภิรัตน์

พี่ใหญ่แห่งกลุ่มดินสอสี
นักปั้นพื้นที่ยิ้ม

วรพจน์ โอสธารัตน์ หรือพี่ตั้ม ผู้ก่อตั้งกลุ่มดินสอสี...กลุ่มผู้สร้าง นักกิจกรรม และรังสรรค์พัฒนาสังคมจากรุ่นสู่รุ่นมากกว่า 20 ปี ...ห้าปีหลังมานี้ เขาสวมบทบาทหนักขึ้น “พื้นที่นี้...ดีจัง” มีอ้อมง แม่แสงเพียงน้อยนิดกลางหุบเขาหรือในที่มืดมืด ผู้ชาย ร้างเล็กโบหน้าแต่มียิ้มผู้นี้สามารถจุดประกาย สร้างแรงบันดาลใจ ให้กับคนรุ่นหลังหลาย ต่อยอดเปล่งแสงกระจายแจ่มได้อย่างน่า อัศจรรย์ใจ

😊 พี่ตั้มเข้ามาช่วยงานพื้นที่นี้ดีจังอย่างไร

เริ่มจากทางพี่หุ่ย (เข็มพร วิรุณราพันธ์ ผู้จัดการสถาบัน สื่อเด็กและเยาวชน) มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กทรงร่งเรื่องพื้นที่ สร้างสรรค์ ที่มีมิติ 4 ด้าน ด้านกาย ใจ สื่อ สังคม ที่นี้ที่เขาทำมี อุปสรรคคือเข้าใจยาก ไม่สามารถที่จะสื่อสารความคิดออกไปได้ เลยอยู่ในวงจำกัด เลยชวนมาช่วยกันคิดว่า ทำอย่างไรถึงจะรณรงค์ เผยแพร่ให้คนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

พอเริ่มคิดครั้งแรกใช้วิธีคิดเชิงการตลาดคือน่าจะมีแบรนด์ เพื่อสามารถทำให้คนติด เพราะเป็นเรื่องของพื้นที่ที่จับต้องได้ ฉะนั้นควรเป็นแบรนด์ที่ติดตลาดได้ มองในแง่ที่ว่าถ้าเอามาใช้กับ เรื่องนี้แล้วจะเป็นยังไง

เลยเริ่มต้นจากตรงนั้น คิดชื่อขึ้นมาก่อน “พื้นที่นี้...ดีจัง” คือ พื้นที่สร้างสรรค์ แทนที่จะพูดว่าทำงานพื้นที่สร้างสรรค์ก็พูด ว่ามาทำงานพื้นที่นี้...ดีจัง

ส่วนคำว่าพื้นที่นี้ดีจัง เกิดขึ้นจาก แนวคิดของคนทำงาน ด้านพัฒนาเวลาคิด มักคิดจากตัวเองว่าจะบอกอะไรแต่คราวนี้มี หลักการตลาดรวมอยู่ เลยนำหลักเขามาใช้ด้วย

สรุปการทำพื้นที่สร้างสรรค์ คือ เราอยากให้เกิดอะไรขึ้น เราอยากให้คนมีความสุข มีความสุขแล้วเป็นยังไง มีความสุขแล้ว มันดี ดีจังเลยที่มีพื้นที่แบบนี้ เลยกลายเป็น “พื้นที่นี้...ดีจัง” ที่จับ เอาจากความรู้สึกเป็นเป้าหมายของงาน

พอได้ชื่อแล้วมาถึงตัวแบรนด์ ตัวโลโก้ทำเป็นตัวอ้อมง ขึ้นมา แทนคำว่ายิ้ม ให้โลกสวยงาม ดอกไม้ตรงปลายหมายถึง ความสุขที่มันเบงบาน สีส้มเลือกมาใช้เพราะว่าดูแล้วมีความสุข จริงๆ นะ ไม่แดง แล้วก็ไม่เหลืองรู้สึกว่าเป็นสีของครอบครัวที่มีความสุข

และสีส้มมีความเด่น เวลาไปเผยแพร่ ถ้าจะทำเรื่องพื้นที่ ต้องทำให้คนติดตาม ติดใจ เห็นแล้วรู้ว่าเป็นอะไร เลยต้องทำโลโก้ ให้คนจำได้ด้วย

😊 การตีโจทย์ ทำแบรนด์ให้เข้าใจง่ายขึ้น ถือเป็นหัวใจของ ความสำเร็จส่วนหนึ่งมัย

ผมว่ามีส่วน เพราะพื้นฐานของพื้นที่สร้างสรรค์ คือเรื่อง ง่ายๆ ส่วนจะมีกระบวนการแค่ไหน เป็นการวิเคราะห์ของเรา แต่ เวลาคนเดินเข้ามาในพื้นที่หนึ่ง อย่างทำพวงมโหตร ที่เพชรบุรี ไม่มี ใครนั่งนึกหรือถือว่าเป็นงานหัตถกรรม หรือสืบสานภูมิปัญญา แต่ทำ แล้วเขามีความสุข เขากลับไปบ้านทำได้ หรือไปบอกเพื่อนบ้านทำ

กลายเป็นว่าพวงมโหตรพาพื้นที่สร้างสรรค์ ไปบ้านคนโน้น คนนี้ต่อไปได้ด้วย ทั้งที่เป็นแค่อุปกรณ์ง่ายๆ นิดเดียวแต่เปลี่ยน อะไรได้มหาศาล

เพราะพื้นที่สร้างสรรค์ คือ เปลี่ยนความรู้สึกคน เปลี่ยน โฉมหน้า เปลี่ยนพฤติกรรม เปลี่ยนความสัมพันธ์ ที่แวดล้อมอย่างนั้น ได้นั้นคือจุดมุ่งหมายของพื้นที่นี้ดีจัง

ซึ่งเราเข้าใจว่าไม่ใช่เรื่องยาก แต่บางคนอาจจะไม่ได้คิดอย่างนั้น (หัวเราะ)

☺ ทำไมเราต้องมีพื้นที่สร้างสรรค์

แต่ถ้าในแง่ตัวเหตุผลของโครงการมีการวิจัยมาแล้วว่า 7 นาที ถึงร้านวิดีโอเกม 30 นาที ถึงแหล่งลามก พื้นที่ๆ มักเข้าถึงยากจึงเป็นธงว่าสังคมเราจะมีพื้นที่สร้างสรรค์ดีๆ ให้เด็ก-เยาวชน ได้ใช้เวลาให้มีประโยชน์

แต่ถ้าโดยส่วนตัว ในฐานะของนักกิจกรรม คิดว่า พื้นที่สร้างสรรค์ คือพื้นที่บ่มเพาะนักกิจกรรม คนที่คิดอะไรเพื่อคนอื่นบ้าง เพื่อให้เป็นพื้นที่ที่มันแบ่งปัน พอเรามารับแล้วมีความสุข เราจะคิดให้คนอื่นบ้าง ถึงที่สุดแล้วพื้นที่สร้างสรรค์ก็คือพื้นที่แห่งการแบ่งปัน

สำหรับคนที่ผ่านมาในพื้นที่จะมองไกลออกไปมากขึ้นกว่าตัวเอง พอเป็นพื้นที่สร้างสรรค์คนกับคนได้มาเจอกัน ได้เห็นแววตา พ่อแม่ลูก คนละครอบครัวได้มาทำงานโต๊ะเดียวกัน มีเวลาได้พูดคุยกันทักทาย หรือเวลาคนทำกิจกรรมมาจากภาคใต้มาร่วมงานสามแพร่ง คนทำกิจกรรมเป็นคนกตม. แต่แค่ได้ทำโรตีให้กัน มีช่วงเวลาได้คุยกัน รู้จัก ทักทายกัน เกิดความรู้สึกซึ่งไม่มีในสื่อมวลชน ก่อให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งเหล่านี้คือพื้นฐานของสันติภาพ

☺ กระบวนการทำงานเป็นอย่างไร

ในปีแรก กลุ่มดินสอสี เริ่มทำกระบวนการเสริมศักยภาพจัดงาน “ยุทธการยกมือขึ้น” โดยส่งเทียบเชิญไปยังเครือข่าย 200-300 คน ของ สสย. เข้ามาระดมสมอง ขวนเขาคิด ถ้าจะรณรงค์สร้างสรรค์ในพื้นที่จะต้องทำยังไง สรุปลงได้มา 5 นิ้วมือ

วิธีการทำงานของดินสอสี คือทำยังไงให้เครือข่ายรู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของ มีส่วนร่วม จากนั้นก็มีเครือข่ายส่วนหนึ่งเข้ามาทำงานด้วยกัน จัด workshop เรื่องการสื่อสารสาธารณะ ก็ใช้ชื่อว่า “งานเปิดกบาล” คือว่า เนื่องจากกลุ่มที่ทำงานใหญ่เคยชินกับการทำงานที่จำกัด อยู่แต่ในกรอบ ยังไม่รู้จักรักโลกจริงๆ เลยชวนมาเปิดกบาลกันก่อน เริ่มตั้งแต่การคิดชื่องาน ตระกูลยิ้ม ตระกูลดีจัง ก็เกิดมาจากงานนี้

มาสร้างชื่องาน สร้างคำขวัญกัน แล้วขบวนการนี้ก็จะเกิดการผลิตซ้ำ พอมีเครือข่ายใหม่เข้ามา ก็เข้ามาใช้ใหม่ได้

ในแง่ของการขับเคลื่อนมันต้องมีความคิดร่วมกัน ความเข้าใจร่วมกัน กระบวนการจึงมีความสำคัญ และตอนนี้เครือข่ายก็แทบจะกลายเป็นเครือข่ายไปแล้ว อาจเนื่องมาจากตอนต้นเราเริ่มจากทำให้รู้สึกเป็นการใช้ชีวิต

☺ ดูเหมือนกระบวนการจะเป็นหัวใจสำคัญทีเดียว

อย่างแรกเลยต้องทำให้เขารู้สึกว่าเป็นเจ้าของ มาจากเขาเอง พอเขาเป็นเจ้าของ เจ้าของมาเจอกัน ก็ไม่มีใครสูงกว่าใคร หรือด้อยกว่าใคร ฉะนั้นสายสัมพันธ์จึงเป็นเพื่อน

สอง... เรามีกระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้ามพื้นที่ ใครจัดงานที่ไหน พาอีกกลุ่มหนึ่งไป พาหลายกลุ่มไปดู หรือไปร่วมจัดกิจกรรม ไปกินไปนอน ไปอยู่ด้วยกัน ได้ไปเรียนรู้กัน ใช้ชีวิตด้วยกันเกินไปกว่าการจัดกิจกรรม แต่เป็นชีวิต

เพราะพื้นที่ดีจัง เป็นเรื่องที่มีชีวิตชีวา มีเสน่ห์ ทำให้คนทำได้ใกล้ชิดกัน อบอุ่น ใกล้ชิดกันโดยไม่ต้องรู้จักก็ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มันหายไป เพราะเรามัวแต่ไปเดินห้าง มันแข็ง มันเบื้อ เราเดินสวนใครก็ไม่อยากยิ้ม แต่พอไปงานแบบนี้เจอใครก็ยิ้มได้

☺ ห้าปีที่ผ่านมามีเห็นความเปลี่ยนแปลงของทุกกลุ่มที่ไปทำงานร่วมด้วยทั่วประเทศ รู้สึกภูมิใจพื้นที่ไหนบ้าง

ภูมิใจไปหมด (หัวเราะ) อย่างพวกชาติพันธุ์ ม้ง ละหู่ ปะกาเกอญอ ที่ทำอยู่ด้วย อย่างหมู่บ้านลาหู่ ที่ติดชายแดนไทยพม่า เกือบจะเรียกได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในวงจรของยาเสพติด ยาบ้า พ่อแม่รับมาขาย ลูกจะไปไหนหละ

แต่พอเริ่มทำกิจกรรม ไมตรี (หัวหน้ากลุ่ม) ใช้ประเพณีดั้งเดิม “เต็นแจโก” ที่ชาวบ้านใช้ในการเรียกคนมารวมในหมู่บ้านด้วยกัน พื้นที่แล้วเอามาเล่นกลางหมู่บ้าน ชาวบ้านเริ่มมาเห็น เด็กเริ่มมีอะไรทำ สนุก

ชวนกันมาเล่นข้างนอกเขาก็ภูมิใจ ได้รับการยอมรับ พอกลับหมู่บ้าน ไปเล่าให้พ่อให้แม่ฟัง เกิดมีผลกระทบเกิดขึ้นคือพ่อแม่เริ่มเห็นว่าลูกมีอย่างอื่นที่ทำแล้วมีอนาคต เขาก็อยากจะพาตัวเองหลุดออกจากวงจรยาเสพติด

ทำได้ 4-5 ปี ไมตรีก็ประสบความสำเร็จในการพาให้ครอบครัววงจรรอบครัวหลุดพ้นจากวงจรค้าขายยาบ้าได้ แม้อาจจะไม่เยอะ แต่ก็เป็นการเริ่มต้นลุกขึ้นมา เลือกชีวิตของเขาเองในสภาพที่เขาเองอาจไม่เคยเห็นว่ามันเลือกได้ มีอนาคตได้

(ความภูมิใจอีกเรื่องหนึ่งคือ) ส่วนใหญ่คนที่ทำงานด้วยกันอดีตก็เป็น เอ็นจีโอ นักพัฒนา ซึ่งรับจ๊อบทำโปรเจกต์ตามที่ต่างๆ

เปิดดูห้านิ้วมือ เล่น เรียนรู้ ริเริ่ม เริ่มทำ และก็แบ่งปัน

แต่พอได้มาทำงานพื้นที่นี้ดีจัง เขาได้คิดถึงการกลับไปอยู่บ้าน
ไปทำงานที่บ้านของตัวเอง

ทำให้พื้นที่มันเปิดสำหรับคนที่จะกลับมาอยู่ในรากเหง้า
หรือชุมชนของตัวเอง ซึ่งการที่เขากลับมาที่นั่นมันยังยึดต่อชีวิตคน
ทำงานด้านนี้ด้วย ไม่ใช่แค่กิจกรรมการรณรงค์ แต่มันเป็นชีวิต

😊 พื้นที่ไหนยากที่สุด

(คิดครูใหญ่) ไม่มีนะ แต่อาจเป็นพื้นที่ที่ต้องใช้เวลาอย่าง
3 จังหวัดชายแดนใต้ ต้องใช้เวลาในการค่อยๆ สานคนหรือกลุ่ม
ขึ้นมา และมันมีวัฒนธรรมประเพณีเรื่องราวในพื้นที่ จึงต้องค่อยๆ
เกิดเครือข่ายขึ้นมา

สมมติจะจัดกิจกรรม มีความบันเทิงไม่ได้ ในชุมชนมุสลิม
มิดนตรีไม่ได้ เราจะอาศัยเครื่องมืออะไรได้บ้าง มันมีรายละเอียด
ค่อนข้างเยอะ

หรือพื้นที่ในเมือง อย่าง สามแพร่ง ที่แม้จะประสบความสำเร็จ
สำเร็จในแง่หนึ่ง ชาวบ้านยินดีให้ใช้พื้นที่ แต่ไม่มีส่วนร่วมแบบ
เพชรบุรี คนกรุงเทพฯคนละแบบ สิ่งที่เขาทำได้คือมาขายของ หรือ
กับเรื่องปิดถนน เวลาถ่ายหนังที่ เขาย้ายรถที่เขาได้พื้นที่ แต่พอ

เราไปจัดเราไม่ได้ให้ตั้งค้ให้เขาแต่ต้องให้เขาย้ายรถ ก็ต้องทำงาน
กันสี่-ห้าปี กว่าที่จะประสบความสำเร็จในการให้เขาเชื่อใจกัน ต้องใช้
เวลาเยอะ การทำงานกับชุมชนในเมืองจะยากกว่า

😊 บทเรียน..จากพื้นที่นี้ดีจัง

มีบางพื้นที่ที่ไม่สำเร็จนะ บทเรียน ก็คือว่า ถ้าคนที่
หัวหน้าโครงการย่อย เขาไม่ได้ฝังตัวเองอยู่ในพื้นที่จริงๆ ไม่ได้
สัมพันธ์กับพื้นที่ชุมชนก็จะมีโอกาสที่มันไม่สำเร็จ คือไม่ได้มีสายใย
กับชุมชนกับพื้นที่ที่ทำ

ฉะนั้นถ้าเราจะทำเรื่องนี้ ต้องมองตั้งแต่กลุ่มคนทำงาน
ว่ามีสายใยกับชุมชน ผูกพันกับสิ่งที่เขาทำอยู่แค่ไหน ไม่งั้นก็จะ
กลายเป็นทำๆ หายๆ หรือไม่ได้รับการยอมรับจากชุมชน...นี่คือ
บทเรียนที่หนึ่ง

บทเรียนที่สองคือว่า...จะต้องไม่แข็ง ไม่ใช่พอเราประสบความสำเร็จแล้ว
แล้วต้องเป็นอย่างนั้นๆ เพราะกระบวนการต้อง
พร้อมปรับตลอดเวลา ไม่ใช่พอเพชรบุรีประสบความสำเร็จ แล้วทุก
กลไกต้องเป็นแบบเพชรบุรี เพราะเงื่อนไขแต่ละที่ไม่เหมือนกัน

บางคนอาจประสบความสำเร็จแบบพื้นที่เล็กแต่มันได้ความเข้มข้นก็มี เวลาต้องมองให้มันกว้าง จากต้นทุนที่มีอยู่จริง

ส่วนบทเรียนกับตัวเอง คงเป็นเรื่องการเรียนรู้ ได้ทฤษฎีใหม่ๆ ได้ความเข้าใจใหม่ๆ เช่น พบว่า การทำบางอย่างกลับหัวได้ ที่ผ่านมาระหว่างเคยชินกับการทำตามขั้นตอน เริ่มต้นด้วยกระบวนการจบที่ปลายทาง คือ กิจกรรม

แต่งงานแบบนี้ ทำจากข้างหลังไปก่อนได้ จัดงานให้เห็นก่อนแล้วค่อยมีคนเข้ามาช่วยอีกทีหนึ่ง ก็จะสนุก ตื่นเต้น ทำทายการเรียนรู้ในแง่มุมมองต่างๆ

😊 จะช่วยขยาย “พื้นที่นี้ดีจัง” ไปถึงขั้นนโยบาย หรือปล่อยให้เติบโตตามธรรมชาติ

เวลาพูดถึงเรื่องนโยบาย แม้กระทั่งสสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ) เองก็เป็น คือจะไปปรึกษาถึงถึงการเซ็น MOU หรือใส่ลงนโยบายข้อที่ 1 ข้อที่ 2 ข้อที่ 3 ให้ได้แล้วถึงจะยั่งยืน

ซึ่งถ้ามองจากบทเรียนพื้นที่นี้ดีจัง อย่างกรณีเพชรบุรี มันกลับกัน เพราะเพชรบุรีทำจากภาคประชาสังคม ภาคประชาชน จนแข็งแรง หน่วยงานอื่นต้องมาตาม อย่างเทศบาลเมืองเพชรบุรีแรกที่จัด เทศบาลไม่มาร่วม แต่ปีต่อมาร่วมทำเทศบาลตีพิมพ์ด้วยมีการทำโลโก้ ปรับตัวให้เข้ากับเราหรืออย่าง อบจ. ให้งบมาจัดกิจกรรมพื้นที่นี้ดีจังกระจายไปตามอำเภอต่างๆ

เหล่านี้ถือว่าการเข้าถึงนโยบาย เพียงแต่ว่าเป็นการเข้าถึงแบบที่เราจัดตั้งขึ้นมาและทำงานให้แข็งแรง กระทั่งหน่วยงานต่างๆ ต้องปรับเข้ากับเราเอง ไม่จำเป็นต้องไปอาศัยการเซ็น MOU ซึ่งบางทีอาจจะยั่งยืนกว่าก็ได้

เช่น เพชรบุรีดีจังทำมาสามปี เปลี่ยนผู้ว่า 3 คน แต่ผู้ว่าทั้งสามสุดท้ายทุกคนต้องมาหา เพชรบุรีดีจัง คือต้องมาเปิดงานให้มาเรียนรู้กับเพชรบุรีดีจัง แต่ถ้าเกิดทำงานแบบเดิม โดยที่ยังไม่มีฐานรากที่แข็งแรง เช่นผู้ว่าคนก่อนช่วยเรา พอผู้ว่า คนใหม่มาเขาจะไม่ตามนโยบายของผู้ว่า คนเก่าแต่ถ้าเพชรบุรีดีจัง ที่เกิดขึ้นจากภาคประชาสังคม มีฐานรากที่แข็ง ผู้ว่าคนไหนเขาก็ต้องสานต่อ

😊 ความคาดหวังในอนาคต

(ไม่คิดนาน) อยากให้มีพื้นที่แบบนี้เยอะๆ ในจุดต่างๆ ซึ่งจะเหมือนกับว่ามีอะไรดีๆ ก็จะมีจุดเต็มๆ เยอะขึ้น

โดยตัวพื้นที่นี้ดีจัง พยายามจะสร้างองค์กรของตัวเอง ตอนนี้กำลังจะมี “สโมสรพื้นที่นี้ดีจัง” จะเป็นหนึ่งในแนวทางทำยังไงให้เครือข่ายพื้นที่นี้ดีจังยั่งยืนได้ รวมถึงจะต้องเลี้ยงตัวเองได้

บ้างในบางส่วน อาจมีการระดมทุน มีอะไร ก็ช่วยกันคิดอยู่ จะเป็นมูลนิธิมีชัย เป็นสมาคม แต่เนื่องจากทำงานเป็นพื้นที่กระจายไปทั่วประเทศ เลยไปสนใจรูปแบบของสโมสรโรตารี โลอันส์ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานในพื้นที่ ตัวสโมสรแต่ละพื้นที่เค้าก็ดูแลตัวเองอยู่ภายใต้นโยบายเดียวกัน

ตอนนี้อยู่ในขั้นตอนของการจัดตั้ง จัดคอนเสิร์ตระดมทุนไปครั้งนึงแต่ก็ได้ไม่เยอะเท่าไรแต่ว่าเป็นแค่การเริ่มต้น ต่อไปอาจจะผลิตสินค้าภายใต้แบรนด์มียัม พวกเสื้อ สมุด สโมสรก็จะเป็นตัวเชื่อมภาคพื้นพื้นที่นี้ดีจัง ถ้าสโมสรเข้มแข็งขึ้น ไปขอทุนเพื่อมาช่วยเหลือภาคีให้มีความเข้มแข็งได้

😊 หลักคิดสำหรับคนอยากเปิดพื้นที่สร้างสรรค์ใหม่ๆ

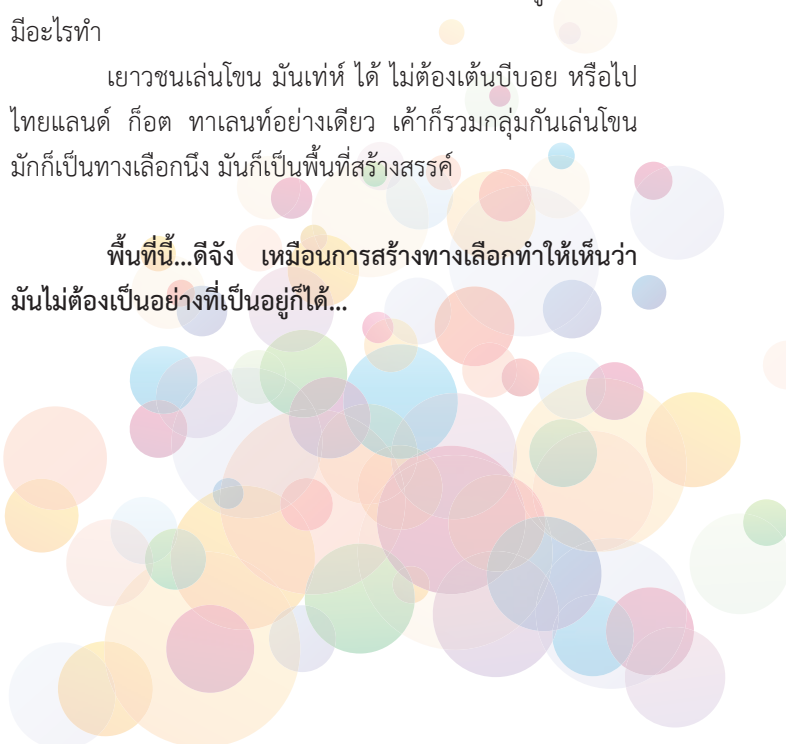
เปิดดูห้านิ้วมือ เล่น เรียนรู้ ริเริ่ม เริ่มทำ และก็แบ่งปัน ครบห้าข้อนี้ก็ใช้ได้ต้องให้คนได้ทำกิจกรรม เกิดการเรียนรู้ด้วย ไม่ใช่เล่นเฉยๆ คนเล่นมีส่วนร่วมด้วย ไม่ใช่แค่ผู้ใช้บริการอย่างเดียว สมมติใช้ได้ถุ่นบ้านให้เด็กมาเล่นดินน้ำมัน ถือเป็นพื้นที่สร้างสรรค์แล้ว ไม่จำเป็นต้องคิดใหญ่

แต่การทำงานของเครือข่ายมันช่วยสร้างแรงบันดาลใจได้ด้วย อย่าง เขามาดูงาน เห็นเอาทรายมาโรยพื้นก็สวยได้ กลับไปเค้าก็ทำบ้าง เพราะทำได้ง่าย

จริงๆ พ่อแม่ผู้ปกครองยุคนี้เขาไม่มีเครื่องมือ เขาไม่รู้ว่า จะเล่นกับเด็ก หรือสอนเด็กด้วยเครื่องมือง่ายๆ ยังไง เลยต้องพาไปห้าง แต่พอมาเห็นก็อาจมีแรงบันดาลใจ หรือถูกกระดากทำเป็นหน้าากาก็ได้ หลายคนเขาเห็นก็กลับไปทำที่บ้าน ทำกับลูกเวลาว่าง มีอะไรทำ

เยาวชนเล่นโยน มันท่ห้ ได้ ไม่ต้องเดินปีบอย หรือไปไทยแลนด์ ก็อด ทาเล่นท้อย่างเดียว เค้าก็รวมกลุ่มกันเล่นโยน มักก็เป็นทางเลือกนึง มันก็เป็นพื้นที่สร้างสรรค์

พื้นที่นี้...ดีจัง เหมือนการสร้างทางเลือกทำให้เห็นว่า มันไม่ต้องเป็นอย่างที่เป็นอยู่ก็ได้...

จำลอง
บัวสุวรรณ
ครูใหญ่แห่งเมืองเรืองแสง

“เป็นห่วงจะไม่เกิดขึ้นจริงเป็นรูปธรรมเห็นว่าถ้าทำงานสองอย่าง คงลำบาก เลยลาออกมาประสานงานให้เกิดพื้นที่สร้างสรรค์ขึ้น ทั้งจังหวัดเพชรบุรี”

จำลอง บัวสุวรรณ ข้าราชการครูบำนาญ ที่ตัดสินใจเดิน ออกจากชีวิตหลังรั้วโรงเรียนก่อนวัยเกษียณ มาเป็นครูนอกรั้วที่มี ความสุขกับการชักชวนนักเรียนรุ่นน้องรุ่นใหญ่ ทั่วทุกหนตำบลใน จังหวัดเพชรบุรี ร่วมกันจุดเทียนส่องบ้านเกิด ปลุกชีวิต...ปลุกงาน ศิลปะของศิลปินทุกสกุลช่างขึ้นมากกว่า 30 กลุ่ม

ปรากฏการณ์พวงมโหตรเขยื้อนเพชรบุรี...อาจไม่เกิดขึ้น หากไม่มีผู้ชายคนนี้

“ผมไม่ได้เป็นคนทำนะครับแต่ว่าประสานงานให้เกิดขึ้น มา” เขาปฏิเสธทันทีกับคำชื่นชม

😊 พื้นที่สร้างสรรค์ที่นี้เป็นมาอย่างไร

ปกติผมกับเด็กกลุ่มหนึ่ง มีพื้นที่สร้างสรรค์ของเราอยู่แล้ว เป็นกลุ่มเล็กๆ ชื่อว่ากลุ่มลูกหว่า เป็นเยาวชนลูกหลานคนเมืองเพชร ที่ใช้เวลาว่างเรียนรู้ งานสกุลช่างเมืองเพชร เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เพชรบุรี ซึ่งเด็กสนใจและชอบแต่ไม่ต่อเนื่องการสืบสานก็ไม่เกิด เพราะปกติเวลาภาคราชการจัดอบรม ให้ความรู้เรื่องสกุลช่างเมือง เพชรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น อบรมรุ่นหนึ่งก็เลิกกันไป เลยไม่ประสบ ผลสำเร็จ

ผมมองว่าเด็กๆ ขาดพื้นที่ที่จะได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หรือ ว่าเป็นพื้นที่เฉพาะของเด็กๆ เลยชวนเด็กกลุ่มหนึ่งไปเรียนรู้งานช่าง เมืองเพชรประมาณปี 2548-49

พอปี 2550 เราพบว่าถ้าเรียนรู้อย่างเดียว เดี่ยวความรู้ ที่เก็บไว้กับตัวก็ลืม แต่ถ้าเอาความรู้ขึ้นมาแบ่งปันได้ จะทำให้เรา ไม่ลืม เลยรวมกลุ่มกันมาขอใช้พื้นที่ศาลานั่งพักของชาววังเคเบิลคาร์ (สถานีรถไฟฟ้าพระนครคีรี) โดยทุกวันเสาร์เรานัดมาเจอกัน มาจัด กิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยว สอนให้นักท่องเที่ยวทำพวงมโหตร เป็น เรื่องเล็กๆ เรื่องหนึ่งของงานสกุลช่างเมืองเพชร แต่เราใช้เป็นสื่อ

😊 มาร่วมงานกับสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) อย่างไร

ปี 2553 สสย. ทำพื้นที่นี้ดีจัง เขาชวนแต่ไม่ได้ไปเข้าร่วม หรอกนะ เพราะยังทำสื่อที่บ้านอยู่ เป็นครูอยู่ด้วย แต่เวลาเขาจัด กิจกรรม เราไปหมดแต่ไม่ได้รับทุน

ปีแรก เขาชวนไปถอดบทเรียนด้วย คุณกันว่าเพชรบุรี น่าจะเป็นต้นแบบในการขยายพื้นที่ทุกอำเภอทั้งจังหวัดเลยบอก ลองดูก็ได้ เพราะเพชรบุรีมีกลุ่มอยู่เยอะ

ตอนนั้นยังไม่มีการเชื่อมโยงแต่ละกลุ่มแต่เราเห็นตัวตน อยู่แล้วว่าอยู่ที่ไหนกันบ้าง มีทั้งกลุ่มสิ่งแวดล้อม กลุ่มวัฒนธรรม กลุ่มจิตอาสา เลยไปชวนให้มาคุยกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดฯ ทำโครงการต่อยอดทางวัฒนธรรม และลองของบฯ อบจ. มาลอง ทำดู

จากนั้นเชิญแกนนำมา 14 กลุ่ม ชวนกันว่าถ้าเรารวมกัน เป็นภาคีเครือข่าย ขับเคลื่อนไปด้วยกันน่าจะดี ใครมีของเพชรบุรีดี เอามาโชว์กันแล้วกำหนดเป้าหมายร่วมกัน สร้างความมีส่วนร่วมมา ตั้งแต่ต้นเลย มานั่งคุยกันว่าเป้าหมายของพวกเราคืออะไร พอได้ เป้าหมายก็รวมกลุ่มกันทั้ง 14 กลุ่ม แต่ยังไม่ได้อะไร จนกระทั่ง ภาระยะหนึ่ง (2-3 เดือน) คิดว่าถ้าไม่ได้ทำอะไรเลย ก็จะจบไป

เลยขอไปทาง สสย. ทำกระบวนการเสริมศักยภาพ แกนนำทั้ง 14 กลุ่มในเรื่องของการสื่อสาร ให้เด็กๆ ทำความเข้าใจ เรื่องการสื่อสารเรื่องราวที่ตัวเองเรียนรู้อยู่ในชุมชนสู่สาธารณะ เป้าหมายชัดเจน

เดิมเรียนรู้กันอยู่อย่างเดียว ไม่ได้เผยแพร่ นำไปเพื่อสำหรับเด็กๆ แต่ว่ากลุ่มลูกหว่าได้เผยแพร่ มีโอกาสได้พบนักท่องเที่ยว ทุกวันเสาร์ เลยใช้โมเดลของกลุ่มลูกหว่า คือ ต้องเผยแพร่ตัวเอง สู่สาธารณะ

พอทำความเข้าใจกันดีเลยคิดว่า จะจัดกิจกรรมขึ้นมา สักงานหนึ่ง ให้เด็กๆ ได้เรียนรู้กระบวนการสื่อสาร เพื่อวัดผลค่าย กระบวนการเสริมศักยภาพแกนนำทั้ง 14 กลุ่ม

ปรากฏว่ากำหนดงานไปแล้วเกิดน้ำท่วมกรุงเทพฯ จึงต้อง เลื่อนงานไปก่อน แต่เด็กเตรียมตัวกันอยู่แล้ว เลยถือเป็นโอกาส เพราะมีผู้อพยพมาจาก กทม. จึงพากันไปจัดงานในค่ายนั้นชื่อว่า “เพชรบุรีดีจัง เต็มพลังใจให้ผู้พักพิง” เป็นการทดลองทำทั้ง กระบวนการให้เด็กทำเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่ประสานงาน ประชาสัมพันธ์ ออกแบบกิจกรรม ปรากฏว่าได้ผลดี เด็กๆ ทำได้ มีความ มั่นใจแต่ละกลุ่มก็ทำได้ดี สามารถสื่อสารเรื่องพื้นที่ของตัวเองได้ พอสมควร

ต่อมาจัดที่วัดวังบัว อ.บ้านลาด เป็นพื้นที่ทำนา และทำ ตาลโตนด เลยตั้งชื่องาน “เพชรบุรีดีจัง หวานจังนะวังบัว” งานออกมาได้ผลดี เด็กประสานงานเป็น เลยมั่นใจว่า มหกรรม จะเกิดขึ้นได้แน่ เลยจัดมหกรรมสร้างสรรค์ “เพชรบุรี...ดีจัง” ขึ้นมา ในเดือนมกราคม 2555 ที่วัดใหญ่สุวรรณาราม ฟังด้วย “งานถนนยิ้มได้” ดินสอสีมาเป็นพี่เลี้ยง มีเครือข่ายภาคีพื้นที่นี้ ดีจังจากทั่วประเทศมาหนุนเสริมร่วมจัดด้วย ได้รับการตอบรับดี

😊 **มีความร่วมมือจากภาคส่วนไหนบ้าง**

เราเน้นไปที่กลุ่มชาวบ้าน ชุมชน หน่วยงานที่ภาครัฐจัดตั้งเราไม่ได้ชวนเลย

พอจัดงานปีที่สามมาคุยกันใหม่ ทีมผู้ใหญ่สำนักงานกองทุนส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) มาประชุมที่เพชรบุรี เชิญบุคคลสำคัญระดับจังหวัดหลายคนทั้งภาครัฐ นักธุรกิจ ศิลปินแห่งชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สสส.ถามว่า ทำทั้งจังหวัดได้มั้ย ผมบอกก็น่าจะทำได้ และถ้าไม่ให้ทุนจะทำได้มั้ย ก็บอกไปน่าจะทำได้เพราะทำกันอยู่แล้ว แต่อาจไม่ชัดเจน เขาเลยให้ลองทำดู

เราใช้วิธีเก็บเล็กผสมน้อย ไปจัดงาน **“เพชรบุรีดีจัง”** ขึ้นในพื้นที่ 8 อำเภอ ก่อน เป็นตอนย่อยๆ ทุกครั้งจะใช้เพชรบุรีดีจังหมด เพื่อสื่อความหมายของคำนี้ออกไป แล้วใส่ชื่อตอนเอา...

ซึ่งแต่ละอำเภอจะมีกลุ่มที่เรียกว่าเป็น **“ไขแดง”** เรบอกไปดูรอบๆ ตัวว่าจะชวนใครมาทำกิจกรรมด้วยกันได้ เราเรียกพวกนั้นว่า **“ไขขาว”** ต้องใช้ยุทธศาสตร์ **“สร้างไขแดง ขยายไขขาว”**

แล้วเข่างาน คือ เอาทุกกลุ่มมารวมกันแล้วจัดกิจกรรมย่อยๆ ขึ้นมาหนึ่งงานในอำเภอ ก่อนข้างได้ผลดีทีเดียว

เกิดกลุ่มเยาวชนมากขึ้น จาก 14 กลุ่ม มาเป็นอีกหลายกลุ่ม บางกลุ่มมาในนาม ร.ร. กศน. ไม่ค่อยยั่งยืน มาด้วยคำสั่งไม่ยั่งยืนเท่าไร

จากนั้นดินสอสีลดบทบาทลงเรื่อยๆ พอต้นปี 2556 จัด **“เพชรบุรีดีจัง...ทั้งเมือง”** คราวนี้มีเฉพาะเครือข่ายเพชรบุรีอย่างเดียว เนื่องจากเรามีกลุ่มไขขาวเกิดขึ้นเยอะ เลยชวนชุมชนในเมืองร่วมจัดด้วย โดยให้เขาใช้พื้นที่ของเขา ให้เขาได้บริหารกิจกรรมบ้าง ภายใต้การทำงานร่วมกับเรา

ดูว่าเขามีอะไรดีก็ให้เอาออกมา เช่น เขามีลูกที่เล่นดนตรีได้ เราชวนลูกออกมาเล่นดนตรีบนถนน หรือในตลาด เราชวนให้เขาจัดของให้ดูดี จัดของขายให้มากขึ้น เพื่อเสริมศักยภาพของพื้นที่ ทำสะพานเชื่อมต่อสองฝั่ง คนเริ่มสนใจงานเรามากขึ้น กลายเป็นดีจัง...ทั้งเมือง

จบปีที่ 3 พอปีที่ 4 ทำกระบวนการเดิม ทำการผลิตซ้ำ แต่จาก 8 อำเภอ ขยายเป็น 12 กลุ่ม บางอำเภอจัดงานสิบสอง ครั้งให้ทุกกลุ่มเป็นเจ้าของภาพจัดงาน ในเวลาปกติเขาทำกระบวนการของเขาทุกวัน มีผู้ใหญ่ใจดี มาคอยสนับสนุนเป็นประจำ

😊 ปีที่สี่ถือว่ามีกระบวนการเติบโตเข้มแข็ง หลากหลายมาก

เวลาชุมชนทำกันเอง จะยั่งยืนและขยายได้ด้วยตัวเอง ถึงเราไม่เข้าไป เขาทำกันเองได้ ทำงานรูปแบบนี้ งานจะเดินไป พรวดๆ ไม่ต้องรอหนังสือออกนอกพื้นที่ประสานงานใช้โทรศัพท์คุยกัน

😊 อะไรคือปัจจัยความสำเร็จ

การไปหนุนเสริมให้เขาทำเอง และไปทำในพื้นที่ของเขา สมมติว่ามีการจัดงานอบรมโดยหน่วยงานภาครัฐ มักเรียกคนออกมาที่ส่วนกลาง มาใช้พื้นที่ส่วนกลางให้ความรู้ แต่ว่าเวลาเราทำ เราไปทำในชุมชน เราใช้เรื่องเดียวกันนั้นแหละ แต่พอทำในชุมชน ทำในที่เปิดศาลากลางหมู่บ้าน ใต้ถุนบ้าน ลานวัด คนที่อยู่รอบๆ เขามองเห็น เด็กที่อยู่รอบๆ มองเห็น สามารถมาเข้าร่วมได้ มาเรียนรู้ได้ นั่งฟังได้

😊 แต่ถ้าวัฒนธรรมเดิม เราอบรมในห้อง คนอยู่นอกห้องเข้าไปด้วยไม่ได้

พอเห็นของจริงอยากทำบ้าง อยากให้ลูกเข้าร่วมบ้าง อยากเป็นอย่างที่เขาบ้าง ทำแบบเปิดมันเข้าถึงได้ง่ายกว่า การจัดการต้องให้เข้าถึงได้ง่ายด้วย ถ้าเรายังสร้างกำแพง หรือทำกล่องแล้วไปอยู่ในกล่องก็ไม่ไปไหน

😊 แล้วจะเดินหน้าต่ออย่างไร

ตอนนี้เพชรบุรี มีกลุ่มอยู่เกือบ 30 กลุ่ม ในกลุ่มเหล่านี้ ต้องทำความเข้าใจกับเขา ให้เขามีโอกาสเรียนรู้แบบเข้าร่วมจริงๆ ไม่ใช่การอบรมเขา แต่สร้างความเข้าใจด้วยการให้เข้าร่วม ให้มีส่วนร่วม ไม่ใช่ใครมีอะไรอยู่ก็ออกมาแสดง แต่ต้องมีพื้นที่ของกลุ่มตัวเองด้วย ต้องทำเป็นประจำ ไม่ใช่การแสดงจากโรงเรียน

ความหลากหลายของเพชรบุรีมีมาก พอเขารู้ว่าตัวเองมีความสำคัญ เขาก็ภูมิใจ อยากทำ เราไม่ได้ทำในนามของเรา แต่ว่าให้เขาทำในนามของเขาเลย

ตอนนี้คนยอมรับมากขึ้น อย่างปีที่แล้ว นายกสมาคม สื่อมวลชนฯ เขาตกใจนะเพราะหาตัวคนจัดไม่ได้ ไม่รู้เป็นใคร สำนักงานวัฒนธรรมหรือ ไม่เห็นมีเจ้าหน้าที่ เทศบาลก็ไม่ใช่ มีแต่เด็กๆ

😊 กลัวว่าหากกิจกรรมดีขึ้น เสน่ห์อัตลักษณ์ของท้องถิ่นจะหายไปมัย

เราไม่ทำให้เป็นอย่างนั้น เราชวนเขาเติบโตแบบนี้ จะไม่เกิดภาพแบบนั้น เพราะความสำเร็จของเขาคือความภาคภูมิใจมากกว่า ถ้าไม่สนับสนุนเขาก็อยู่กันได้ เขาถ่ายทอดกันเองอยู่แล้ว อย่างกลุ่มไททรงดำ เขาสอนลูกสอนหลานเขารำอยู่แล้ว เพียงแต่คนอื่นไม่รู้เนื่องจากเขาไม่ได้สื่อสารมาถึง เด็กเหล่านั้นก็รำไปตามเรื่องตามราว ตามผู้ใหญ่สอน ไม่มีความภาคภูมิใจ มีแต่ความเบื่อ

แต่เมื่อเราจัดการสื่อสารแทรกเข้าไป เด็กก็มีพลังมากขึ้น มีคนมาดู ได้ออกโทรทัศน์ ได้ไปवादเพื่อนฯ ได้ไปรวมกลุ่มกับคนอื่นฯ เกิดความภาคภูมิใจ เขาได้เป็นเจ้าของงาน ได้เป็นเจ้าของภาพ

😊 จุดมุ่งหมายคืออะไร

ให้เรียนรู้ในสิ่งที่ตัวเองมี ใช้ในสิ่งที่ตัวเองมี ไม่ต้องไขว่คว้า ไม่ต้องไปแย่งชิง

😊 อาจารย์ล้อม เพ็งแก้ว นักปราชญ์เมืองเพชรเคยพูดว่า การให้เด็กรู้จักรักของตัวเอง เป็นการสร้างพลเมืองดีทางหนึ่ง คิดว่าเราสามารถสร้างพลเมืองดีได้ในระดับที่น่าพอใจมัย

คิดว่าได้นะอย่างน้อยเด็กมีความเป็นเพื่อนกัน มีความเป็นกัลยาณมิตรกัน เด็กเล็กๆ เห็นเด็กโตขบโต๊ะ ขนแก้อี้ วังมาช่วยขน อยากทำแบบพี่บ้าง ถ้าเด็กเล็กถูกชวนทำแบบนี้บ่อยๆ จะติดเป็นนิสัยนะ ผมใช้คำว่า “เสียบงาน” เด็กที่ถูกฝึกมาเท่านั้นแหละ ที่จะเอาตัวเองเข้าไปเสียบในงานได้ แต่เด็กที่ไม่ได้ถูกฝึกจะ

อยากให้มองว่าเรามีอะไร แล้วหยิบสิ่งนั้นมาใช้ ทำจากสิ่งที่เรามี ไม่ไปเอาที่อื่นมาทำ ไม่ไปเลียนแบบคนอื่น เลียนได้บ้างแต่ไม่ใช่ทั้งหมด ไปดูว่าเรามีอะไร เอาสิ่งนั้นขึ้นมา

แก้ๆ กังๆ ฉะนั้นพลเมืองดี จะเป็นยังไงละ นั่งดูเฉยๆ เறอ จะต้องเข้าไปช่วยเหลือ นิ่งอยู่ไม่ได้

☺ มีการสนับสนุนกิจกรรมให้ต่อเนื่อง ยั่งยืนอย่างไร

มีนะ อย่างทำพวงโมหตร แจกฟรีไปร้อยคน แล้วมีคนหนึ่งกลับมาซื้อร้อยอัน เรามีกำไรแล้ว ถ้าอยู่นานก็มองเห็นเป็นโอกาสช่องทางอย่างอื่นได้

ในปีที่ 4 เราเริ่มชวนหน่วยงานภาครัฐเข้ามาร่วมจัดงาน “เพชรบุรี ดีจัง” เช่น พัฒนาสังคม สาธารณสุข เทศบาล เขามาออกแนวแบ่งปัน ชวนเด็กทำกิจกรรม ที่ไหนก็ชวนจัดงานเพชรบุรี ดีจังทุกหย่อมเลย ยกเว้นโรงเรียน ยังไม่เคยชวนโรงเรียน ไม่ใช่เพราะหมดหวัง แต่เป็นเพราะเห็นอะไรมาเยอะ ทั้ง รmv.ศึกษา ปลัดฯ อธิบดีต่างๆ หลังจากท่านเหล่านี้พ้นวาระไปแล้วมักไปให้สัมภาษณ์ สื่อว่าการศึกษาของชาติล้มเหลว ทุกคนพูดเหมือนกันหมด แล้วใครทำ ก็พวกคุณนั่นแหละ

☺ สังคมอาจจะรอดถ้าเราสร้างความเข้มแข็งในส่วนนี้

บางคนบอกถ้ามีพื้นที่สร้างสรรค์ทั้งหมดเลยก็ดี จริงๆ แล้วไม่ใช่ซะนะ เพราะต้องขึ้นอยู่กับความสมดุลด้วย ถ้ามันหนักไปทางใดทางหนึ่ง จะเป่ จะเอียง เหมือนการศึกษามันต้องมีวิทย์คณิตเหมือนตาชั่งนะ เหมือนไม้กระดก ถ้าไปใส่อยู่ทางเดียวมันก็กระดก ถ้าไม่พอดีไม่ได้

ถ้ามองไปทางไหนมีแต่พื้นที่สร้างสรรค์ทั้งนั้นเลย คงไม่ใช่ คงต้องมีพื้นที่อย่างอื่นบ้าง ถ้ามีมากขึ้น คงต้องหยุด ชะลอด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

☺ มีตัวอย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมมัย ในกรณีพื้นที่สร้างสรรค์ สามารถดึงเด็กออกมาจากพื้นที่เสี่ยง

ไม่มี แต่เด็กในกลุ่มเรา เพิ่มจำนวนมากขึ้น เห็นความภาคภูมิใจในตัวเด็กชัดเจน เด็กกลุ่มเสี่ยงก็ไม่น่าจะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าไม่มีอยู่ที่นี้เลยจะไปไหนล่ะ

☺ ถึงวันนี้ อาจารย์คิดฝันอย่างไร

ตอบแบบหลงตัวเองเลยนะ คิดว่ายังทำอะไรได้มากกว่านี้ ยังทำได้อีกเยอะ แค่นี้จึ๊บๆ ผมฝันอยากเป็นนายกรัฐมนตรี (หัวเราะ) ฝันอยากให้เด็กๆ ทำแบบเดียวกันในทางที่อยากให้เราจะสร้างเทรนด์ของเราได้ เพื่อวัฒนธรรมของบ้านตัวเอง อยากรู้ว่าอย่างนั้นนะ

อยากสร้างเทรนด์ของเราเอง ถ้าหากดี ก็หากินเก่ง ถ้ามีรากแก้วก็มั่นคง รากอื่นก็หากินเก่ง ด้วยรากเรานี่แหละ ถ้าเจอรากแล้วก็ดูเงินได้ หากินได้

☺ อยากฝากถึงคนที่กำลังสร้างพื้นที่สร้างสรรค์มัย

อยากให้มองว่าเรามีอะไร แล้วหยิบสิ่งนั้นมาใช้ ทำจากสิ่งที่เรามี ไม่ไปเอาที่อื่นมาทำ ไม่ไปเลียนแบบคนอื่น เลียนได้บ้างแต่ไม่ใช่ทั้งหมด ไปดูว่าเรามีอะไร เอาสิ่งนั้นขึ้นมา

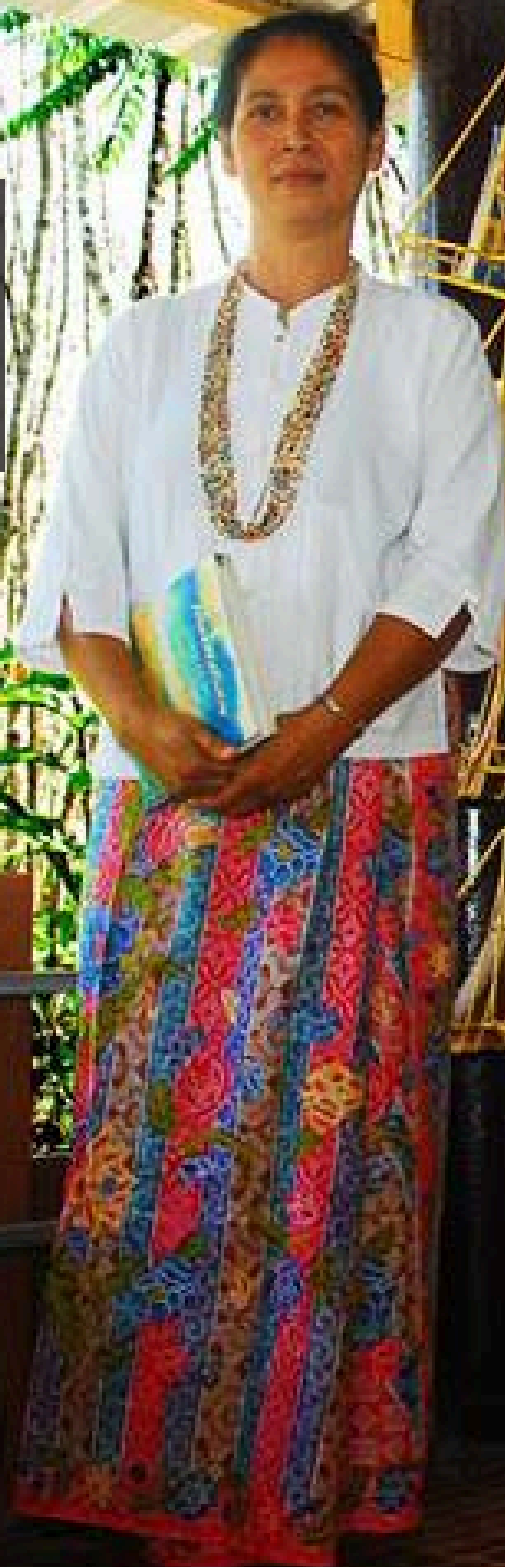
อย่างที่รู้กันอยู่ สังคมปัจจุบัน เด็กมักไขว่คว้าเอาอะไรต่างๆ ที่อยู่ห่างไกล ไปกันถึงเกาหลี คว้ากันถึงเกาหลี เรื่องใกล้ตัวก็ลืมไปหมด ละเลยกันไปหมด ความเป็นไทยเริ่มสูญหาย แต่ถ้าเกิดเราทำสิ่งนี้ได้ เด็กจะเกิดความภาคภูมิใจ โดยไม่ต้องลงทุนอะไรมาก เขาไม่ต้องจ้างวิทยากรเลยนะ เขาก็รำเป็น

คือพื้นที่สร้างสรรค์อาจเป็นพื้นที่เล็กๆ ได้ถุนบ้านก็ได้ ใต้ร่มไม้ สนามหญ้า ลานวัดก็ได้

เตือนใจ สิทธิบุรี

คนปรองอ้อมจากใต้ถุนบ้าน
ถึงใจกลางพัทลุง

หลังจากที่ใช้ชีวิตนอกบ้านกว่า 14 ปี สาวนักรักกิจกรรมริ้วพ่อน ตัดสินใจ “กลับบ้าน” ในช่วงพองสบู่แตก ปีพ.ศ.2540 มาเป็น เกษตรกร เก็บเกี่ยวต้นทุนของครอบครัว ที่มีที่นา สวนยางและ สวนผลไม้ที่ถูกทิ้งร้างเกือบจะเปล่าประโยชน์

จากวันนั้นจนถึงวันนี้ กว่า 17 ปี...เดือนใจ สิทธิบุรี คนแปลกหน้าของหมู่บ้านกลับกลายเป็น ‘หัวใจ’ ของคนเกาะทั้ง ตำบลนาโหนด อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ที่สามารถทะลุถึงใจตั้งแต่ เด็ก เยาวชน วัยรุ่น สตรีแม่บ้าน พ่อบ้าน ถึงรุ่นปู่ตายายผ่าน กิจกรรมปลูกฝันชีวิตทุกมิติของหมู่บ้าน...

“พี่ทำทุกเรื่อง ทำกับทุกคน ไม่ใช่เรื่องเด็กอย่างเดียว พี่ทำกับอาสาสมัคร กลุ่มผู้หญิง พี่มองว่าผู้ใหญ่มีบทบาทสำคัญ มากในการกำหนดกิจกรรมของชุมชน ตั้งแต่เรื่องสุขภาพ ความ เข้มแข็งของกลุ่ม ของเด็ก ของลูก”

‘ป่าป้อม’ ของเด็กๆ คนนี้เริ่มต้นจากการปิดฝุนกลุ่ม ออมทรัพย์ ทำค่ายเยาวชนเรียนรู้ชุมชน รู้จักอาหารพื้นบ้านจาก แม่ๆ ยายๆ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุการปลูกผัก ปรุงอาหารสุขภาพ เชื่อมสัมพันธ์สามศาสนา เปิดลานการละเล่นพื้นบ้าน แปลงพื้นที่

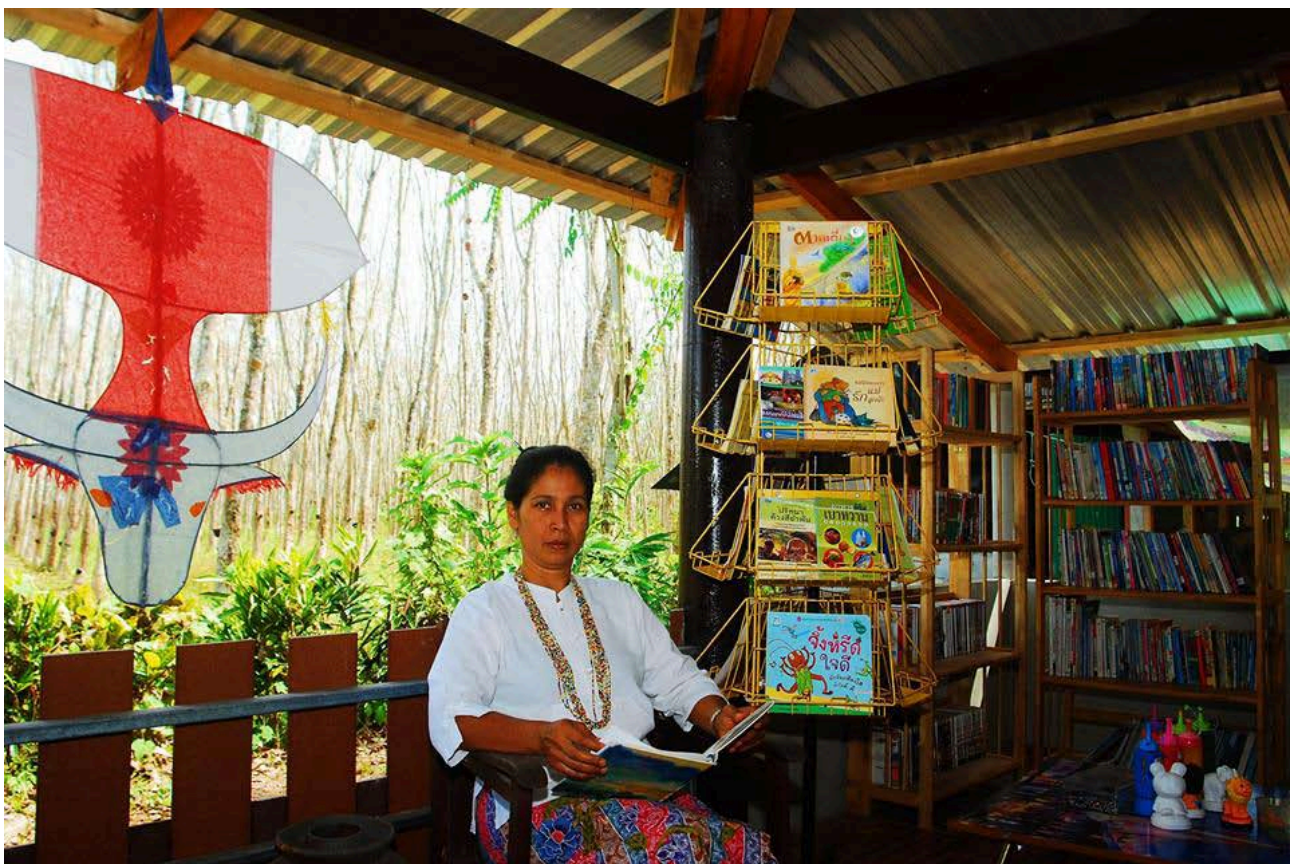
บ้านเป็น “ลานสวนยางยิ้ม” เปิดห้องสมุดใต้ถุนบ้าน...และเปิดยิ้ม แบ่งปันความสุขให้คนพัทลุงทั้งเมืองในงาน “พัทลุงติดยิ้ม” เมื่อ กลางปีก่อน

☺ ทำกิจกรรมมากมายขนาดนี้ได้อย่างไร

กิจกรรมที่ทำส่วนมากจะต่อเนื่อง พอจบโครงการอาหาร สุขภาพผู้ใหญ่ ชัยบมาทำเรื่องเด็กต่อ เพราะคิดว่าโครงการอาหาร ไม่น่าละเลยเรื่องเด็กๆ ทำช่วงปิดเทอม จัดกิจกรรม “ปิดเทอม เปิดตา เปิดใจ กับขนมพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น” กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็ก ผู้ปกครอง ผู้สูงอายุ วิธีการคือ ให้เด็กไปสืบค้น การทำ อาหารพื้นบ้าน ไปสืบค้นที่วัด

การไปสืบค้นคือเด็กต้องทำอาหารไปจากที่บ้าน ใส่ปันโด ไม้ใส่ผงชูรส ใช้ผักพื้นบ้าน และให้พ่อแม่ ปู่ย่าช่วยสอนทำ

ในชุมชนมีสี่วัด แบ่งเป็นสี่ทีม พอตอนเช้าเราไปวัดพร้อม กันเลย นึกภาพตอนเช้า มีคนปั่นจักรยานบ้าง ชีมอเตอร์ไซค์บ้าง ไปที่วัด พอไปถึงเด็กมีบทบาทประเคนของให้พระ ผู้สูงอายุปล่อยให้เด็กทำ เป็นแค่พี่เลี้ยง พอท่านฉันเสร็จ ปันโดที่นำมาถวายจะ ถูกเปิดออก มีการจรรยาการอาหารในปันโดนั้นมื่อะไรบ้าง สำรวง

เสร็จจกกันเข้าร่วมกัน สมมติวัดนี้ 30 รายการ ให้คิดมา 7 รายการ ที่อยากทำที่สุด แล้วนัดผู้สูงอายุว่าจะทดลองทำกันวันไหน ใครจะมาช่วยเด็กบ้าง เช่น วัดต้นไม้ทำที่หมู่บ้านนะ

สี่กลุ่มทำแข่งกัน ทุกกลุ่มจะทำแกงส้ม แกงจืด เราก็จะเชิญนักโภชนาการบำบัดที่เชี่ยวชาญด้านคุณค่าอาหาร ชมรมผู้สูงอายุ ผู้อำนวยการโรงเรียนมาเป็นกรรมการ ระหว่างนั้นมีเด็กอีกกลุ่มเล่นดนตรีให้ฟัง เสร็จแล้วก็นำมอบเกียรติบัตร

อีกเทอมหนึ่ง เราทำเรื่องการละเล่นพื้นบ้าน เราทำเหมือนกับที่ให้เด็กสืบค้นเรื่องอาหารที่วัด แต่สืบค้นการละเล่นพื้นบ้าน นัดซ้อม นัดแข่งกัน สนุกมาเลย มีทั้งผู้สูงอายุ พ่อแม่ เด็ก มาเล่นแบบพื้นบ้านตอนนี้เริ่มทำที่สวนยาง ทำที่ไถ่บ้าน เพราะนัดเจอกันที่อื่นที่เห็น้อยมากกก...

☺ แล้วเริ่มเปิดห้องสมุดไถ่บ้านอย่างไร

พอช่วงที่ทำกิจกรรมต่างๆ เด็กมาใช้พื้นที่ที่บ้าน จะมีหนังสือที่ถูกขอบอ่านวางอยู่ พอเล่นเหนื่อยเค้าจะมานั่งไถ่บ้านอ่านหนังสือกัน เลยสงสัยถามเด็กว่าเค้าซื้อหนังสือมัย เค้าบอกไม่เคยซื้อหนังสืออะไรเลย เราเลยสนใจว่าจะทำห้องสมุดด้วย

ตอนนั้นทำโครงการศาสนาสัมพันธ์ ชวนเด็กมาทำกิจกรรมที่บ้าน เด็กชอบอ่านหนังสือ พี่มีหนังสือดีๆ ที่ไปร่วมงานประชุมมา เด็กได้อ่านหนังสือที่ไม่อยากอ่าน พี่เลยไปคุยกับศูนย์คุณธรรม บอกเด็กในชุมชนสนใจการอ่าน พาเด็กไปดูงานที่ห้องสมุดในเมือง 3-4 กิจกรรมเด็กสนใจมาก พอเวที่สุดท้าย ถามพวกเค้าว่าอยากเห็นห้องสมุดในฝันเป็นอย่างไร เขาบอกมาหลายข้อ เลยบอกว่าเอาอย่างนี้ ถ้าหนูอยากได้ห้องสมุดแบบที่หนูฝัน มาทำไถ่บ้าน ป้าป้อมให้เป็นห้องสมุดแบบที่คิดเลย

เด็กก็มาช่วยกัน จัดสารบัญ จัดหมวดหมู่หนังสือ หาซื้อหนังสือที่เด็กอยากอ่าน นอกจากนี้ยังมีกรปรับปรุงทัศน เพราะเราจะเรียนรู้จากอย่างอื่นด้วย ไม่ใช่เรียนรู้จากหนังสืออย่างเดียว รอบตัวเราเป็นความรู้หมดเลย ช่างบ้านป้าป้อมเป็นสวนสมรมสวนผักสมุนไพร เป็นห้องสมุดได้หมดเลย เด็กมาช่วยกันวาดภาพของห้องสมุดไถ่บ้านเลยชัดเจนขึ้นมาว่าห้องสมุดไถ่บ้านไม่จำเป็นต้องมีหนังสือเท่านั้น แต่มันต้องเล่นได้ นอนได้ ทำของกินได้

เด็กๆ เลยเอากิจกรรมตอนปิดเทอม เปิดตา เปิดใจ เรื่องอาหารการกิน เรื่องการละเล่นพื้นบ้าน เข้ามาไว้ไถ่บ้าน มาไว้ในลานบ้านที่เป็นสวนยาง ช่วยกันเติม ช่วยกันคิด พี่เป็นคนแคให้พื้นที่ ให้วิธีการคิด ตั้งคำถามให้เขาคิด แต่คนที่ทำให้ห้องสมุดให้ลานเล่นสวนยางยังมีชีวิต คือ เด็กในชุมชน เด็กอย่างเดียวไม่ได้

ต้องมีผู้ปกครองมาช่วยเติม บางคนขับรถมาส่งลูก เห็นบรรยากาศแล้วอยากล้างถ้วย อยากช่วยทำกับข้าวให้เด็กกิน ทำให้บรรยากาศไถ่บ้านมันมีชีวิต

☺ ปัจจุบันยังเป็นอย่างไรอยู่มัย

ช่วงปิดเทอม เด็กจะเริ่มครึกครื้นอีก เราต้องยอมรับอยู่อย่างหนึ่ง เด็กพัทลุงเรียนพิเศษกันหมดเลย ทั้งเสาร์-อาทิตย์ เขาแข่งขันทันทีเรื่องเรียน พี่เลยต้องปรับวิธีการทำงาน ปิดเทอมพี่จะเล่นกับเด็กคลอง เด็กในชุมชนที่ไม่เรียนพิเศษ ระหว่างเทอมพี่ทำกิจกรรมกับโรงเรียน 4 โรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก 4 ศูนย์ จะทำกิจกรรมแบบต่อเนื่องเลย

ปีนี้พี่จะทำหลักสูตร อ่าน เรียน กิน เล่น เป็นการสร้างสุขให้โรงเรียนมาเรียนรู้ที่ไถ่บ้าน

☺ สิ่งเหล่านี้ พี่ป้อมทำคนเดียวเลยหรอ

พี่จะมีทีม ปีแรกๆ จะเป็น อสม. หมออนามัย กำนันผู้ใหญ่บ้าน สนุกมากเลย ทำคนเดียวไม่ได้หรอก ต้องใช้ทีมเวิร์คเยอะมาก

☺ การบริหารทีมเวิร์คไม่่ง่ายนะ

อาศัยว่า เราทำงานจากฐานที่เราไม่มีเงินไง เลยทำแบบมีความสุข อาศัยใจกัน บางคนไม่ได้เงิน แล้วยังต้องจ่ายเงินให้เด็กอีก ต้องอาศัยอะไรเยอะแยะไปหมดเลย ต้องอาศัยพลังงานเยอะกว่าจะถึงวันนี้ต้องใช้ทุนเยอะ ทุนทางสังคม ทำความดีไว้เยอะ พ่อแม่ทำความดีไว้ พอมาถึงเรา เราก็ทำงานง่าย พี่ว่าส่วนหนึ่งมาจากที่พ่อแม่เราเป็นคนดี เป็นคนที่ชุมชนยอมรับ พอเราไปทำงานในชุมชนมีแต่คนถาม เพราะพี่จากบ้านไปนาน ลูกใครนะ บ้านอยู่ตรงไหน

พอเราบอกว่าลูกพ่อ-ลูกแม่ เขาก็บอกสมัยก่อนเคยไปช่วยแบกข้าว เคยช่วยทำนา เขายอมรับ เราก็ทำงานง่าย สิ่งพี่พ่อแม่ทำไว้ให้มันสะสมมาถึงเราถึงแม่พ่อแม่เสียตั้งแต่เรายังเล็ก พี่เลยคิดว่าต้องหมั่นทำความดีไว้ เพราะลูกของพี่อาจจะมืบทบาอย่างไรที่พี่ทำทุกวันนี้

☺ จากที่เคยใช้แต่ทุนทางสังคม แต่มานี้มีทุนเข้ามาสนับสนุนหลายทาง

เมื่อก่อนเราทำ ไม่ได้ตอบใจหทัยใคร ทำเพราะอยากทำ ทำเพราะมีความสุข ทุกคนมีความสุขกับเรา เด็กมีความสุข ผู้ปกครอง

พวกเขามาสะท้อนในวันสรุปบทเรียนว่า ตัวเองเป็นกลุ่มที่ถูกละเลยในสังคม เกเร เรียนไม่จบ ไม่มีโอกาสเรียน พอจัดกลุ่มกัน เราเห็นคุณค่าของพวกเขา ไม่ได้ใช้แรงงานอย่างเดียว ให้พวกเขาได้จัดกระบวนการทุกอย่าง ทำให้รู้สึกมีคุณค่า...มีที่ยืนในสังคม

ครองมีความสุข พอเราทำก็เริ่มมีเพื่อนมากขึ้น เมื่อก่อนมีไม่มีตั้งค์
เราก็อำ ตอวันนี้พอเรารู้จักเพื่อนมากขึ้น บางอย่างต้องโตขึ้น และ
ภาวะเศรษฐกิจทุกวันนี้บางอย่างมันต้องใช้เงิน ขณะที่เราก็ดึงต้องมี
อาชีพเลี้ยงตัวของเรา

พี่ทำสวนยางเป็นรายได้หลัก พี่สาวเคยถาม ค่ายางงวด
นั้นไปไหนหมด (หัวเราะ) บางทีมันไม่มีตั้งค์แต่ต้องทำ พอมีตั้งค์มา
จากแหล่งทุนมันก็ทำให้เราทำงานง่ายขึ้น ลื่นขึ้น ไม่ต้องควักเนื้อ
มาก ทีมงานยังมีเหมือนเดิม มีหมออนามัย อสม. แกนนำอีก 5-6
คนมาช่วยอยู่ เราต้องดูแลทีมงานด้วย

เราบอกแล้ว ถ้าเหนื่อยเราหยุด ถึงแม้จะไต่จบประมาณ
จากแหล่งทุน แต่เราบอกแหล่งทุนตลอดว่าเราไม่ได้ทำเพื่อบิบบัน
ตัวเองจนไม่มีความสุขนะ ที่ผ่านมารวมมีความสุขเราถึงทำ

😊 คิดทำพื้นที่สร้างสรรค์ขึ้นมา เพราะมองเห็นว่าพลังมี ความเสี่ยงแค่ไหน

พลังอันดับตันๆ นะ กรณีเด็กท้องก่อนวัย พี่ว่าเด็กไม่รู้
เท่าทันสื่อ และผู้ปกครองละเลย ทุกคนมุ่งหน้าหาเงิน ไม่ต้องดู
อื่นไกล พี่เองนี่แหละมุ่งแต่ทำงานส่วนตัว บางทีละเลยลูก เรารู้
อีกทีก็เกือบสาย

แต่ถ้าลดพื้นที่เสี่ยงได้ น่าจะดี บ้านที่น่าจะเป็นพื้นที่
ทางเลือกให้กับเด็กในชุมชน หรือเพื่อนของเด็กในชุมชน หรือเด็ก
ที่รู้จักเรานั้นน่าจะดีกว่า พื้นที่สร้างสรรค์มีตรงไหนก็ได้ ใต้ถุนบ้าน
เด็กก็ได้ พยายามขยายแนวคิดไป

😊 การเดินทางจากใต้ถุนบ้านไประดับจังหวัดไปมาอย่างไร

คือ พี่ทำอยู่ที่เกาะทั้งหลายปี ทำอะไรได้รู้ จับทางได้
หมด เด็กก็เบื่อ พี่ก็เบื่อ อยากหยุดเหมือนกัน อยากนอนอยู่บ้าน
แต่ชุมชนเป็นกลุ่มเป็นก้อนดิเรไม่ยกทั้ง นอกกะ วันนั้นมานั่ง
คุยกันใต้ถุนบ้านประมาณ 10 คน แกนนำทั้งหมด มาคุยเราจะทำ

เรื่องอะไรต่อบ้าง เด็กเสนอว่าน่าจะออกไปข้างนอก ไปเล่าให้คนอื่น
ฟังว่าเราทำอะไรกันบ้าง นี่คือนี่ที่เด็กคิด พี่ก็บอกว่า ป้าเหนื่อย
พวกเอ็งทำกันเองน้า ป้าช่วยคิดได้ แต่ป้าป้อมไม่ทำนะ เค้าบอกก็ได้

พอตกลงกันอย่างนี้ ก็มาคุยกับทาง สสย. (สถาบันสื่อเด็ก
และเยาวชน) เขาคงเห็นพัฒนาการของเราแหละ เพราะเราบอก
เราโตมาก่อนที่จะรู้จัก สสย. โตมาก่อนที่จะรู้จักกลุ่มดินสอสี เราทำ
เรื่องพื้นที่สร้างสรรค์มาก่อน แต่ไม่รู้ว่าเป็นพื้นที่ที่ดีจัง

เวทีแรก “**ขบวนการยกมือขึ้น**” ที่ไปคุยเรื่องความคิด
พื้นที่สร้างสรรค์ ที่ประชุมถามความหมายพื้นที่สร้างสรรค์ของ
แต่ละคนเป็นยังไง แกนนำเด็กสองคนในชุมชนที่ไปด้วย พูดได้หมด
เลยและบอกพื้นที่แบบนี้ที่เกาะทั้งเรามี แต่ไม่รู้ว่าเป็นพื้นที่ที่ดีจัง
เราทำเพราะอยากทำ ทำเพราะมีความสุข เราโตมาก่อน เพียงแต่
วิธีการคิดของเรายังกระจัดกระจาย

และเราก็บอกว่าอย่าลืมน่าจะว่าโตมาถึงวันนี้ เรามีเพื่อน
อีกนะ ไม่ได้มีแค่ สสย. สสย. ดินสอสี เรามี อสม. กศน. พัฒนา-
ชุมชน มาช่วยตลอด ซึ่งพี่เป็นคนไม่ติดต่อกับหน่วยงานราชการ
เพราะรู้สึกว่าต้องทำตามใจที่เขา แต่หน่วยงานราชการจะเข้าใจว่า
มาทำงานกับเราต้องทำตามเรา เพราะไม่จั้นเราจะไม่ทำด้วย

คือพี่เป็นคนตรงๆ พูดไม่เพราะ แต่ว่าพี่จริงจัง พี่บอกว่า
พี่น้องใจถึง ฟังได้ (หัวเราะ)

😊 วันที่ออกข้างนอก

เด็กทำเอง มีครู กศน. เพื่อน กศน. จากตำบลอื่น มาช่วย
แล้วพาพวกอำเภอมาร่วมด้วย รู้ว่าตรงไหนทำงานด้านเด็ก ก็ชวนเด็ก
มาเรียนรู้พื้นที่ที่ดีจัง ที่ใต้ถุนบ้าน ทำกระบวนการเดียวกันกับเด็กใน
ชุมชนเรา จึงสนุกกันใหญ่ เลยได้เด็ก กศน. เป็นเครือข่ายใหม่

มีการฝึกการเป็นวิทยากร ฝึกการสืบค้น ฝึกการประชา-
สัมพันธ์ เด็กๆได้ลองฝึกทดลองถูก สนุก เพราะไม่เคยทำในพื้นที่ใช้
กิจกรรมยิ้มสำนึก แต่พื้นที่จัดเอง พี่แค่ไปเยี่ยม ไปให้กำลังใจ

หลังจากทำเวียนจนครบทุกพื้นที่แล้ว ให้แต่ละพื้นที่ยกเรื่องราวของตัวเองมาไว้ที่งาน “พัทลุง..ยิ้ม” เราจัดในเมืองเป็นเรื่องใหญ่ เราเป็นคนชนบท พี่ต้องใช้เวลาทำงานเยอะ เด็กแกนนำก็ช่วยเยอะ

ความจริงพี่ไม่ค่อยชอบหน่วยงานราชการ พี่อาจมีอคติที่ผ่านมาระบบราชการในชุมชนของพี่ พี่ไม่เคยเชิญนายกมาเป็นประธานนะ พี่ให้เด็กทำกันเอง เพราะรู้สึกเสียเวลากับข้าราชการกับนักการเมืองมาเยอะ พวกนี้บางคนไม่ทำอะไรเลย พอขึ้นเวทีพูดเอาเองหมดเลย ไม่รู้พี่มองโลกในแง่ร้ายหรือเปล่า (หัวเราะ)

ประสบการณ์สอนให้พี่รู้ว่าพวกนี้ชอบฉกฉวยโอกาสที่พี่ทำงานที่บ้าน พี่ นักการเมืองมาทุกคน แต่พี่ไม่เคยให้ขึ้นเวที พี่ว่าให้มาดูเราทำ เขาจะได้เอากลับไปทำด้วย

☺ มีบทเรียนที่ได้เรียนรู้เพิ่มจากงานนี้ด้วย

เป้าหมายครั้งแรกจะสร้างแกนนำเด็ก-เยาวชน ระดับจังหวัดขึ้นมา โดยจะนำสภาเด็กพัทลุงมาพัฒนา เพื่อให้เป็นแกนหลักในการจัดงานพัทลุงยิ้ม

แต่พอทำไปจริงๆ เด็กในสภาเด็ก พวกนี้จะมีกิจกรรมเยอะ บนเวทีอย่างเดียว พูดบนเวทีแล้วก็จบ แต่วิธีการก่อนถึงเวทีพวกนี้ไม่ทำ พี่เห็นตรงนี้ ก็โอเคไม่เป็นไร เรายังเป็นมิตรกันได้เหมือนเดิม

เด็กกลุ่มนี้เป็นเด็ก กศน. ราว 30 คน ตัวแทน กศน.แต่ละตำบลมารวมกัน มากับครู กศน. สนใจงานดีมาก ช่วยตั้งแต่วันแรกที่จัดพัทลุงยิ้ม

พวกเขามาสะท้อนในวันสรุปบทเรียนว่า ตัวเองเป็นกลุ่มที่ถูกกละเลยในสังคม เกเร เรียนไม่จบ ไม่มีโอกาสเรียน พอจัดกลุ่มกันเราเห็นคุณค่าของพวกเขา ไม่ได้ใช้แรงงานอย่างเดียว ให้พวกเขาได้จัดกระบวนการทุกอย่าง ทำให้รู้สึกมีคุณค่า...มีที่ยืนในสังคม

นี่คือสิ่งที่พวกเขาต้องการ นี่คือพื้นที่สำหรับพวกเขา ทำให้เราได้คิด เด็ก กศน. เป็นอีกชนชั้น แต่คนมักไปคาดหวังกับเด็กมัธยมฯ ทั้งๆ ที่วันเสาร์-อาทิตย์ เด็กกลุ่มนี้ต้องเรียนพิเศษ เด็ก กศน. จึงเป็นความหวัง จบงานพัทลุงยิ้ม พี่เข้าไปขอกอดทุกคนเลย บอกดีใจที่หนูมาช่วยนะ

เด็กกลุ่มนี้สอนพี่เยอะ สอนให้รู้ว่ายังมีเด็กอีกเยอะที่สังคมมองข้าม เราน่าจะให้โอกาสเด็กกลุ่มอื่นๆด้วย นี่คือการเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่ว่าคุณจะทำอะไร จะแจ้งแค่ไหน มันต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติม

☺ แรงสนับสนุนให้มีความแข็งแรงมาจากไหน

ครอบครัวมีส่วนเยอะ ทั้งพี่ๆ สามีและเพื่อนๆ ถ้าไม่ได้พวกเขาไม่มีทางทำได้ ลูกๆ ก็เติบโตขึ้นมาแบบดงามอย่างที่ ต้องการ เราก็ช่วยเติมให้ลูก แต่พวกเขาต้องเรียนในระบบ เรียนพิเศษบ้าง มาช่วยแม่บ้าง เวลาทำกิจกรรม ลูกสาว ปีหนึ่ง เรียนที่สงขลา ลูกชาย ม.4 ครอบครัวยุติ ไปทำงานไม่เครียด มันต้องมีปัจจัยตรงนี้ เราดูแลคนอื่นก็ต้องดูแลครอบครัวตัวเองด้วย ละเลยตรงนี้ได้

ทีมงานด้วย เราต้องดูแลกันทั่ว พวกเราไม่คุยเรื่องงานอย่างเดียว คุยเรื่องครอบครัว คุยทุกอย่าง ขาดเหลือช่วยดูแลกัน กินข้าวกันบ่อย งานแต่ง งานบวช ช่วยกัน ยังใช้ชีวิตแบบชนบท ไม่ได้ใช้ชีวิตแบบองค์กร

เพราะเราเป็นชาวบ้านมารวมตัวกัน...ทำในสิ่งที่เรารัก

ความสุขของลูก

เด็กที่มีความสุขไม่ได้แสดงออก เฉพาะสีหน้าที่มีความสุข ร่าเริง สนุกสนาน เท่านั้น แต่เด็กที่มีความสุขยังแสดงออกได้ด้วยสภาวะ อารมณ์ที่มีความมั่นคง ความสุขที่เต็มอ้อมอยู่ในใจทำให้เด็กฯ รู้สึก สนุกสนานในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ไม่ยาก ต้นตัวต่อสิ่งแวดล้อม รอบๆ ตัว กล้าที่จะสำรวจและ ทดลองทำอะไรใหม่ๆ มีความ มั่นใจในตนเองและเชื่อมั่นใน สิ่งที่ตนเองมีและเป็น ทั้งหมดนี้ ส่งผลต่อการมีสุขภาพร่างกาย ที่แข็งแรง และมีการเรียนรู้ที่ดี ความสุขของเด็กๆ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ของเล่นหรือการได้เล่นเสมอไป จากการสำรวจเด็กอายุ 6-12 ปี ทั่วโลก พบว่า 10 อันดับของ สิ่งที่ทำให้เด็กมีความสุข ได้แก่

1

บรรยากาศที่อบอุ่นใน ครอบครัว / การได้ใช้ เวลาว่างกับคุณพ่อคุณ แม่ พี่ น้องญาติสนิท

2

การมีเพื่อนดี

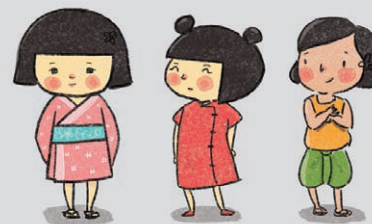
จากการสำรวจ จะเห็นว่า ความ อบอุ่นและบรรยากาศในครอบครัว เป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะเป็นพื้น ฐานของความสุขในชีวิตของเด็กๆ ไม่ใช่สิ่งของ ของเล่น หรือเกม คอมพิวเตอร์อย่างที่ผู้ใหญ่เข้าใจ นอกจากนี้เด็กๆยังต้องการที่จะใช้ เวลากับสมาชิกในครอบครัวมากกว่า การออกไปทำกิจกรรมอื่นๆ

ในแง่ของอายุ เด็กรู้สึกว่าตนเองมีความสุขลดลง เมื่อ อายุเพิ่มขึ้น จากการวิเคราะห์พบว่า เด็ก 6 ขวบ ตอบว่า รู้สึกตนเองมีความสุขตลอดเวลา ถึงร้อยละ 76 แต่เด็ก อายุ 12 ปี ตอบคำถามนี้น้อยกว่าร้อยละ 60 โดยความ สุขที่ลดลงตามวัยนั้น สัมพันธ์กับมุมมองต่อโลกที่เปลี่ยน ไปและความกดดันจากสภาวะแวดล้อมเมื่อเด็กมีอายุ มากขึ้น ความกดดันที่ว่านี้มาจากภาระการเรียน และ สังคมเพื่อน ซึ่งจะมากขึ้นสูงสุดในช่วงอายุ 10-12 ปี

เด็กในแต่ละประเทศมีปัจจัยที่มี ผลต่อความสุขที่แตกต่างกัน ซึ่ง สะท้อนให้เห็นว่า วัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน มีผลกับทัศนคติการ เลี้ยงดู และส่งผลต่อความสุขของ เด็กๆ เช่น ปัจจัยการทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ เป็นปัจจัยต่อความสุขของ เด็กๆในแถบประเทศเอเชีย โดยเฉพาะ ประเทศจีนและญี่ปุ่น

เมื่อเปรียบเทียบระดับความสุขของเด็กๆทั่วโลก เด็กในประเทศแถบละตินอเมริกา เป็นเด็กที่มีการให้คะแนนความสุขของตนเองสูงที่สุด เมื่อเทียบกับเด็กในประเทศ ยุโรป อเมริกา และเอเชีย ซึ่งระดับความสุขที่สูงนั้น สัมพันธ์กับการมีเวลากับครอบครัว และการที่เด็กรู้สึกว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ที่มั่นคง อบอุ่น

การที่สังคมให้ความสำคัญกับเด็กอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (Child center society) จะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กในประเทศนั้นดีขึ้น จาก ข้อมูลการศึกษาของ Unicef ที่พบว่าเด็กในประเทศเนเธอร์แลนด์มีชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีที่สุด นักวิเคราะห์ด้านสังคมวิทยาบอกว่าประเทศ เนเธอร์แลนด์ให้ความสำคัญต่อเด็กมาก โดยมีลักษณะที่โดดเด่นดังนี้

- พ่อแม่ให้เวลาและความสนใจต่อเด็กอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- โรงเรียนไม่สร้างแรงกดดันด้านการศึกษาต่อเด็กเกินความจำเป็น
- แม่จะใช้เวลากับลูกด้วยการเลี้ยงเมามากกว่าการจ้ำจวนคนเลี้ยง
- ครอบครัวมักจะมีเปิดกว้างและมีการสื่อความหมายกัน
- ระหว่างพ่อแม่ลูกอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

3 การได้เล่นสิ่งต่างที่อยากเล่น

4 การได้เล่นกีฬาต่างๆ

5 การได้ของเล่นที่เด็กๆทั่วไปกำลังนิยม

6 การได้เล่นวิดีโอเกม คอมพิวเตอร์

7 การได้ดูโทรทัศน์ ฟังเพลงโปรด

8 การเดินทางท่องเที่ยว

9 การได้รับประทานอาหารอร่อยๆ

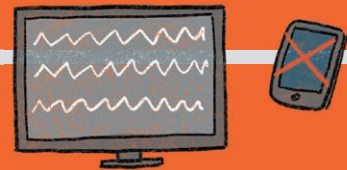
10 การทำสิ่งต่างๆสำเร็จ เช่น ความรู้สึกได้ชนะการแข่งขัน การได้รางวัล การได้คะแนนดี

ดูแลให้เด็กได้รับสารอาหารครบถ้วนและมีประโยชน์ ให้เด็กได้มีเวลาพักผ่อนอย่างเพียงพอ

ครอบครัวจะสนับสนุนความสุขให้เด็กวัยเรียนอย่างไร

พูดคุยกับเด็กด้วยความรักและความเข้าใจ หารเวลาที่จะได้ทำกิจกรรมร่วมกัน หรือที่เรียกว่า “เวลาคุณภาพ” กับลูก ซึ่งคือเวลาที่คุณพ่อ คุณแม่ให้ความสนใจของตนเองไปอยู่ที่ลูกอย่างเต็มที่ ไม่ทำงาน ดูโทรทัศน์ ฟุตโทรศัพท์ หรืออ่านหนังสือพิมพ์ ไปด้วยขณะอยู่กับลูกในช่วงเวลาคุณภาพนั้น

1
2

จัดประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ในด้านต่างๆตามความสนใจในแต่ละช่วงอายุ เช่น การจัดหาของเล่นเสริมการเรียนรู้ การจัดหากิจกรรมต่างๆ เช่น การหาหนังสือที่เด็กสนใจ กิจกรรมศิลปะ ดนตรี การออกกำลังกาย กิจกรรมประกอบอาหารร่วมกันในครอบครัว

การให้เด็กได้มีเวลาเล่นกลางแจ้งหรือเล่นกีฬาเพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายจากการศึกษาวิจัย พบว่าการเล่นกลางแจ้ง ทำให้เด็กได้รับแสงสว่าง ซึ่งมีผลต่อการสร้างสารสื่อประสาทในสมองที่ชื่อ ซีโรโทนิน ซึ่งสารซีโรโทนินนี้เป็นฮอร์โมนแห่งความสุข นอกจากนี้ การออกกำลังกายแบบแอโรบิก จะช่วยหลังสารเอนโดฟิน ซึ่งเป็นสารที่ทำให้ร่างกายผ่อนคลายและมีความสุข

3
4

ลดหรือไม่สร้างความเครียดให้กับเด็ก เช่น การเลี้ยงดูอย่างเข้มงวด บังคับให้ทำในสิ่งที่เด็กไม่ชอบ ดุด่า ลงโทษอย่างรุนแรง ทำให้เด็กรู้สึกกลัว วิตกกังวล และไม่มีความสุข

เมื่อเด็กเกิดความรู้สึกเครียด หรือมีความไม่สบายใจ คุณพ่อคุณแม่ควรให้เวลาในการซักถาม พูดคุย ให้เด็กได้เล่าและระบายความรู้สึกจนเด็กรู้สึกผ่อนคลาย อย่างที่ตัวงานให้ความเห็น ตัดสินการกระทำของเด็ก

5
6

ชัยภูมิ ป่าแส

แสงแห่งความหวังชาวลาหู่
ริมตะเข็บชายแดน

ผมชื่อ ชัยภูมิ ป่าแส อายุ 17 ปี เรียกผมว่า “ชัย” ก็ได้ แต่น้องๆมักเรียกผมว่า “ยักษ์กอปอ” บ้านผมอยู่หมู่บ้านกองผักปัง เป็นหมู่บ้านชนเผ่าลาหู่เล็กๆ กลางเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

รอบๆ หมู่บ้านของผม หลายชาติพันธุ์ มีคนไทใหญ่ คนจีนฮ่อ เราอยู่ไม่ห่างจากชายแดน ไทย-พม่า เดินข้ามเขาไม่กี่ลูกก็ถึง...บางเส้นเขาใช้เป็นเส้นทางค้าขายยาเสพติด

“ถ้าผมไม่เจอพี่ไม ผมอาจจะอยู่ในคุกแล้วมั้งครับ”

แถวนี้มีแหล่งมั่วสุม เข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ตอนผมเรียนจบอนุบาล ผมต้องทำงาน เพราะครอบครัวมีปัญหา ผมก็สูบบุหรี่ กินเหล้า...

ตอนเจอพี่ไม (ไมตรี จำเริญสุขสกุล) ผมอายุ 9 ขวบ กำลังรับจ้างแบกข้าวโพดอยู่แถวด่าน ทหาร แม่ผมไปบำบัด ผมอยู่กับพ่อเลี้ยง เขาไม่ใส่ใจ เลยไม่มีที่อยู่ ก็รับจ้างไปเรื่อยๆ พี่ไมชวนไปอยู่ ด้วย ผมเห็นพี่ไปเล่นดนตรี ไปเล่นคอนเสิร์ต เริ่มสนใจ สักวันเราจะเล่นแบบเขา...

ช่วงแรกๆ ผมคิดว่าพี่เขาทำอะไรบ้าง ตอนหลังพอพี่เขาตั้งกลุ่มรักษาลาหู่ขึ้นมา ผมก็หัดตีกลอง ต่เตนแจ้โก้ ได้ออกงานครั้งแรกที่บ้านนาหวาย แล้วไปแสดงที่สนามกีฬา 700 ปีเชียงใหม่ ไปแสดงที่กรุงเทพฯ ไปเพชรบุรี ตอนขึ้นรถตู้ครั้งแรก ผมเวียนหัวมาก รู้สึกไม่อยากไปเลย แต่พอไปแล้วก็ชิน สนุก...

ทุกวันนี้ผมเป็นตัวแทนเยาวชนลาหู่ ไปประชุมเรื่องการจัดกิจกรรม ไปคุยว่าลาหู่เรามีคืออะไร มีการแสดง ละครและการต่เตนแจ้โก้ รุ่นผมไปเตนก่อน แล้วเขาก็แยกย้าย ตอนนี้เหลือผมอยู่คนเดียว เลยต้องหาน้องๆ มาแทน พาน้องๆ ออกพื้นที่ไปกรุงเทพฯ อุตรดิตถ์ ไปเล่นกีตาร์ ตีกลอง ร้องเพลง นำน้องๆ เตน ต่เตนเตนครับ

แต่ตอนหลังผมไม่ได้ตีกลองแล้ว น้องๆ ลุยเองหมดเลย ผมแค่ดูท่าเตน คอยแนะนำข้อบกพร่อง พี่ไมตรีให้ผมช่วยเป็นครูสอนน้องๆ มาสองปีแล้ว

ตอนเย็นจันทร์-ศุกร์ เป็นที่รู้กันว่าจะมารวมตัวกันที่โบสถ์ประจำหมู่บ้าน เด็กๆ จะมาเรียนภาษาลาหู่ และเรียนต่เตนแจ้โก้กัน บางที่ว่างๆ เราก็ไปหาปลา พัฒนาโบสถ์ เล่มเกมส์ โชคดีที่ผมไปอบรมมาจากหลายองค์กร ได้เรียนรู้วิธีการต่างๆ มาใช้ในการสอนน้องๆ

ตอนนี้ผมเรียนอยู่ ม.1 โรงเรียนเมืองนะ คิดว่าถ้าไม่ผิดพลาดอะไร ผมอยากเรียนให้จบปริญญาตรี จบแล้วอยากเป็นครูสอนหนังสือ ผมอยากให้เด็กๆ รักวัฒนธรรมของตัวเอง และให้เด็กๆ ได้ดี...ไม่แน่ใจว่าจะทำได้แค่ไหน!

รุ่งสรรค์ ดีไสว

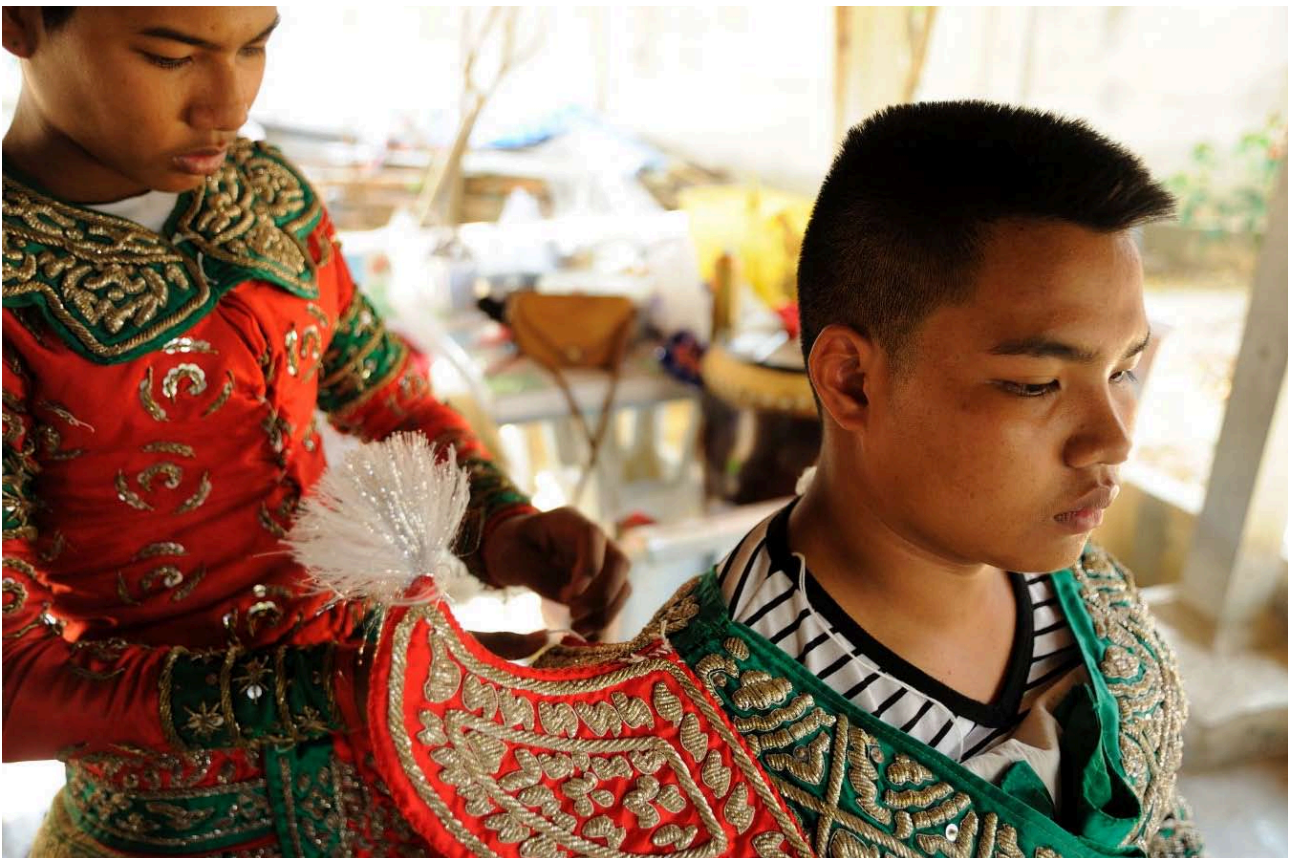
กศกณฑ์ เด็กโขนเมืองเพชร

ผมมาเล่นโขนกับครูโจ้ (ฤทธิชัย ชำนิราชกิจ) ตั้งแต่อยู่ป.5 ตอนนั้นจะมีงานเกษียณครู แล้วครูอยากให้เล่นโขน เลยขอให้ครูโจ้มาสอน ได้เล่นเป็นเสนา หนึ่งอย่างมากครับ ชุตหนักมาก ต่อมาครูโจ้จับให้เล่นเป็นทศกณฑ์ตั้งแต่นั้นจนถึงวันนี้

ความรู้สึกับโขนเหรอครับ ตอนแรกไม่ชอบ อยากจะออก แต่พอเล่นๆ ไปรู้สึกชอบ เพราะสมัยก่อนประชาชนธรรมดาๆ จะไม่ได้ดูโขน จะแสดงให้เฉพาะพระมหากษัตริย์ แต่พอเรามาลงเล่นให้ประชาชนดู ผมรู้สึกภูมิใจครับ

อ้าว...ลืมนำมาตัวครับ ผมชื่อ รุ่งสรรค์ ดีไสว เรียกผมว่า “ต่าย” ก็ได้ครับ ผมมีพี่น้องสามคน ผมเป็นลูกคนกลาง เป็นเด็กเพชรบุรี ฝึกโขนมาห้าปีแล้วครับ

เราซ้อมโขนกันทุกเสาร์-อาทิตย์ ในวัดสระบัวบ้าง ได้ทุนบ้านครูโจ้บ้าง ไม่เบื่อหรอกครับ เพราะบางทีครูซ้อมตอนใหม่ให้ วันไหนถ้าไม่ซ้อมโขน จะนัดเพื่อนซี้รดเดียวกัน ผมไม่ค่อยชอบเล่นเกมส์ครับ

เล่นโขนทำให้เรามีสมาธิดีขึ้น การเรียนดีขึ้นด้วย
ไม่ต้องเรียนพิเศษ การเรียนก็ไม่ตก

พอจบประถมฯ ผมได้เรียนต่อที่โรงเรียนวิทยาลัย
นาฏศิลป์ จังหวัดนครปฐม ตอนนี้อยู่ชั้น ม.3 ตอนแรก
ไม่ตั้งใจจะไปเรียนที่นั่น แต่ลองไปสอบดูแล้วผมก็สอบได้
เป็นโรงเรียนประจำ วันหยุดได้กลับมาเพชรบุรี

ส่วนค่าแรงจากการแสดงโขน ผมเอาไปซื้อขนม
แล้วเอาไปให้แม่ แต่พ่อผมไม่ค่อยชอบให้ผมเล่นโขนเท่าไร
พ่อจะไม่ยุ่งเลย เวลาโขน เขาจะทำหน้าต่างๆ ผมก็น้อยใจ
บ้างเหมือนกัน แต่คิดว่าวันหนึ่งพ่อคงเข้าใจครับ

ผมดีใจที่สุดเวลาผมได้เล่นครับ ส่วนได้เงินก็ดีใจ
เหมือนกันนะครับ แต่ไม่ตีใจเท่ากับได้เล่น ตั้งใจว่าจะเล่นไป
เรื่อยๆ จนจบสายครูไปเลยครับ แล้วจะถ่ายทอดให้น้องๆ
รุ่นหลัง จะได้ช่วยกันสืบทอด วัฒนธรรมชั้นสูงของชาติไว้

ปียวรรณ อ่วมจันทร์

หุ่นคนพี่สอนหุ่นคนน้อง

จิราจันทร์ จันท์สว่าง

หนูชื่อ แนน ปียวรรณ อ่วมจันทร์ อายุ 18 ปี เรียนอยู่ ม. 6 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ ส่วนน้องชื่อ หลิน จิราจันทร์ จันท์สว่าง อายุ 12 ปี เรียนอยู่ ป. 6 โรงเรียนวัดกุ่มเรือนพูนพิทยาศะ

เราเป็นลูกศิษย์แม่เพทาย (อรรวรรณ ลีละกุล) หนูย้ายบ้านมาอยู่แถวบ้านแม่เพทายตอนป.6 แม่เพทายชวนมารำ บอกจะได้มีความรู้ติดตัว ตอนแรกหนูไม่ชอบหรือเคาะ เพราะว่าหนูตัวแข็งมาก แต่พอฝึกไปเรื่อยๆ ก็ดีขึ้น ชอบรำ รำตั้งแต่ป.6 จนม.6 ถ้าจบจะมีโควต้าความสามารถพิเศษทางนาฏศิลป์เข้ามหาวิทยาลัยได้ หนูอยากเป็นอาจารย์สอนนาฏศิลป์

หนูเป็นศิษย์รุ่นที่สาม ทุกวันนี้จะทำหน้าที่สอนน้องๆ เด็กๆ เข้ามาใหม่ ชั้นประถมฯ อนุบาล สอนตั้งแต่พื้นฐาน ดัดตัวก่อน ซ้อมพื้นฐานการเดิน สอนเชิดหุ่น สอนให้เป็นหุ่นมาน สอนน้องรำได้

เราจะซ้อมกันหลังเลิกเรียนทุกวันค่ะ วันไหนมีการบ้าน ก็เอามาทำที่บ้านแม่เพทายด้วย รอคคนพร้อมค่อยซ้อมกัน มีสมาชิก ประมาณ 20-30 คน ส่วนวันเสาร์-อาทิตย์ แม่เพทายให้อยู่กับบ้าน

หนูเล่นเป็นคนเชิดค่ะ เพราะตัวหนูใหญ่ไปนิดนึงเอง คนยกยกไม่ไหว ส่วนน้องหลิน เล่นเป็นหุ่น ฝึกตั้งแต่อนุบาลสอง ให้หัดเดินพื้นฐานก้าวซิด ฝึกมาเจ็ดปี น้องไม่เบื่อเลย เพราะน้องชอบรำ ตอนนี้น้องสอนน้องเล็กแล้ว

ออกงานตอนแรกจะรำธรรมดา ยังไม่ได้เป็นหุ่นคน ทุกคนจะได้เล่นเป็นหุ่นหมด น้องเล่นเป็นหุ่นนางเบญจกาย แต่คนเชิดจะยากกว่า เดี่ยวอีกไม่นานจะหัดให้น้องเป็นคนเชิด เพราะต้องมีสมาธิมาก

แสดงครั้งแรก หนูตื่นเต้นมาก กลัวรำผิด แต่สุดท้ายก็รำผิดจริงๆ หนูหยุดเลย หนูไม่กล้าทำอะไร แต่แม่เพทายเข้ามาบอกให้รำไป หนูเลยรำต่อ ที่ภาคภูมิใจ ตอนเชิดหุ่นครั้งแรกที่วัดখনอน ตอนนั้นคนขาด เขาให้หนูเป็นคนเชิด หนูก็กลัว พี่บอกไม่เป็นไรนะ เดี่ยวพี่ช่วย ที่สุดหนูก็ยกได้ ตื่นเต้น...ทุกวันนี้ก็ยังตื่นเต้นอยู่ ตื่นเต้นทุกงาน อย่างงานเพชรบุรีดีจัง คนเยอะมาก ไม่คิดว่าจะมีคนมาดูมากขนาดนั้น

เรียนหุ่นดินะคะ ทำให้ได้รู้จักหุ่นที่ ได้รำเป็น แม่เพทาย ยังสอนการใช้ชีวิตให้พวกเรา สอนให้เคารพหุ่นที่ แต่ก่อนหนูเกรง ตอนประถมฯ หนูอยู่ในตลาด ชอบเลี้ยงผู้ใหญ่ แม่เพทายบอกพูดดีๆ หน่อยหัดเคารพผู้ใหญ่มากๆ ตอนแรกไม่ค่อยเชื่อ แต่พออยู่ไป หนูก็เริ่มเชื่อ เพราะหนูไม่ได้อยู่กับพ่อแม่

มารำ ทำให้เราใจเย็น เพราะถ้าทะเลาะกัน ไม่สามัคคีกันจะรำไม่ได้

มาทำกิจกรรมตรงนี้ ทำให้เราไม่ไปทำอะไรที่เสียหาย เพราะอยู่กันเป็นกลุ่ม หลังเลิกเรียนก็ไม่แกล้งใครที่ไหน ถ้าตีแม่เพทายไปส่งที่บ้าน ถ้ามีงานกลับมาตี นอนบ้านแม่เพทายก่อน เข้าค่ายกลับก็ได้ แต่ต้องโทรบอกผู้ปกครอง

มีน้องบางคนไม่ยอมรับว่า แต่ผู้ปกครองมาส่ง บอกช่วยสอนให้เป็นหน่อย เพราะเขาอยากให้เราใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เดี๋ยวนี้หนูเห็นเด็กๆ รุ่นน้องในโรงเรียน ท้องกันเยอะ หนูไม่รู้ว่าพวกเขาคิดยังไง แต่ถ้าเป็นหนู หนูจะไม่ทำ สงสารพ่อแม่

ความตั้งใจของหนู คือจะสอนน้องไปเรื่อยๆ อยากให้น้องได้อย่างที่หนูได้ ได้หลายอย่าง ได้การใช้ชีวิต ได้ประสบการณ์ รำผิดแก้ไขสถานการณ์ยังไง จบม.6 หนูจะกลับมาช่วยอยู่ ให้น้องๆ เล่นต่อ...

ทองแสง ชัยแก้ว

ขยายกิ่งก้านใบ...ในตัวตน

ผมเป็นคนอุดรธานี ชอบทำกิจกรรม จบม.6 จาก ร.ร.พิบูลย์-
รักษ์พิทยา อ.พิบูลย์รักษ์ ชื่อ อี๊ด...ทองแสง ชัยแก้ว อายุ 22
ปีครับ

ตอนมัธยมฯ ไม่รู้จักเรื่องละครอะไรมาก กิ่งก้านใบ เป็น
กลุ่มแรกที่ทำให้ผมรู้จักละคร ผมเคยทำกิจกรรมกับกลุ่มตะขบป่า
ที่โคราช เป็นเครือข่ายเยาวชนชนภาคอีสาน เข้าค่ายทำละครกัน
ได้เจอกับ พี่เต๋ย (ชาล สร้อยสุวรรณ) มาถ่ายทอดเรื่องการใช้
ละครมาเป็นสื่อในการสื่อสารเรื่องของเอดส์ เรื่องเพศ รู้สึกว่าชอบ
งานด้านนี้

พอกลับไปอุดรฯ เอาเทคนิคละครไปดัดแปลงเป็นหมอลำ
เพื่อสื่อสารเรื่องเพศ เอาไปประยุกต์ (ตอนนั้นอยู่ม.4) หลังจากนั้น
ก็ทำละครมาเรื่อย ยังสะเปะสะปะ ยังทำตามความเข้าใจ ยังติดภาพ
ละครในทีวีอยู่

จนเข้าเรียนคณะวิทยาศาสตร์ชีวะ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม เรียนอยู่สองปี ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัย
จัดเลย เพราะคนละจุดมุ่งหมายกัน ผมไม่ได้เจอสิ่งที่ผมโยเยหา

พอไปทำละครในมหาวิทยาลัย ก็ไม่มีแรงพอที่จะทำ
อธิบายให้ผู้หลักผู้ใหญ่เข้าใจได้ว่าละครที่อยากสื่อมันเป็นยังไง
เลยตัดสินใจออกมาอยู่กับกลุ่มกิ่งก้านใบที่อุดรดีดัลเลย

พอมายู่นี้ เริ่มเรียนรู้กับละครมากขึ้น ตอนแรกแค่ชอบ แต่รู้สึกว่ามันไม่ได้แค่นั่งดู เราเล่นมากขึ้น เราก็กู้กำกับ

ผมรักการเล่นละคร ไม่รู้เป็นเพราะอะไร อยากเล่นมากกว่ากำกับ เวลาได้โจทย์มาให้เล่น สามารถคิดได้เยอะกว่า แต่ก่อนผมเป็นคนอารมณ์ร้อน ละคร ช่วยกดอารมณ์ให้อยู่ข้างใน

ละครที่เราเล่น อาจสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมได้จริง แต่คงไม่เป็นวงกว้าง ตอนนี้มีผมแค่ทำในสิ่งที่อยากทำมากๆ ทำสิ่งที่เรารัก

ทุกวันนี้มีรายได้เป็นเงินเดือน พ่อรู้ว่าเราทำอะไร แต่พ่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เราทำ

ผมทำหลายอย่างในกลุ่มกึ่งก้านใบ ในส่วนของโรงละครบ้านยี่ม่น้อยยี่มใหญ่ จะช่วยดูไฟ ช่วยกำกับบางฉาก เล่นบ้างบางโอกาส หากมีฝึกอบรม ผมจะออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมให้

ความฝันของผม คือ อยากหาคำตอบให้ตัวเองได้ อยากอยู่กับโรงละคร...นี่แหละความมั่นคงของชีวิต ความอยู่รอด ผ่านการทำละคร เพราะละครพัฒนาวิธีคิดของเรา

ผมคิดว่าถ้าสิ่งที่เรารักสามารถทำให้เราอิ่มท้อง มีกิน ไม่อดอยากได้ และสิ่งที่เราลงแรง ลงไปมันเกิดคุณค่าขึ้นมา สิ่งต่างๆ ในชีวิตคงตามามอง...

ระวังภัย “ชื่อน” สอนลูกเมื่อเด็กดูทีวี

พูดจา
ก้าวร้าว

การเลียนแบบ
ทำทางในการ์ตูน

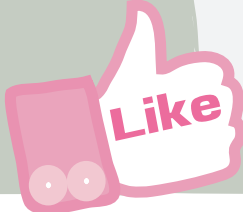

เด็กจะซื้อของเล่น
และขนมตามโฆษณา
ร้อยละ 46.4 ของเงินที่ได้รับ

ชกต่อย ตบตี

ใช้คำด่า

การได้นั่งดูโทรทัศน์
การที่มีพ่อแม่อยู่
โลกในโทรทัศน์แตกต่าง

4 กฎทองของพ่อแม่

นั่งดูทีวีกับลูก

1. ชวนลูกดูความแตกต่างระหว่างคนจริงกับตัวละคร
2. ชวนลูกให้เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องสมมติ
3. ชี้ชวนลูกดูโทรทัศน์รายการดีๆ
4. โทรทัศน์เมื่อเปิดได้ก็ปิดได้ควรจะต้องคอยควบคุมเวลาในการดูโทรทัศน์ของลูกๆ โดยเริ่มหัดตั้งแต่ตอนที่เขายังเป็นเด็กเล็ก

ทัศน์กับลูกเป็นโอกาสที่พ่อแม่ไม่ควรพลาด เพราะเด็กๆ จะมีคำถามต่างๆ อยู่ด้วยจะทำให้คำถามนั้นมีคำตอบ เด็กเล็กๆ ยังแยกแยะไม่ออกว่ามาจากโลกความจริงอย่างไร

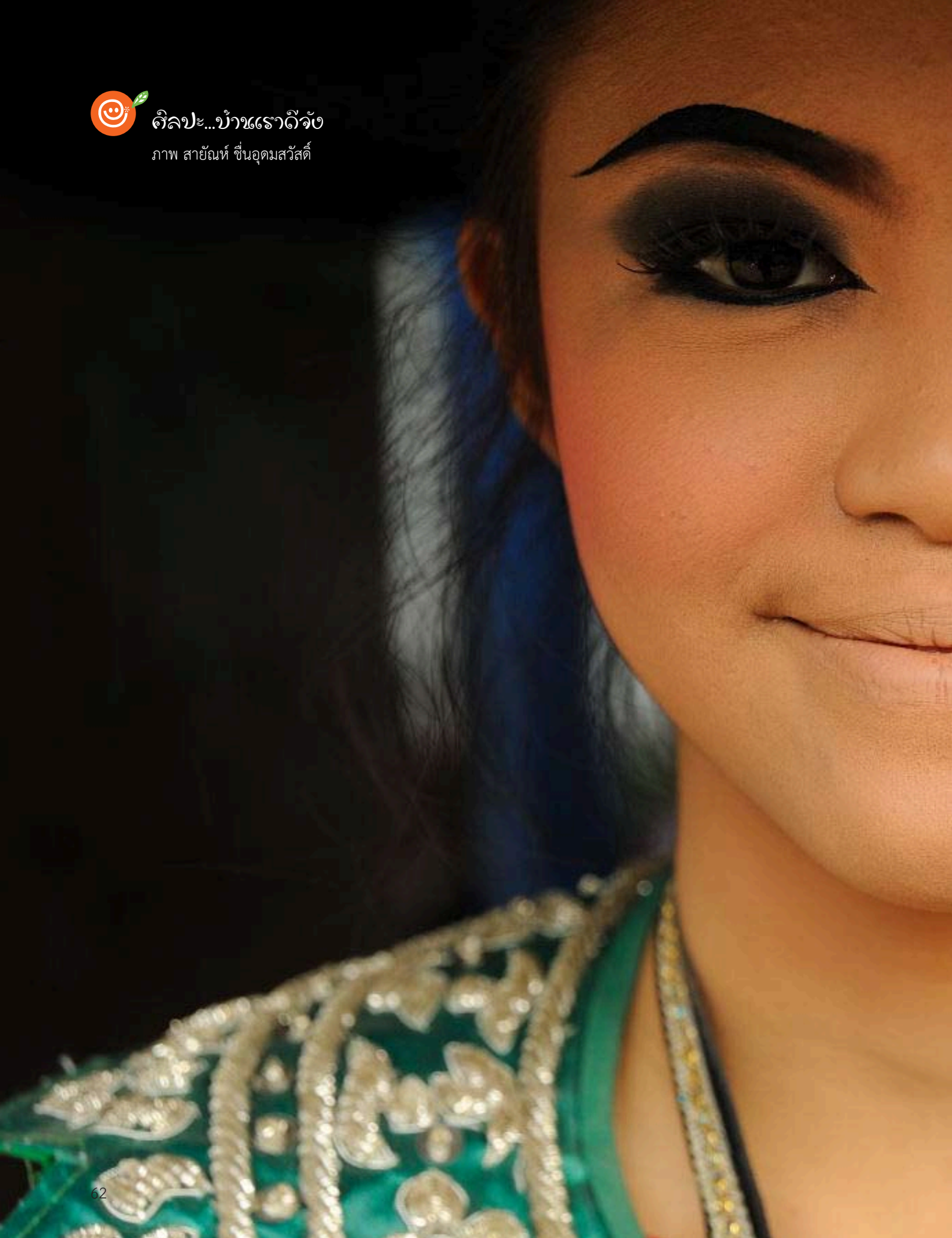
ข้อมูลจาก งานวิจัยเอแบคโพล์ในปี 2546

เรื่อง “ผลกระทบสื่อโทรทัศน์ต่อเด็ก” สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน

ศิลปะ...บ้านเราดีจัง

ภาพ สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์

ศิลปะ บ้านเราดีจัง

“...กระทรวงศึกษาฯ มักให้ทุนเรียนดีแต่ยากจน แล้วเคยถามมัย นักเรียนที่ได้ทุนเหล่านั้นเรียนจบแล้วไปอยู่ไหน ไปทำอะไร ส่วนใหญ่ก็ทิ้งถิ่นหมด ฉะนั้นต้องคิดใหม่ ออกสำรวจแต่ละท้องถิ่นว่ามีงานอะไรเป็นสุดยอด ถามนักเรียนแถวนั้น ใครอยากสืบสานต่อ แล้วให้ทุนเด็กเหล่านั้น เมื่อปิดภาคเรียนแล้วค่อยมาฝึกงาน...ถ้าทำอย่างนี้ได้ เด็กจะรักอาชีพ รักท้องถิ่น”

อาจารย์ล้อม เพ็งแก้ว
ปราชญ์เมืองเพชร
มกราคม 2557

เด็กชาวไร่
เรื่อง/ภาพ กระเจี๊ยบ

เดินเที่ยวบ้านกองผักปัง... หมู่บ้านลาหู่ เมืองนะ

แต่ก่อนหมู่บ้านไม่เคยมีรั้วกัน เราเดินทะลุถึงกันได้หมด เย็นๆ ก็มานั่งฟังไฟรวมกัน
เผิงจะมีรั้วไม่นานมานี้เอง...ได้ยินผู้ใหญ่หลายคนบอกว่าทำไว้กันขโมย

เมืองนันทอนสายๆ อากาศยังเย็นฉ่ำ
มีหมอกขาวคลุมหมู่บ้านแทบทุกเช้า

'ฮือ' ถ่ายรูปกับแม่
หน้าบ้านไม้ไผ่หลังน้อย
ก่อนแม่จะแต่งตัวไปทำไร่ข้าวโพด

'โมะ' อวดข้อมือที่ยายเย็บเอง ชัดสวย
ประจำเผ่าที่พวกหนูใส่เต้นแจ๊โกและใส่ไป
โรงเรียนทุกวันศุกร์ ก็มาจากฝีมือของ
ยายหนูเหมือนกัน

พวกเราชอบปีนเขาขึ้นบนพระธาตุดอยจอมแวะเพราะเห็นวิวทั้งเมืองมองลงไปข้างล่างเห็นหมู่บ้านของพวกเราล้อมรอบด้วยบ้านคนไทใหญ่และจีนฮ่อ เขาสูงถัดไปไม่กี่กิโลเท่าไรเป็นประเทศพม่าแล้ว

“วัดถ้ำเมืองนะ” พวกเราเคยไปนั่งสมาธิในวัดหลายครั้งเราเห็นคนในเมืองขับรถมาทำบุญกันเต็มไปหมด

ยังข้าวเปลือกของหมู่บ้าน เก็บเกี่ยว
ได้เท่าไรเราเอามาใส่ไว้ที่นี่ เวลา
จะใช้ก็มาขอให้ผู้ใหญ่บ้านเปิดยุ้ง
และซังให้ไปสีข้าวกินกัน

“เราตากผักกาดเขียวให้แห้ง
ก่อนนำไปตอง จะได้เก็บ
ไว้กินกันนานๆ ค่ะ”

ขอบคุณเด็กพาเที่ยวบ้านลาหู่: ชัย สะ รุ่ง อิโอ โม่ะ
และอีกหลายคนที่ตามมาเป็นโขง

พื้นที่สร้างสรรค์

ภาพ สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์

ใจดี เปิดสวนเขียว
ให้เหยียบเดิน

สวนสุขภาพชั่วคราว ของโครงการหมู่บ้านเสนาพาร์ค ตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางเชื่อมจากถนนรามอินทรา ทะลุถนนเลียบบถนนกาญจนาภิเษก ลอดใต้ทางมอเตอร์เวย์ เข้าถึงหมู่บ้านที่กำลังเปิดขายโครงการให้กับลูกค้าผู้สนใจ

พื้นที่ระหว่างเส้นทางเชื่อมดังกล่าวนี้ ทางโครงการฯ ได้ปรับภูมิทัศน์ จัดเป็นสวนสุขภาพชั่วคราว เพื่อสุขภาพและสันตินาการเปิดให้เด็กๆ พ่อแม่ หนุ่มสาว ผู้สูงอายุ ชาวรามอินทราและใกล้เคียง มีพื้นที่สีเขียวไว้ออกกำลังกาย เดินเล่น พุดคุยหยอกล้อ ขุดทราย พายเรือในบ่อจำลอง ฯลฯ

เพียงพื้นที่เล็กๆ ที่อาจเปิดเป็นสวนสาธารณะ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง

แต่มีความหมายมากมายสำหรับคุณภาพชีวิตของคน (ชาว) เมือง ที่ต่างคนต่างลี้ภัยบ้านสูงทิบ จนกลายเป็นสังคมของคนแปลกหน้าของกันและกัน...มากขึ้นทุกวัน

ความคิดริเริ่มสร้างประโยชน์ต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ของโครงการหมู่บ้านสมัยใหม่รายนี้ นับเป็นเรื่องน่าชื่นชมไม่น้อย

บอดว้อลว้อ...ดิ้ง

พื้นที่ดีในโรงเรียน ไม่จำเป็นต้องโอบล้อมด้วยสนามและอาคารสูงใหญ่ ไม่จำเป็นต้องมีปริมาณนักเรียนมากมาย เพราะพื้นที่ดีในโรงเรียนขนาดเล็กนั้นก็มีเรื่องตลก และสร้างแรงบันดาลใจให้นักสร้างภาพยนตร์มาแล้วนับไม่ถ้วน

ในปี 2521 หนังไทย ครูบ้านนอก ผลงานของสุรสีห์ ผาธรรม ผู้กำกับรางวัลยอดเยี่ยม เป็นหนังที่เล่าเรื่องโรงเรียนในชนบทที่ยากไร้ภายใต้หลังคามุงจากที่มีครูบ้านนอก ฝึสอนสั่งให้เด็กเติบโตด้วยอุดมคติที่ดี จนกวาดรายได้ถล่มทลายในยุคนั้น

ในปี 2551 หนังอินโดนีเซีย Laskar Pelangi ว่าด้วยเรื่องของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนเพียง 10 คน และครู 2 คน

ที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการสร้างการศึกษาที่ดีท่ามกลางความยากไร้ ในหมู่บ้าน Gantong บนเกาะ Belitung ฝั่งตะวันออกของสุมาตรา ทำรายได้สูงสุดของ Box office และได้รางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมทั้งในอินโดนีเซีย และการประกวดระดับนานาชาติในฮ่องกง อิตาลี

สิ่งหนึ่งซึ่งน่าประหลาดใจ คือเหตุใดหนังที่ว่าด้วยเรื่องโรงเรียนที่ห่างไกล ยากไร้ นี่จึงเข้าไปครองใจผู้ชมได้อย่างล้นหลาม และได้รับรางวัลคุณค่ามากมาย

คำถามนี้ ทำให้ย้อนกลับไปมองประเด็น คำสั่งให้ยุบโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยไม่เห็นถึงคุณค่า ในระบบการศึกษาไทย เพราะพื้นที่เล็กๆ ที่คนมองมักไม่ค่อยเห็นนี้ แท้ที่จริงแล้วไม่ได้ด้อยคุณค่าแต่อย่างใด หากแต่มีความหมาย ที่มีความตั้งใจ และมีความรักอันยิ่งใหญ่ของครูผู้เสียสละ ที่มุ่งมั่นในอันที่จะดูแลเด็กในพื้นที่ๆ ห่างไกล ที่ยังคงต้องการการเข้าถึงการศึกษาและการดูแลเอาใจใส่ที่ดี และพล็อตแบบนี้ ยังมีคนที่อยากดู

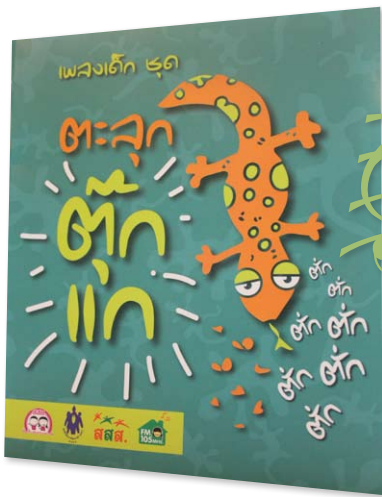
ด้วยเหตุนี้ ในปี 2557 เราจึงยังมีโอกาสดีๆ ที่ได้มีโอกาสชมหนังที่สร้างขึ้นด้วยการใช้ฉาก ของโรงเรียนเรือนแพ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนเพียง 4 คน จากหนังไทยเรื่อง “คิดถึงวิทยา” ที่นำเสนอเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มาจากเรื่องจริงของ ครูสามารถ สุทะ ผู้อุทิศตนเป็นครูสอนเด็กอยู่ ณ ห้องเรียนเรือนแพ สาขาของโรงเรียนบ้านก้อจัดสรร อ.ลี จ.ลำพูน โรงเรียนขยายโอกาส อันมีที่ตั้งอยู่ริมลำน้ำปิงเหนือเขื่อนภูมิพล

เสียดายว่าหากให้ความสำคัญกับการเล่าภาพสะท้อนชีวิตครูท่านนี้อย่างจริงจัง หนังเรื่องนี้ก็น่าที่จะทำหน้าที่ในแบบเดียวกับกับหนัง 2 เรื่องที่เอ่ยข้างต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นความพยายามของผู้มีอาชีพครูที่จะรักษาไว้ให้ได้ซึ่งโอกาสที่ดีของเด็ก และอาจจะประสบความสำเร็จทั้งทางรายได้และรางวัลในระดับนานาชาติได้ไม่ต่างกัน ถ้า “คิดถึงวิทยา” จะเลือกเล่าในแบบนี้

หากแต่ “คิดถึงวิทยา” ยังคงต้องเดินหน้าตามสูตรหนึ่งรักตามความนิยม ที่ใช้เรื่องของความรักระหว่างครูแอนกับครูสอง เป็นแก่นกลางสร้างเรื่องราว ในขณะที่ หนังสืง 2 เรื่องแรกที่กล่าวมานั้นได้ให้ความสำคัญกับการที่เด็กเป็นศูนย์กลางของความรัก

อย่างไรก็ตาม ก็ยังถือได้ว่า หนังสืง “คิดถึงวิทยา” เป็นหนังสืงที่มีเจตนาดี ที่อยากให้มีภาพของพื้นที่เล็กๆ ของโรงเรียนขนาดเล็กได้ปรากฏแก่ผู้ชมหนังสืงทั่วไป หากแต่จะเข้าใกล้แก่นแท้ของอุดมคติแห่งความเป็นครูและผู้ให้แก่เด็กอย่างแท้จริงนั้น ต้องคำนึงถึงความรักและความทุ่มเทที่มีให้แก่เด็ก เป็นสิ่งสำคัญ

เรายังอยากให้มีหนังสืงไทย ที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่เล็กๆ และเด็กอย่างเต็มที่ เราจะได้มีหนังสืงดีจ้งให้เด็กๆ ผู้ใหญ่ได้นั่งชมด้วยกันอย่างเต็มไปด้วความรักและความสุข

ตะลุยก๊าก...บทเพลงสำหรับเด็ก เพื่อการเรียนรู้ที่สนุกสนานและเบิกบานตามวัย

“โฮ โฮ พ่อเสือ โฮ โฮ แม่เสือ พาลูกเสือไปดูนก
โพระดกปีก นกเป็ดมันร้อง ก๊ากๆ
นกกระจอก จ๊อกๆ นกกระจิบ จ๊ิบๆ
นกกาเหว่า เว้าๆ นกกะปูด ปู๊ดๆ
นกกระแตแต้แว๊ด มันร้องกระแต แต้แว๊ด....”

“ชอบเพลงปรี๊ด ปรี๊ด ค่ะ เพราะทำให้ได้เรารู้จักนกหลายตัว...ตอนแรกกะเพืองคิดว่านกระแตแต้แว๊ด ไม่มีจริง แต่พอไปเขาใหญ่ ได้ยินเสียงนกร้องว่ากระแต แต้แว๊ด เลยรู้ว่ามีจริงๆ”
กะเพืองคิดนิตหนึ่งก่อนตอบเราว่าชอบเพลงไหนในซีดีเพลงชุดตะลุยก๊ากที่เปิดฟังจนนับครั้งไม่ถ้วน

“ชอบเพลงผีเสื้อ มันทำให้เรารู้เกี่ยวกับผี ทำให้รู้ว่าผีมีกี่ชนิด--ผีมีมัย มีมัย ไม่มีมัย--แล้วมะขามก็ชอบเพลงแตกดังโป๊ะ--ตุ้ เตียง โต๊ะ โต๊ะ ตุ้ โต๊ะ ตั่ง เตียง เตียง ตุ่ม เตียง โต๊ะ ตุ้ ตุ้ โต๊ะ เตียง ตุ่ม เต่า--เวลาร้องเหมือนเราได้นวดปากไปด้วย (ร้องเพลงให้ฟังทำท่าอ้าปากกว้าง แล้วก็หุบปาก) ก็เหมือนเราออกกำลังกาย”
น้องมะขาม แทรกขอร่วมแสดงความชื่นชอบซีดีเพลงโปรดด้วย

“อยากให้เป็นทั้งห้องฟังทุกคนเลย เพราะว่ามันสนุกดี”
มะขามปิดท้ายอยากแนะนำ

‘ดีจ้จ’ ขอขอบคุณ น้องมะเพืองกับน้องมะขาม นวลคล้าย และสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) ร่วมสร้างสรรรค์งานเพลงดีๆ สำหรับเด็กกับ...มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าเสริมสุขภาพ (สสส.) พรพรรณ ชัยนาม (ป่าพรรณ) รายการ รดต้นขบวนเพลง ปูน ปูน คลื่นสีขาวเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว

อ่านกับลูก เรื่อง แม่รัก ภาพ พ่อก๊อบ

เพื่อนบ้านเรา ชื่อ “โต๊ะโต๊ะจัง”

พ่อและแม่ได้รู้จักกับ “ด.ญ.โต๊ะโต๊ะจัง” เมื่อราว 25 ปีที่แล้ว เรื่องราวของโรงเรียนที่แสนวิเศษที่ไม่ว่าพ่อแม่คนไหนๆ ก็คงอยากให้ลูกของตัวเองได้เรียนในโรงเรียนที่มีคุณครูแบบคุณครูโคบายาชิที่รักและเข้าใจเด็กกรวกับนั่งอยู่ในหัวใจของเด็กทุกๆ คน คุณครูที่เน้นอยู่เสมอว่า “อย่าจับเด็กใส่กรอบ ให้ปล่อยเด็กตามธรรมชาติ เพราะความคิดฝันของเด็กๆ ใหญ่กว่ากรอบของครู”

เรื่องราวทุกๆ ตอนของหนังสือเขียนได้สนุก ชาบซึ้ง และกระทบใจจนน้ำตาร่วงด้วยความสุขอยู่หลายรอบ อ่านแล้วเหมือนได้เจอเพื่อนดีๆ เพิ่มขึ้น พอมีลูกก็ยินดีมากมายที่ได้แนะนำให้ลูกๆ ได้รู้จัก เริ่มจากอ่านให้ลูกฟังก่อนนอน สิ่งที่เราให้ลูกนอกจากจะผ่านการคัดเลือกจากเราแล้วว่าดีนะ เราก็จะดูว่าเหมาะกับลูกหรือเปล่าโดยวัดจากความสุขและความสุขของลูก สังเกตเวลาอ่านให้ลูกฟัง ลูกๆ ก็จะนอนยิ้ม หัวเราะ แล้วก็..ขอแถมอีกตอนนะคะ แม่...ทุกคืนเลย นอกจากอ่านเพลินจนไม่อยากจะวางแล้ว เรื่องราวดีๆ ในหนังสือเล่มนี้ยังเป็นกำลังใจให้พ่อแม่อย่างเราๆ มีความตั้งใจที่จะทำความรู้จักกับหัวใจน้อยๆ ที่แตกต่างกันไปคนละแนวของลูกสาวทั้งสาม เลี้ยงและรักลูกในแบบที่ลูกเป็น ไม่ได้รักในแบบที่เราอยากให้เป็นอีกด้วยค่ะ

‘ดีจัง’ ขอขอบคุณ พ่อธานี-แม่กนกวรรณ น้องโปสการ์ด -น้องเพ็ญ-น้องไดอารี่ แห่งครอบครัววงศ์นิติขจร

“ดีจัง” ขวนหมูนคลื่นวิทยุ ไปที่ FM.105 MHz.
 คลื่นสีขาวยุ่เด็ก เยาวชน และครอบครัว
 หรือรับฟังที่ <http://www.homeradio1.com>

ขอเรื่องเล่า

เรื่อง พารัก

ภาพ สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์

เธอคือ ‘รักยิ้ม’ ของแผ่นดิน

บ่ายวันหนึ่ง ณ แพร่งภูธร เรามีนัดกับหนุ่มสาวรุ่นใหม่ในนาม “กลุ่มรักยิ้ม” หัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการจัดงาน “รวมมิตร สามแพร่ง Facestreet” งานสร้างสรรค์สุดดีดั่งกลางถนนแพร่งภูธร แพร่งนรา แพร่งสรรพศาสตร์ เมื่อปลายปีก่อน ความสำเร็จที่เปล่งแสงนำชื่นใจ “ดีจัง” จึงเชิญเขาและเธอมาเป็นคนเรื่องเล่า...ฉบับปฐมยิ้ม

กลุ่มรักยิ้มมีเป้าหมายอะไร

😊 พิท: อยากชวนเยาวชน ออกมาเรียนรู้นอกโรงเรียน เราจะสัญจรตามโรงเรียน พุดกับเยาวชนชั้น ม.5 ตามประเด็นของปีนั้นๆ ส่วนใหญ่นำเสนอผ่านละคร “คุณค่าของหมายเลขศูนย์” เป็นการสื่อสารเรื่องราวจากศิลปิน ชุมรับอาสาสมัคร ชุมไปสการ์ด โดยมีพี่ๆ ม.6 เป็นสต๊าฟ แล้วจัดค่ายแคมป์ (Day camp) เป็นกระบวนการเตรียมความพร้อมเพื่อลงทำงานจริงกับชุมชน

ก่อนจะมาเป็นกลุ่มรักยิ้ม

😊 พีท: ตอนเรียนอยู่ ม.5 ที่ ร.ร.วัดบวรฯ (ย้อนไปเมื่อราว 9 ปีที่แล้ว) มีพี่ๆ กลุ่มหนึ่งที่ทำงานที่อนุสรณ์ 14 ตุลาฯ เขาชวนไปเข้าค่ายเยาวชนรักประชาธิปไตย หลังจากจบค่ายก็มารู้จักพี่ๆ กลุ่มดินสอสี จากโครงการหัวใจเพื่อเธอ งานบ้านในฝัน หลังจากนั้นทำงานอาสาสมัครกับกลุ่มดินสอสี มาตลอด

พอทำได้ประมาณ 3 ปี อยู่ในช่วงโครงการดนตรีจิตอาสา พี่ๆ มาถาม อยากทำอะไรกันมัย ตอนนั้นมีประมาณ 8 คน ที่เป็นรุ่นเดียวกัน พวกผมอยากทำ พี่เขาเลยให้ลองเขียนโครงการเอง เป็นโครงการดนตรีสร้างสุข ภายใต้ชื่อ “กลุ่มรักยิ้ม” เพื่อทำงานกับเยาวชน ชวนเยาวชนไปเรียนรู้เรื่องการงานจิตอาสา มุมมองการให้กับผู้อื่น

😊 หนึ่ง: เข้ามาตอนเรียนอยู่ ม.5 เทอมสอง มีพี่จากกลุ่มรักยิ้ม สัญจรมาที่โรงเรียน ช่วงนั้นเป็นเรื่องการให้ การแบ่งปัน แล้วเขารับอาสาสมัคร เลยไปสมัคร อยากทำกิจกรรม อยากหาประสบการณ์

😊 เซียน: ผมเข้ามาอยู่ตั้งแต่โครงการดนตรีจิตอาสา ปีที่สอง ตอนนั้นผมเรียนอยู่ชั้น ม. 5 ร.ร.วัดบวรฯ เขารับอาสาสมัคร ตอนแรกไม่ค่อยสนใจเท่าไร แต่ดูแล้วน่าสนใจเลยไปสมัคร ตอนเรียนผมเป็นประธานสภานักเรียนชอบทำกิจกรรมทุกอย่าง แต่ไม่ค่อยชอบเรียน

😊 เกีย: เข้ากลุ่มรักยิ้ม ตอนเรียนอยู่ ม.5 ร.ร.สายปัญญา มีรุ่นพี่มาชวนตามห้อง มาทำกิจกรรมแบบนี้กันมัย เห็นว่าน่าสนใจดี เลยลองเข้ามาดู

จัดงานแพร่งกูธรยากมัย

😊 **เซียน:** ใช้เวลาประมาณ 2 เดือน ก่อนถึงงานใหญ่ของโครงการพื้นที่นี้จัดจ้ง จัดเมื่อประมาณปี 2554 ใช้ชื่อว่า “พื้นที่นี้จัดจ้ง ณ แพร่งกูธร” จัดสองวัน ช่วงปลายปี

ตอนลงพื้นที่แรกๆ ยากเหมือนกัน เพราะไม่รู้จักเขา แต่ต้องไปคุย ดูว่าบ้านไหนอยู่บ้านบ้าง เข้าไปบอกว่าเดี๋ยวจะมีงานอย่างนั้นะครับ จะมาขอใช้พื้นที่หน้าบ้าน ขอทะเบียนรถ จะไปหาที่จอดรถให้ ขอแบบชื้อๆ ก็มีปฏิเสธบ้าง เขากถามคุณเป็นใคร คุณจะมาทำอะไรหน้าบ้านผม

แต่จะว่าไปก็ไม่ลำบากนะ เพราะเราเป็นเด็ก ไม่มีอะไรอยู่เบื้องหลัง ไปแบบชื้อๆ รู้แบบไหนบอกไปแบบนั้น จัดงานอะไรอยากให้เกิดขึ้น จะมีอะไรบ้าง เขาจะได้อะไร เขาจะเสียอะไร บอกไปตามนั้น ลูกหลาน เขาจะได้ทำอะไร ถ้าเกิดงานนี้ขึ้น

แพร่งกูธร ดินสอสีเคยเข้ามาเมื่อสิบปีก่อน การทำงานเลยไม่ยากมาก เพราะมีที่คนเก่าๆ ที่คุ้นเคย กลุ่มรักยิ้ม ตามเข้ามา แต่ถ้าใหม่เอี่ยมบุกเบิกใหม่เลย คือแพร่งนราภิรมย์กับแพร่งสรรพศาสตร์ ปี 2555 ขยายงาน ปี 2556 จัดงานสามแพร่ง จัดถึงสองครั้งต้นปีกับปลายปี

รู้สึกอย่างไรที่มาร่วมทำงานกับกลุ่มนี้

😊 **เซียน:** มันพิเศษสำหรับผม ผมทุ่มเทให้กับงานตรงนี้มากกว่าเรื่องเรียน บ่อยครั้งที่มันจะต้องเลือกระหว่างต้องไปสอบมัย ต้องไปเรียนมัย แต่ผมเลือกจะไปทางนี้มากกว่าตลอด รู้สึกว่ามันได้อะไรมากกว่าในห้องเรียน

การได้ออกมาทำงานกับกลุ่ม ได้เจอคนจริงๆ ได้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดของตัวเอง ได้เรียนรู้จากสิ่งที่คนอื่นบอกเล่ามา และได้ลงมือทำเอง ไม่มีหนังสือเล่มไหนมาบอกว่าคุณควรทำอย่างไร แต่ว่าเราได้ลงมือทำและเรียนรู้จริงๆ

ผมเรียนนิเทศฯ แต่ผมออกมาทำงานกับกลุ่มข้างนอก ผมเอาไปใช้ในห้องเรียนได้ โดยที่อาจารย์ไม่ต้องสอน ผมเขียนได้ ผมทำงานเวที ทำงานเบื้องหลังได้ ผมอัดวิดีโอได้ ก่อนหน้านั้นผมแทบจะโง่เลย แต่พอมาทำงานกับกลุ่มผมได้เรียนรู้ไปเรื่อยๆ

แต่ที่มากกว่าการเรียนหนังสือคือ ได้เจอคน ได้เห็นคน ได้เห็นจิตใจคนอื่น ได้ทำเพื่อคนอื่นบ้าง อันนี้ผมรู้สึกไว้ในห้องเรียนมันไม่มีให้ เพราะในห้องเรียนจะแข่งกันเพื่อให้ได้ทีหนึ่ง เพื่อให้ได้เกรด แต่ข้างนอกไม่มี

😊 **หนึ่ง:** สนุกมากที่ได้มาทำงานแบบนี้ ผมเรียนวิศวะ คิด บางทีหนัก บางทีเบื้อ กิจกรรมโรงเรียนมีเยอะนะ แต่ไม่เหมือนแบบนี้ แบบนี้ได้สัมผัสกับคน ให้เราได้เรียนรู้ด้วยตัวเองมากกว่า

😊 **พีท:** รู้จักชีวิตมากขึ้น เพราะเวลาทำกิจกรรมแบบที่เราทำ เหมือนช่วยฝึกทักษะชีวิตของคนแต่ละคนว่า เขาจะอยู่ร่วมกับคนอื่นยังไง ในสังคมที่เป็นเรื่องจริง ไม่ใช่เรื่องหลอก พี่ๆ หลายคน ให้อิทธิพล แนวคิดต่อการใช้ชีวิต การมองโลก รู้สึกว่าเราโชคดี ถ้าอยู่กับบ้าน ไปเรียนจะได้แบบนี้หรือเปล่า

ฝันถึงอนาคตอย่างไรบ้าง

😊 **พีท:** มาทำงานพื้นที่จัดจ้ง ทำให้คิดถึงบ้าน คือเราไปทำที่อื่นเราเจอว่าแต่ละที่ แต่ละชุมชนมีทุน มีสิ่งดีๆ อยู่ มีเรื่องราวที่ซ่อนอยู่เยอะ ไม่ว่าจะเป็นปราชญ์ชาวบ้าน คนเก่าคนแก่ วัฒนธรรม ประเพณี ถ้ามีโอกาสอยากจะกลับไปทำที่บ้านเราบ้าง ผมเล็งพื้นที่โล่งๆ ที่แฟลต เห็นไม่ได้ใช้งานอะไร ถ้าเอาชั้นหนังสือมาวาง ขวนแต่ละบ้านใครมีหนังสืออะไรบ้างเอามาวางคนละเล่ม เอาโซฟาบ้านไหนไม่ใช้แล้วมาวาง ชั้นหนังสือพิมพ์ใหม่ ทุกเช้ามีคนมานั่งอ่านได้ เป็นพื้นที่ตรงกลาง มาเจอกัน ผมว่าแค่นี้ก็ดีแล้ว อนาคตอยากทำเรื่องพวกนี้อยู่

😊 **หนึ่ง:** อยู่กลุ่มรักยิ้มมาสองปีแล้ว เคยคิดไว้ว่าอยากจะทำเขียนโครงการเองบ้าง

☺ **เชียน:** กำลังหาตัวเองอยู่ว่าอนาคตจะเป็นใคร

☺ **เกีย:** เคยฝันเห็นภาพในงาน มีซุ้มกิจกรรม มีเด็ก-พ่อแม่มาเป็นครอบครัวมาด้วยกัน มีเวลาด้วยกัน เป็นภาพที่อบอุ่นมาก ถ้ามีภาพแบบนี้ในประเทศนี้เยอะๆ คงดี

ฝากถึงคนรุ่นใหม่ ให้ช่วยกันสร้างสังคม “ดีจัง”

☺ **เกีย:** ถ้าอยากจะแบ่งปันให้คนอื่นบ้าง ที่ไหนเกิดพื้นที่ดีๆ ได้ แคเห็นเด็กร้องไห้ แล้วคิดจะแบ่งลูกอมให้ พื้นที่ตรงนั้นมีความสุขได้แล้ว ไม่เกียว่าจะมีโอกาสได้มาทำงานแบบนี้ แล้วถึงจะสร้างพื้นที่ดีๆ ได้ ขึ้นอยู่กับตัวเองจะแบ่งปันให้คนอื่นแค่ไหน แบ่งรอยยิ้มให้กัน ไม่ทำหน้าที่ตั้งใส่กันทุกวัน ยิ้มให้กัน หัวเราะให้กัน ก็เป็นพื้นที่ดีๆ ได้แล้ว

☺ **เชียน:** ต้องเห็นคนอื่นก่อน แล้วจะเห็นคุณค่าของตัวเอง เพราะทุกสิ่งทุกอย่างมีคุณค่า กลุ่มรักยิ้มเป็นเหมือนเลขศูนย์ ถ้าเห็นค่าตัวเองเมื่อไหร่ เราจะพาตัวเองไปให้คนอื่นได้ พาตัวเราที่เป็นศูนย์ไปให้เลขอื่นๆ มีค่าเพิ่มขึ้น ตัวเราเองจะมีค่าเพิ่มขึ้น ไปให้หนึ่งกลายเป็นสิบ ไปให้สองกลายเป็นยี่สิบ

ฉะนั้นถ้าเราเห็นค่าตัวเราเองแล้วแค่ขยับตัวเองออกไปเห็นคนอื่น ไปให้คนอื่นบ้าง มันไม่จำเป็นต้องเป็นเงิน เป็นแค่รอยยิ้ม ความรู้สึกดีๆ การกระทำดีๆ สิ่งของอะไรก็ได้ที่เราารู้สึกว่าเราให้เขาแล้วเขามีความสุข มีรอยยิ้ม แค่นั้นพอ ครับ

☺ **หนึ่ง:** อยากให้ทำลายกำแพงที่กั้นระหว่างตัวเองกับคนอื่นก่อน ถ้าไม่ทำลายจะมองเห็นแต่ตัวเอง มองไม่เห็นคนอื่น ถ้าทำได้การแบ่งปัน การทำพื้นที่ดีๆ จะตามมา อยู่บ้านทำกับครอบครัว กินข้าวด้วยกัน ทำยังไงก็ได้ให้มีรอยยิ้ม

☺ **พีท:** เริ่มจากคนใกล้ตัวก่อน เปิดใจทำลายกำแพง เห็นอกเห็นใจกัน เราไม่ใช่คนอื่น สุดท้ายเราก็เพื่อนกัน ยิ้มบ้างทำให้คนอื่นบ้าง เห็นแก่ตัวเองลดลงหน่อย สังคมเราจะเป็นสังคมดีจังได้ แต่ต้องเริ่มทำจริงๆ...

จบบทสนทนา รู้สึกเต็มหัวใจ เขาและเธอ คือ รักยิ้มของแผ่นดิน คือ ความหวัง ความสุขของแผ่นดิน...

หัวข้อวงกลุ่มรักยิ้ม

พีท: ทวีวัฒน์ ลมประเสริฐกุล 27 ปี

นิเทศศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

เชียน: สิบสาย พูลมี 22 ปี

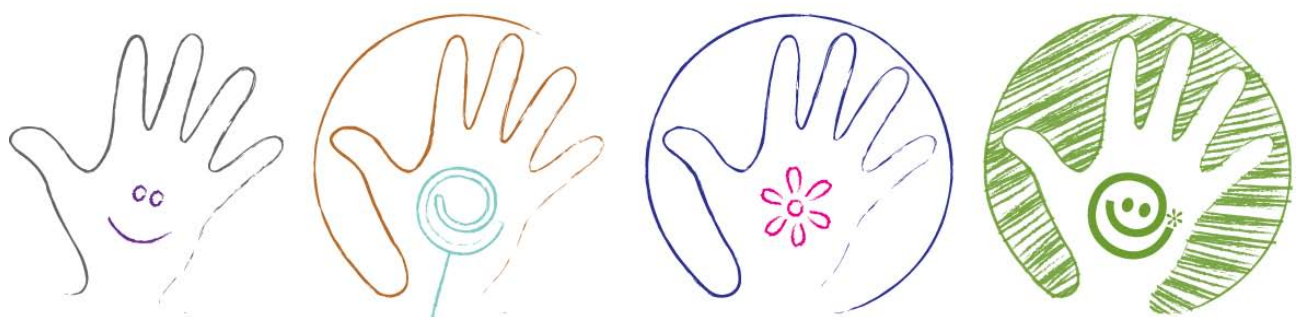
นิเทศศาสตร์ ปี 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

เกีย: ทิจิตรา ศิลป์เลิศปรีชา 19 ปี

สังคมศาสตร์ ปี 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หนึ่ง: ณัฐพล สท้านอาจ 17 ปี

นักเรียนสายวิทย์-คณิต ม.6 โรงเรียนวัดราชพิพิธ

“พื้นที่นี้...ดีจัง”

โครงการรณรงค์พื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะเยาวชน

HARMONY WORLD PUPPET CARNIVAL
IN BANGKOK, THAILAND

เทศกาลหุ่นโลกกรุงเทพฯ 2014

1-10 พฤศจิกายน ณ ทาวน์คอนเวนชั่น

www.harmonyworldpuppet.com

Harmony World
Puppet Carnival
Bangkok, Thailand 2014

